"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metine Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose užsienyse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumerata laikas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainon klauskite laiške. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 12 d., 1915 M. — No. 11

Didėji Karė.

Iš Paryžiaus pranešama, buk ant mušio lauko Francuzijoj atkako nauja angliška armija iš 100,000 karčivių pagelbon francuzams. Už tai vokiečių pirmyn žengimas vakaruose eina silpnyn, o kaip kur visai jie sustojo. Londone manoma, kad vokiečių pajiegos baigiasi, priėjo arti išsiėmimo. Bet jau nekartą tas buvo garsinta, bet kaip iki šiol, talkininkai neįstengia jų iš šiaurinės Francuzijos ir iš Belgijos išvyti. Kaip sustojo jie upės Aisne paupiuose, ten vis laikosi nuo kelių mėnesių. Kad mušiuose vokiečiai žudo daug savo kareivių, to ir jie neužgina, bet mušiuose žudo ir talkininkai gal lygiai savo kareivių, todėl ir jiems reikia papildyti eilėse pasidariusias spragas.

Francuzijoj pašaukta tarnyston dviejų kliasų atsarginius, kurie dabar lavinami; iš jų pasidarys nauja gana skaitlinga armija. Vokiečiams taipgi ant vakarinio karės lauko atsiuntė daugiau kareivių, bet jie, ir sustiprinti, neįstengia francuzų iš svarbesnių pozicijų išstumti, tik patįs įstengia svarbesnes pozicijas palaikyti. Dabar vokiečiai vėl smarkiai bombarduoja nuo kelių savaičių jau beveik išgriautą miestą Rheims, bet vis paimti jo negali; francuzai gi, nors labai palengva, stumia vokiečius vis toliau į rytus.

Prie Perthes francuzai paėmė nelaisvėn dikčiai vokiško ciesoriaus gvardijos kareivių. Belgijoj taipgi vokiečiams sekasi negeriausiai; jų tolyn žengimas į pietus tapo sulaikytas; prie Francuzijos porto Calais prisiartinti jie neįstengia. Smarkųs mušiai buvo Belgijos pajūriuose; čia belgai ir anglai atmušė 12 vokiečių užpuolimų. Prie Notre Dame de Lorette talkininkai atėmė vokiečių bateriją ir atėmė atgal pirma nužudytą poziciją. Prie Mesnil francuzai nužengė 200 metrų toliau. Tai vis, rods, nedaug. Prie Beausejour francuzai paveržė kelias vokiečių pozicijas ir išvijo juos iš kaimo Vanquois. Atmušta vokiečių užpuolimai giriose La Pretre. Alzatijoj francuzai atėmė vokiečių pozicijas pie Weilerkopf.

Kaip praneša francuzų kariumenės vadovas, generolas Joffre, Vosges kalnuose francuzai apvaldė dvi kalnų viršunes į vakarus nuo Moniister. Vokiečiai du kartu mėgino jas atgauti, bet abudu jų užpuolimai tapo atmušti. Francuzai užėmė taipgi miestą Imberg ir kalvas 858, vokiečių apkasais sudrutintas. Vokiečiai mėgino atgauti nužudytas kalvas Weilerkopf, bet du jų užpuolimai tapo lengvai atmušti.

Belgijoj, į šiaurius nuo Arras vokiečiai mėgino atgauti nužudytus apkasus, bet anglai ir belgai atmušė tris jų užpuolimus. Berlino raportai apie tuos mušius neaiškus, nei užgina, nei patvirtina francuzų pranešimus; sako vien, kad vienur mušiai dar neužbaigti, kitur, kad jie eina gerai, bet ką tas gerumas reiškia, to nepaaiškina.

Vokietija, kadangi jai maisto pradeda pritrukti, stengiasi sukurstyti neutrališkus kraštus prieš neleidžiančius iš svetur maisto Vokietijon talkininkus, kad išreikalautų nuėmimo blokados Vokietijos portų ir leidimo gabenti maistą civiliškiems žmonėms. Su tokiu patarimu į Francuziją ir Angliją atsišaukė Suvienytos Valstijos, bet gavo atsakymą, jog to patarimo išpildyti negalima, nes ir Vokietija blokuoja Anglijos bei Francuzijos portus. Anglija pridurė dar, kad Vokietijos valdžiai neužsitiki, kad ji atgabentą iš svetur maistą nepaims kareiviams. Vokietijos laikraščiai pataria, jeigu maisto pritruks vokiečiams, pirmiausia badu marinti belaisvėn paimtus priešų kareivius, jiems maistą atimti. Bet to, turbut, net brutališka Vokietijos valdžia daryti neišdrįs, nes prieš save sukeltų visas civilizuotas tautas, užsitrauktų visų panieką.

Iš Londono pranešama, kad iki šiol Vokietija nužudė dešimtį savo povandeninių laivų, blokavusių Anglijos ir Francuzijos pakrantes.

Ant rytinio mušio lauko smarkųs mušiai eina Lenkijoj į pietus-vakarius nuo Varšavos, tarp upių Bzuros ir Rawkos. Čia vokiečiai labai didelius turėjo nuostolius. Vokiečių vadovas, generolas Hindenburg, išsižadėjo savo mierio veržti Varšavą nuo vakarų, nes neįstengia perlaužti rusų linijos. Paskutiniai rusų pasisekimai padrąsino juos, ir jie ant visos linijos, pradedant nuo Gardino, pradėjo priešakin žengti, stumdami vokiečius prie jų rubežiaus. Vokiečiai dar laikosi prie tvirtovės Osowiec, kurią smarkiai bombarduoja; iš kitur vokiečiai atgal stumiami. Mušiai eina tarp Skiernevicų iki Petrokovo, į rytus iki Pilicai. Rusų vadovas, gavęs pastiprinimą, stengiasi vėl vokiečius iš Lenkijos išvyti, o jeigu pasiseks, atskirti Hindenburgo kariumenę Plocko gubernijoj nuo Vokietijos ir perkirsti jo susinešimus su Vokietija ir maisto privežimą, tuomgi su armija operuojančia į pietus nuo Varšavos.

Vokiečiai tapo išvyti nuo Gardino ir nuo Nemuno, traukiasi Prusų rubežiaus link. Rusai užėmė buvusias vokiečių rankose geležinkelio stacijas Simną ir Leipunus. Muša rusai vokiečius ir Plocko gubernijoj nuo Vislos iki Mlavai. Kazokai gi į Prusus įsiveržė iki 3 mylių nuo rubežiaus. Prie Przasnyszo rusams teko daug vokiečių amunicijos ir baterija sunkių kanuolių, nes jų, bėgdami, vokiečiai nespėjo iš klampynių ištraukti. Manoma, kad vokiečiai turės ir nuo tvirtovės Osowiec pasitraukti, nes kitaip jie gali but atskirti nuo armijos centro.

Austrų armijai taipgi nekaip sekasi. Rusai vėl įsiveržė Bukovinor ir vėl paėmė tos provincijos sostinę Czernowitz. Lygiai austrų, kaip ir vokiečių kariumenės labai daug kareivių nužudė. Kaip kokios vokiečių kariumenės kompanijos, kurios, pradedant karę, turėjo po 350, dabar turi vos 80 kareivių. Per šešias savaites ant rytinio karės lauko vokiečiai ir austrai mušiuose nužudė 150,000 užmuštų, 80,000 sužeistų (paprastai sužeistų buva kelis kartus daugiau negu užmuštų) ir 95,000 suimtų. Austrijos kariumenė, vedama kunigaikščio Jozapo, tarp Dniestro ir Pruto išsiskirstė, o rusai jos likučius gaudo. Austrai, bėgdami, palieka daugybę nuklimpusių kanuolių. Austrų armija rytinėj Galicijoj beveik ant visos linijos tapo į pietus nustumta. Perėjimuose Wyszkow, Lupkow ir Dukla rusai įsiveržė į austrų apkasus, o prie upės Dunajec dar traukiasi smarkųs mušiai. Į pietus nuo miesto Tarnow austrai sutraukė skaitlingą kariumenę Krokavo apgynimui. Bet ir čia rusai užėmė svarbias austrų pozicijas apielinkėse Zakliczyn. Tarp Zlota ir Czarna 9,000 austrų turėjo pasiduoti rusams, o prie miesto Stanislawow paimta net 14,000 austrų. Tvirtovė Przemysl dar ginasi, bet, kaip manoma, neilgai galės laikytis.

Taikininkų laivynai toliau bombarduoja Dardanelių jurių siaurumes tvirtovę. Anglų laivynas bombardavo taipgi svarbų Turkijos miestą Smyrna, Azijatiškoj Turkijoj, ir sudaužė du jo tvirtovės fortu, o dručiai pagadino trečią. Dardanelių siaurumoj talkininkai tvirtovę pradėjo bombarduoti nuo užlajos Saros. Fortas Kilid Bar, Hamidieh ir Nedzidze, nors dručiai pagadyti, bet atsakinėja ant talkininkų šuvių. Talkininkai mano, kad į dešimtį dienų tvirtovė bus paimta, ir Dardaneliai išvalyti nuo minų ir laivai turės liuosą kelią į Konstantinopolį, kur nuo šiaurių artinasi rusų laivynas ir gabena taipgi žemės kariumenę. Turkai prie Dardanelių išsodino jau 200,000 žemės kareivių, o iš Adrianopolio ir kitų miestų gabena jų daugiau.

Prie Ghadez Indijų kariumenė sumušė turkus ir juos į mažus pulkelius išskirstė. Sulyg siunčiamų iš Londono žinių, už kelių dienų talkininkų pusėj karen įsikiš Rumanija, Grekija, Bulgarija ir Italija. Bet panašios žinios iš Londono platinamos nuo senai, tik iki šiol dar nei vienas iš tų kraštų karen neįsikišo. Teisybė, visi ginkluojasi, nes visi iš karės nori pasinaudot, bet kol dar nei viena pusė nepasirodo tvirtesnė, ir norinčios sauką nors pelnyti tautos kištis karen nesiskubina, nes bijosi nagus nudegti.

Grekijoj pasitraukė nuo vietos pritarianti karei Venizelos ministerija, nes karalius yra giminaitis Vokietijos ciesoriaus, todėl karės negeidžia; pasiulyta neutrališkumo šalininkui Zaimis ministerija tverti, bet jisai nuo to atsisakė, žmonės gi karės reikalauja. Turkai gązdina grekus surengimu grekų skerdynių už jų turkams neprielankumą, bet jeigu gązdinimą išpildyti norėtų, karę vien suskubintų. Parašiai yra ir Italijoj. Valdžia stengiasi neutrališkumą užlaikyti, bet gyventojų dauguma reikalauja įsikišimo karen talkininkų pusėn, kad galėtų italų apgyventus krastus atgauti. Vokietija stengėsi Austriją prikalbėti tuos kraštus Italijai atiduoti geruoju ir už juos jos neutrališkumą pirkti, bet Austrija nesutiko iš liuoso noro savo prigulinčius kraštus kam nors atiduoti.

Iš Karės Lauko.

Varšava. Vokiškas lakunas Varšavon numetė bombų iš orlaivio. Daugiausia bombų krito rezidencijų distrikte. Daug langų išbyrėjo, bet iš žmonių nieko neužgauta.

Berlinas. Vokiški laikraščiai praneša, kad visoj Vokietijoj valdžia sumažino gyventojams duonos porcijas. Sulyg valdžios paliepimo, kiekvienam gyventojui nuo kovo 15 d. išduodama kasdien tik 200 gramų (truputį mažiau negu pusė svaro) duonos, ar miltų. Iki tolei valdžia leido išduoti gyventojams po 225 gramų kasdien.

Berlinas. Iš Rusijos pranešama, kad didis kunigaikštis Nikalojus, vyriausis vadas rusiškų armijų, paskyrė speciališką komisiją ištyrimui, kodėl Dešimtoji rusų armija po vadovyste generolo barono Sieverso, neatliko sau paskirtos užduoties ir kokiu budu gen. Sievers yra tam kaltas. Eina gandas, kad generolas baronas Sievers bus, ar yra, patrauktas kariškan teisman.

Petrogradas. Oficialiai pranešama, kad 26-toji austrų divizija tapo sutrinta netoli Stanislau, Rytinėj Galicijoj.

Londonas. Generalis Montenegro konsulas Londone gavo žinią iš Cetinje, Montenegro sostinės, kad Austrijos kariški laivai bombardavo Montenegro portą Antivari ir pridarė dikčiai nuostolių.

Cape Town, Pietinėj Afrikoj. Pietinės Afrikos Unijos ministeris Smuts pranešė atstovų susirinkimui, kad laike paskutinio boerų sukilimo tapo paimta 10,000 boerų belaisvėn. Nuostoliai užmuštais iš abiejų pusių siekia apie 1,000 vyrų.

Geneva, Šveicarijoj. Žinia, atėjusi iš Bucharešto, Rumanijoj, šiaip praneša:

"Turkija buvo pasiuntusi skubius telegramus į Austrija, prašydama, kad Austrijos laivynas pagelbėtų jai Dardanelluose. Viennos valdžia atsakė, kad šuom laiku ji negalinti to padaryti. Turkijai duotas patarimas, kad ji perkeltų savo sostinę į Mažąją Aziją ir nenustotų vilties, nes pergalė visvien busianti jų pusėj

Paryžius. Vokiškas povandeninis laivas "U-8" tapo nuskandintas torpedinių laivų Anglijos kanale; laivo įgula paimta nelaisvėn. Apie tai pranešė jurių ministerija.

Londonas. Pasažierinis laivas La Touraine, plaukiojantis tarp New Yorko ir Havre, Francuzijoj, užsidegė jurėse. Bevielinio telegrafo stotis Valentijoj (Airijoj) gavo nuo laivo bevielinį telegramą, šaukiantį pagelbos. Penki laivai pasileido pagelbon degančiam laivui. Vėliaus tačiau gaisrą apstabdė paties La Touraine įgula. Iki krantui La Touraine turėjo plaukti kito laivo lydimas.

La Touraine išplaukė iš New Yorko vasario 27 d. ir dabar randasi apie 1,200 mylių nuo Francuzijos kranto. Laivas turi 38 pasažierius pirmos kliasos ir 46 pasažierius trečios kliasos. Tai yra vienas iš seniausių skersatlantiškų laivų. Jam pagelbon išplaukė tuojaus laivai Rotterdam, Swamore, Cornishman, Arabic ir kiti.

Londonas. Isskyrus Beskid spragą Karpatų kalnuose, rusai vėl pradėjo atakuoti savo priešus šilgai visą frontą nuo Baltiko jurių net iki Rumanijos rubežių. Matomai, rusai gerai apsisaugojo nuo austro-vokiečių, kurie mėgino juos apeiti ant abiejų sparnų—Suvalkų gubernijoj ir Rytinėj Galicijoj.

Beskid, Tucholka ir Uzsok spragose austro-vokiečiai laike užėmę stiprias pozicijas, bet vakarinėse Karpatų dalyse, ypač prie Dukla spragos, rusai yra jau anoj pusėj, t. y. Vengriškoj pusėj Karpatų. Į šitas vietas rusai skubiai siunčia didelius pastiprinimus.

Suvalkų gubernijoj rusai pamažu žengia pirmyn į vakarus nuo Nemuno; vokiečių užpakalinės sargybos dažnai stoja mušin, kad sulaikius rusų spaudimą. Tik vienoj vietoj vokiečiai seriozišką rusus spaudžia—tai prie Osowiec tvirtovės.

Žinia, atėjusi į Exchange Telegraph iš Przasnyszo, praneša, kad Osowiec tvirtovė pasekmingai išlaiko iki šiam laikui bombardavimą sunkiųjų vokiečių apgulos kanuolių.

Vokiečiai apleido Mysiniec, kuris yra prie pat Prusų rubežiaus į šiaur-vakarius nuo Lomžos. Mlavos apielinkėse vokiečiai, sakoma, pasitraukė tolaus ir perėjo atgal savo locną rubežių. Rusai atakavo vokiečius į rytus nuo Plocko ir taipgi prie Skiernevicų.

Londonas. Kuomet talkininkų laivynas rėžia sau kelią į turkų sostinę Konstantinopolį iš pietų, per Dardanelių siaurumą, kitas priešas artinasi prie Konstantinopolio iš šiaurių pusės.

Korespondentas laikraščio Giornale d'Italia telegrafuoja iš Bucharešto, kad rusų laivynas Juodose jurėse šiądien perplaukė pro bulgarų uostą Burgas, plaukdamas linkui Bosforo siaurumos, kuri jungia Juodasias jures su Marmuro jurėmis.

Rusų laivynas, apie šios žinios, susideda iš 6 mušio laivų, 2 šarvuotų skraiduolių ir keleto mažesnių laivų. Trįs mušio laivai: Evstafij, Pantaleimon ir Joan Zlatoust, yra kiekvienas 12,800 tonų didumo ir apšarvuoti 12-colinėmis kanuolėmis. Apart to šioj eskadroj yra dar senas mušio laivas Tri Sviatitelia ir Georgij Pobiedonosiec su Rostislav—visi trįs turinti po 12,540 tonų didumo.

Jeigu šita rusiška eskadra pasieks Bosforo siaurumos, tai galima tikėtis, kad jai prieis susitikti su turkų eskadra, kuri prieš keletas dienas paslaptingai išnyko iš Dardanelių siaurumos. Menama, kad ji nuplaukė pasitikti rusų eskadrą. Jeigu tas pasitikrintų, tai netrukus galima laukti pusėtinai svarbaus jurių mušio.

Svarbiausiu turkų eskadros laivu yra skraiduolis Sultan Selim, karis pirmiaus buvo vokišku Goebenu.

Bosforo siauruma yra apie 18 mylių ilgio ir nuo vienos iki pusantros mylios pločio. Ji yra apsaugota naujagadyniais fortais, kurie gina prisiartinimą prie Konstantinopolio.

Rymas. Gandai apie įsikišimą karen Italijos ir Grekijos vėl atsinajuina. Anot šito gando: Grekijos įsikišimas karen yra neišvengtinas ir jis gali paskatinti taipgi Italiją. Savo kelio eina gandas, kad toks įsikišimas negali buti augščiaus, kaip už kokių dviejų savaičių.

Paryžius. Francuzijos generolas Delacroix įteikė militarišką medalį Anglijos generolui ir vyriausiam vadui angliškos kariumenės Francuzijoj Sir John French'ui. Tas medalis yra augščiausios garbės ženklas francuzų armijoj ir tokį pagarbos ženklą pirmu sykiu suteikta Anglijos kareiviui.

Rymas. Necenzuruotos žinios iš Viennos, Austrijoj, praneša, kad Austrijai gręsia badas. Miltai pakilo iki 50c. už svarą, daugybė biednų žmonių jau nebeturi duonos visai. Pirmiaus buvęs nepasiganėdinimas tarp žmonių, dabar pavirto tiesiog į valdžios neapykantą. Abelnas padėjimas labai gręsiantis. Dėl šitų priežasčių cenzura sustiprinta; policijai paliepta smarkiau veikti. Teismai sparčiai darbuojasi, bausdami už išdavystes. Prakilniausios Trentino šeimynos suareštuotos nužiurėjime, kad jos manančios pabėgt Italijon. Dangumas bėga į Italiją, pakol dar perėjimas į Šveicariją yra liuosesnis.

Petrogradas. Suvalkijoj rusai pradėjo energiškai spausti vokiečius atgal į vakarus nuo Nemuno. Oficiališkuose pranešimuose paminėta, kad aplink Simną (Kalvarijos pav.), kur buvo karšti mušiai laike pirmo vokiečių įsiveržimo, dabar vėl pasitaikė mušis. Sulyg oficialio rusų pranešimo, vokiečiai tapo atmušti atgal į vakarus nuo Simno.

Kad rusai pasekmingai veikia į šiaurius nuo Gardino, tas taipgi galima pastebėti iš paskutinių oficialių pranešimų.

Seinų pietinėj dalyj ir Augustavo paviete vokiečiai buvo priėję prie pat Nemuno ir buvo net persikėlę skersai Nemuną ties Šventojansku. Tarp Sapackinės miestelio ir Gardino ėjo pereitą savaitę atkakliausi mušiai prie pat Nemuno upės. Dabar oficialiuose rusų pranešimuose skelbiama, kad vokiečiai tapo taipgi atmušti atgal į vakarus apielinkėse Leipalingio (Leipuny), kuris yra apie 15 verstų atstu į šiaur-vakarius nuo pagarsėjusių Druskininkų.

Rusų laikraščiai mena, kad vokiečiai Suvalkijoj, matomai, atsisakė nuo tolimesnės pirmyneigos ir dabar tik stengiasi čia atsilaikyt užimtose vietose, fortifikuodami savo linijas, kurios einą nuo Simno į pietus iki Seirijų, nuo Seirijų per Leipalingį, Kapčiamiestį ir Sapackinę linkui Bobro upės ir nuo Bobro upės iki Mlavos. Siauros tarpežerės Kalvarijos paviete aplink Simną ir Seinų paviete tarp Seirijų ir Kapčiamiesčio suteikia vokiečiams labai patogią vietą atsigynimui ir nuo didesnių rusiškų jiegų.

Vienok, rusų pasisekimai į šiaurius nuo Lomžos gali priversti vokiečius pasitraukti iš Suvalkijos atgal, nes kitaip jų susinešimo linijos su Prusais galėtų atsirasti pavojuje.

Petrogradas. Austro-vokiška armija Rytinėj Galicijoj, sulyg oficiališkų pranešimų, prakišo smarkų mušį apielinkėse miesto Stanislau. Dešinysis šios armijos sparnas, kuris buvo jau beveik pasiekęs upės Dniestro netoli Haliczo, traukiasi atgal į pietus, palikdamas sunkias kanuoles ir maisto transportus pakeliuj. Pasitraukimas yra betvarkus ir rusai, kurie užėmė Stanislau pereitą ketvergą, stipriai mina bėgantiems austrams ant užkulnių.

Kairysis tos pačios armijos sparnas, sulyg laikraščių pranešimų, tapo išvytas iš Nadworna. Šitas kairiojo sparno sumušimas atidengia dešinįjį sparną ir stat. jį labai pavojingan padėjiman. Rusai greitais maršais desperatiškai mėgina atkirsti iš šios pusės kelią keliems austrų pulkams, dar likusiems į šiaurius nuo Stanislau. Jeigu tas jiems pasisektų, tuomet apsuptiems prie Stanislau austrams neliktų nieko, tik pasiduoti belaisvėn.

Didelis skaitlius vokiečių, bandžusių pereit per vidurinių Karpatų spragas linkui Przemyslio, tapo rusų apsupta ir paimta belaisvėn apielinkėse į šiaurius nuo Uzsok spragos.

Atėnai, Grekijoj. Laikyti Grekijos kabineto posėdžiai, kuriuose buvo svarstoma apie tai, ką reik Grekijai daryti, pasibaigė tuom, kad Grekijos premieras Venizelos rezignavo nuo savo vietos sykiu su visais ministeriais.

Priežastim rezignavimo buvo tas, kad kabinetas patarė Grekijai stoti karen, bet karalius Konstantinas buvo priešingos nuomonės ir su savo ministerių nuomonėmis nesutiko. Karalius pavedė sutverti naują ministeriją, paskirdamas Venizeloso vieton M. Zaimį. Išrodo, kad karaliaus nuomonei bus padarytas aštrus pasipriešinimas. Į tai nurodo ir rezignavusio premiero kalba Grekijos parliamente.

"M. Zaimis—sakė rezignavusis premieras tautos atstovams—seks neutrališkumo politiką. Musų partija atsisakys remti bile kokią valdžią, sutvertą naujam kabinete."

(Kabinetu vadinasi visų ministerių taryba).

Eina gandas, kad jeigu Zaimis priims premiero vietą, tai parliamentas arba pats pertrauks savo posėdžius, arba bus paleistas nes kitaip parliamentas, neišreikšdamas užsitikėjimo, nugriautų naują kabinetą.

Grekijos judėjimą sukelia ta aplinkybė, kad talkininkų laivynas čia pat po Grekijos šonu veržiasi per Dardanelius į Konstantinopolį. Grekija todėl mena, kad jai butinai reikalinga stoti talkininkų pusėn ir pagelbėti paimt Konstantinopolį, nes kitaip ji po karės daug ko gali nustoti.

Atėnai. Kuomet paaiškėjo, kad Grekija gali įsikišti karen, tai Turkija, sakoma, pagrąsino Grekijai. Turkijos ambasadorius Atėnuose, Salih Bey, sakoma pranešęs, jog jeigu Grekija stos karen prieš Turkiją, tai Turkijoj kils grekų gyventojų skerdynės. Vokietijos atstovas Grekijoj, grafas Mirbach, sakoma, pranešęs, jog Austrija ir Vokietija tuojaus apskelbtų karę Grekijai, jeigu ši pastaroji stotų prieš Turkiją.

Londonas. Dardanelių bombardavimas sukėlė nepaprastą judėjimą tarp Balkanų viešpatijų ir Italijoj. Sulyg paskutinių žinių, tikimasi, kad keturios viešpatijos gali įsikišti karen bile dieną, butent: Italija, Rumanija, Grekija ir Bulgarija.

Atėnai. Talkininkų laivynas pradėjo bombarduoti turkų miestą Smyrną prie Viduržemio jurių, Azijoj. Vienas fortas jau, sakoma, sunaikintas.

Petrogradas. Rusų generalis štabas išleido sekantį oficialį pranešimą:

"Suvalkų gubernijoj mes atmušėm priešą. Ant fronto Mariampolė-Simnas-Augustavas musų pirmyneiga eina toliaus.

"Ant kairiojo upės Vislos kranto ir Pilicos apielinkėse vokiečių užpuldinėjimai tapo sulaikyti ir musų kariumenė pradėjo kontr-ataką.

"Karpatų kalnuose austrai pasiliovė atakavę Svilniko apielinkėse, bet vis dar užpuldinėja, nors ir nepasekmingai, musų pozicijas linkui Balingrodo. Nauji priešo atakai apielinkėse Koziowka-Tonkla taip-pat buvo nepasekmingi. Apielinkėse Klausegermans visas austrų batalijonas pasidavė nelaisvėn."

Londonas. Laikraščio Daily Mail korespondentas iš Bucharešto, Rumanijoj, praneša, kad sulyg atėjusių ten žinių išrodo, jog Grekijos karalius turės į keletą dienų nusileisti ir sugrąžinti rezignavusiam premierui Venizelos jo vietą, kas reiškia, kad Grekija tuomet be atidėliojimo įsikištų karen.

Talkininkai daro didelį spaudimą ant Balkanų viešpatijų, idant patraukti savo pusėn. Rusų įtekmingas laikraštis Birževija Viedomosti, pavyzdžiui, atvirai sako, kad "jeigu Balkanų viešpatijos nori, kad jų interesai butų aprupinti po Turkijos nuvertimo, tai šitos viešpatijos privalo tuojaus stoti karen."

Petrogradas. Rusų oficialis pranešimas sako, kad Suvalkų gubernijoj du vokiški korpusai tapo sumušti ir priversti pasitraukti. Buk nuo 12 iki 15 tukstančių vokiečių žuvo mušiuose į šiaur-vakarius nuo Gardino. Vokiečiai paaiškina, jog jie pasitraukė nuo Gardino todėl, kad "toji kariumenė buvo jiems reikalinga kur kitur."

Petrogradas. Pereitą nedėldienį rusų Juodųjų jurių laivynas bombardavo turkų uostus Zunguldiak, Kozlon ir Kilimli, prie Juodųjų jurių; sunaikinta prietaisos ir sankrovos anglių. Po bombardavimo buvo girdėtis baisi expliozija ir prasidėjo gaisras. Keturios turkų baterijos tapo nutildytos ir 8 priešo garlaiviai sunaikinti. Rusų nuostoliai buvo—3 vyrai sužeisti.

Geneva, Šveicarijoj. Laikraščio Tribuna pranešama apie gandą, buk keletas itališkų kariškų laivų išplaukė į jures; menama, kad jie išplaukė į Dardanelius pagelbon talkininkų laivynui. Patvirtinimo šio gando iki šiolei nėra.

Londonas. Korespondentas iš Amsterdamo telegrafuoja į Central News, kad vokiškam arsenale (parako sankrovoj) Antwerpene pasitaikė expliozija, kuri užmušė 14 ir sužeidė 70 kareivių.

Petrogradas. Rusijos caras Nikalojus išvažiavo į Helsingforsą, Finliandijon. Apie išvažiavimo tikslą nepranešama.

IŠ AMERIKOS.

NEGERAS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

Amerika negali but vaikų auklėjime paveikslu kitoms tautoms. Čia vaikų auklėjimas paliktas tėvams, Europoj gi tėvams prigelbsti mokykla, kuri užvaduoja neišmanančius apie auklėjimą tėvus. Koks auklėjmas, toki ir vaisiai. Pernai Chicagoj suareštuota 3,000 vaikų, o tame buvo trečdalis mergaičių, neturinčių dar 16 metų. Už gerus darbus policija nareštuoja; skaitlius gi areštuotų vaikų yra pasibaisėtinai didelis, nors areštuojama galvos kokia dešimta dalis nepadoriai besielgiančių vaikų.

KONGRESO SESIJOS UŽDARYTOS.

Washington, D. C. Sesijos kongreso tapo pertrauktos kovo 4 dieną, nors liko neužbaigta daug svarbių reikalų.

IŠLAIDOS AMERIKOS LAIVYNUI.

Washington, D. C. Kongresas užbaigė svarstyma Suvien. Valstijų kariško laivyno reikalų. Nutarta sudrutinti laivyną dviem mušio laivais didžiausios rūšies (drednaught), 6 torpedų naikintojais, 2 naujausios rūšies povandeniniais laivais, 16 paprastų povandeninių laivų gynimui pakrančių ir vienų laivų, vežioajančių kerosiną ir kitokias degančias medegas. Sumanymas skirti trilioną doliarių įsteigimui valdžios dirbtuvės, rupinančios laivų apkaustymus, atmesta. Nenorėta, turbut, kenkti plieno trustui, kuris valdžiai apkaustymus dirba labai braugiai.

ANGLIJA ATŠAUKĖ SAVO AGENTUS.

Washington, D. C. Anglija iš Amerikos atšaukia savo keturis agentus, kurie buvo čia atsiųsti užsakyt ginklų, amunicijos ir pirkti maisto produktus ir arklius Anglijos kariumenei. Atšaukti agentai, Anglijos aficierai, mano, jog turbut greitai karė pasibaigs, jeigu juos iš Amerikos atšaukia. Jie mano, kad dėl stokos maisto Vokietija turės pasiduoti, o Anglijai ir Francuzijai Rusija gali ganėtinai maisto parupinti, nors karė kelis metus traukytųsi. Rusija talkininkams miaistą galės gabenti, kada Dardanelių ir Bosforo siaurumos bus talkininkų apvaldytos. Ginklų ir amunicijos, taipgi pinigų, Rusijai parupis Anglija ir Francuzija.

KOVA SU DEGTINE.

Denver, Cal. Colorado valstija tapo sausa, ten karčiamos tapo panaikintos, bet karčiamų vietą užėmė aptiekos, kuriose trokštanti galėjo tiek gėrimų gauti, kiek kas nori. Todėl valstijos legisliatura priėmė sumanymą ir aptiekas kontrolėn paimti. Sulyg tos valstijos naujų tiesų, aptiekos vienam žmogui, kad ir vaistams, negali duoti daugiau, kaip 4 uncijas spirito, ir tai tik daktarui reikalaujant. Aptiekorius savo aptiekoj negali turėti alkoholiaus daugiau, kaip 1% vertės visų kitų aptiekoj esančių medegų.

Valstijoj Idaho galutinai užtvirtinta uždraudimas pardavinėti alkoholinius gėrimus nuo pradžios ateinančių metų. Mississippi valstijoj uždrausta pardavinėti alkoholinius gėrimus kliubų ir draugjių rumuose. Utah valstija uždraudė savo teritorijoj dirbti ir pardavinėti alkoholinius gėrimus.

SUARĖŠTAVO IR TEISMAN PATRAUKĖ.

Boston, Mass. Čia tapo suimtas ir teisman patrauktas vokietis Walter Horn, kuris vasario 2 d. mėgino su dinamitu išgriauti tiltą prie Vameboro ir gabeno dinamito 60 svarų iš Bostono New Yorkan. Už tokį prasižengimą, jeigu tas jam bus prirodyta, gręsia jam bausme $1,800 ir kalėjimas 18 mėnesių.

NORĖJO BAŽNYČIĄ IŠGRIAUTI.

New York. Čia mėginta išgriauti Šv. Patriko katedros bažnyčią, tik tas nepasišekė. Policija suėmė vieną vyriškį su degančiu cigaru. Pas jį rado dvi dinamito pripildyti bombi, kurių knatus, matyt, su degančiu cigaru norėta uždegti. Bažnyčioj buvo apie 700 žmonių. Dinamitninkas pasisakė esąs Frank Abar. Policija mano, kad New Yorke yra čiela dinamitninkų draugystė, kurią tikisi surasti. Metai atgal toj pačioj bažnyčioj buvo panašus pasikėsinimas, bet niekšams taipgi savo mierius išpildyti nepasisekė.

HAMBURGO LAIVŲ KOMPANIJA TEISMAN PATRAUKTA.

New York. Suvienytų Valstijų valdžia patraukė atsakomybėn atstovus didžiausios vokiškos laivų kompanijos Hamburg-American Steamship Co. už laužymą Amerikos neutraliskumo ir valdžios prigaudinėjimą. Jie kaltinami, kad, kilus karei, kompanijos laivai iš Amerikos portų vežiojo maistą, vandenį, ginklus ir angis vokiškiems kariškiems laivams, o valdžiai duodavo melagingas žinias apie prekių rūšį ir jų paskyrimą.

SAUSOSIOS VALSTIJOS NEGALI TRUKDYTI GĖRIMŲ PERVEŽIMĄ.

Washington, D. C. Augščiausiasis teismas pripažino, kad sausosios valstijos (kuriose negalima gėrimų pardavinėti) pas save gali uždrausti tokius gėrimus dirbti ir pardavinėti, bet neturi tiesos trukdyti tokių gėrimų pervežimą per savo valstijos teritoriją į šlapias valstijas.

PASEKMĖS SUBOMBARDAVIMO DARDANELIŲ TVIRTOVĖS.

Kadangi apvaldžius talkininkams Dardanelių siaurumos tvirtovę, atsidarys Rusijai išgabenimas maisto produktų ir Europa pasilinosuos nuo prigulmystės nuo Amerikos, tai čia tuoj nupuolė javų kainos. Liverpoolyj tuoj kviečių kainos nupuolė ant 1⅝c., o pristatant liepos mėnesyj ant 5¼c. Nupuolė kainos ir mėsos, ypač gi kiaulių.

TYRINĖJA VOKIEČIŲ DARBUS.

Kadangi užsienių ministeris Bryan gavo žinią, buk Amerikoj gyvenanti vokiečiai organizuoja čia karišką pajiegas ir nori Kanadą užpulti, buk vokiečiai organizuojasi visuose didesniuose miestuose prie Kanados rubežių, tai Bryan paskyrė paslaptus detektyvus ištirti tuos Suvienytų Valstijų vokiečių apkaltinimus. Jeigu vokiečiai ištikro norėtų Kanadą užpulti, tai jie, žinoma, jeigu Suvienytų Valstijų valdžia leistų, galėtų pastatyti daugiau negu Kanada kariautojų, nes vokiečių Suvienytose Valstijose yra kur kas daugiau, negu Kanada turi gyventojų.

PASITRAUKIA NUO VIETOS LENKŲ ZWIĄZKO CENZORIUS.

Lenkų Związko Centrališkoji valdyba gavo pranešimą, jog rezignuoja, dėl nuolatinių užsipuldinėjimų ir šmeižimų, Związko cenzorius A. Karabaš, bet valdyba rezignacijos nepriėmė. Kažin, ar rezignacijos nepriėmimas privers cenzorių pasilikti savo vietoje. Cenzorius Związko organizacijoj lošia svarbią rolę, svarbesnę negu prezidentas.

NEKOKS SUMANYMAS.

Springfield, Ill. Illinois valstijos legisliaturoj senatorius 27 distrikto Albert Rostenkowski padavė senatan reikalavimą, kad Suvienytų Valstijų neukesai negalėtų gauti laisnio laikymui biznio, kokiam reikia išpirkti laisnis. Nors sumanymas nekoks, bet Amerikoj ir toki randa pritarėjų, bet vis-gi reikia abejoti, kad sumanymas tas butų priimtas. Jeigu tokių jau principų prisilaikytų ir kituose kraštuose, nemažai ir amerikonams reiktų nukentėti, nes visuose dideliuose Europos miestuose netruksta amerikoniškų biznių.

NAUJA MILIONIERIAUS HENRY KENDALL THAW BYLA.

New York. New Yorko valstija, išgavusi milionierių Thaw, pabėgusį iš bepročių prieglaudos namų Mateawan 1913 m. vėl atidavė teismui nubausti už pabėgimą. Byla jo prasidėjo panedėlio dieną. Tarp apginėjų apkaltinto yra ir buvęs prokuratoriaus pagelbininkas Smitis.

3 NUŽUDYTI.

Ossining, N. Y. Kalėjime Sing-Sing ant elektriškos kedės tapo nužudyti viena diena 3 prasižengėliai žmogžudžiai: Robert Kane, Oscar Vogt ir Vincenzo Campanelli.

GAISRAI.

Lowell, Mass. Sudegė čia puiki trioba "Memorial Hall." Nuostolių ugnis pridirbo ant pusės miliono doliarių.

La Crosse, Wis. Išdegė Even Evensono farma. Degėsiuose rado ir paties savininko apdegusį kuną. Manoma, kad Evenson tyčia farmą ir save sudegino dėl nesutikimų su pačia.

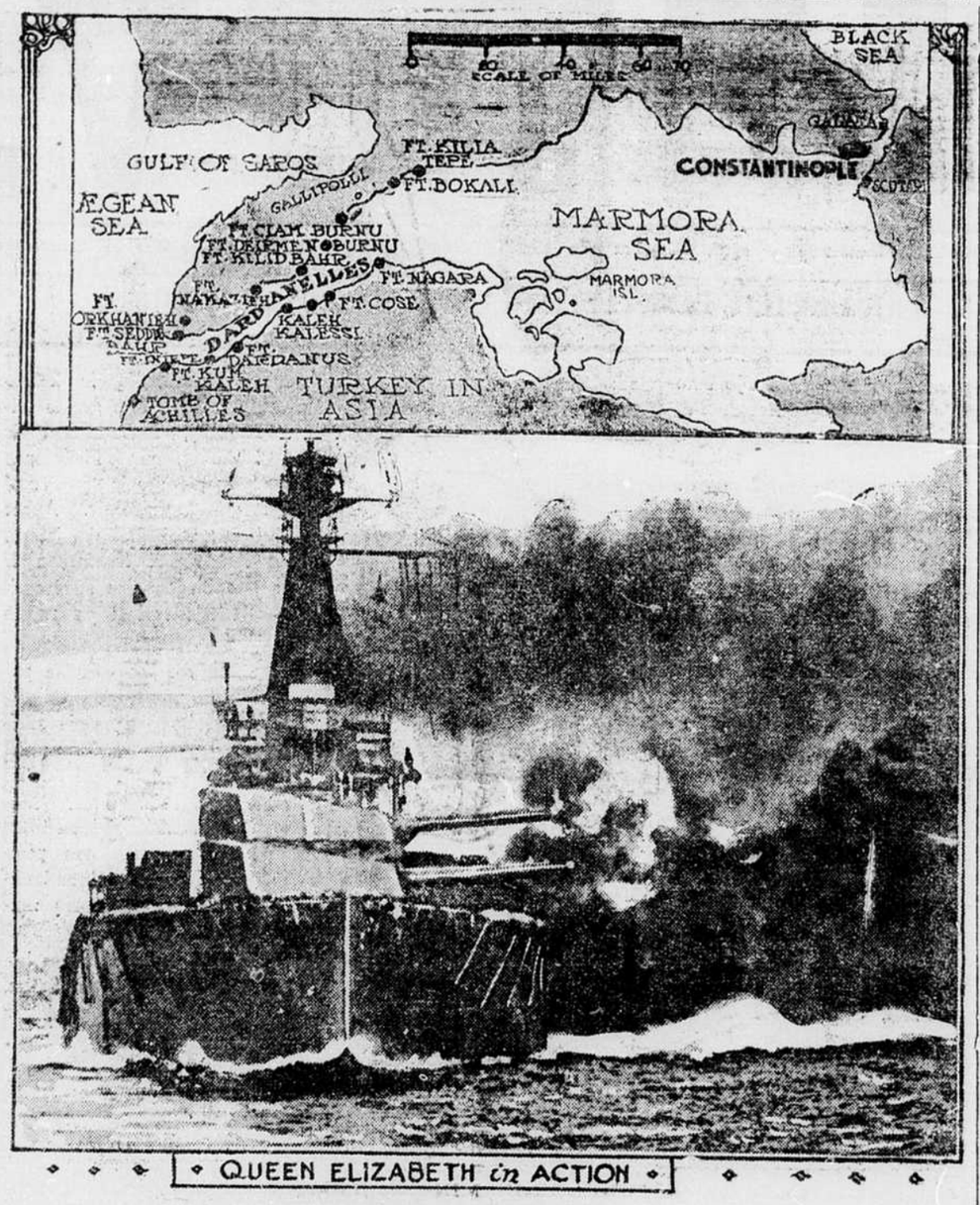

Viršuje: Žemlapis Marmoro jurių ir Dardanelių, per kurituos sujungtasai talkininkų laivynas veržiasi prie Turkijos sostinės Konstantnopolio.

Apačioj: Drednautas "Karalienė Elzbieta" veikime. Tai yra vienas didžiausių Anglijos laivų, dabar besiveržiančių per Dardanelius.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Wilkes-Barre, Pa.** Deląware ir Hudson anglių kasyklose šioje vietoje sustojo darbai. Apie 12,000 vyrų ir vaikų per tai neteko darbo. Kasyklos sustabdyta neapribotam laikui.

¶ **Hinton, W. Va.** New River ir Pocahontas anglių kompanijos kasyklose praeitą savaitę ištiko didelė expliozija, gimusi nuo gazo užsidegimo. Expliozijos laiku kasykloje buvo apie 176 darbininkai. Iš jųjų vos apie dešimts išgelbėta.

¶ **Detroit, Mich.** Detroito firmos gavo karės medegų užstatymų už 40 milionų doliarių.

¶ **San Francisco, Cal.** Atidarymas tarptautiškos parodos niekuom ant darbų neatsiliepė: darbų čia kaip nebuvo, taip nėra. Neturintiems darbo todėl nepatariama čia keliauti.

¶ **East Liverpool, O.** Sustreikavo 130 konduktorių ir mašinistų gatvinų karų East Liverpool Traction Co.

IŠ VISUR.

|| Austrijos sostinėj Viennoj sensaciją padarė gimęs nykštukų, turinčių vos metrą augščio, šeimynoj normališkas, sveikas vaikas vyriškos lyties. Gimęs vaikas turėjo 3½ kiliogramo svarumo. Atsitikimas tai nepaprastas. Nuo vidurinių amžių gadynės yra tai pirmutinis sveikas vaikas gimęs nykštukų šeimynoj. Paprastai nykštukų poros buva arba bevaikės, o jeigu moteris gimdo, tai vaikas anksvieto ateina arba negyvas, arba tuoj užgimęs miršta. Tėvas dabar gimusio vaiko yra gimnastikas, o motina cirko raitelė.

|| Lenkijoj, mieste Wloclawek vokiečiai, tą miestą užėmę antrą kartą, suareštavo vieną iš žymesnių lenkiškų provincijų trupų aktorių Joną Windet (tikra jo pravardė yra Recki) už tarnavimą kaipo šnipas rusų kazokų pulkininkui Kellerui ir nubausti jį pavedė kariškam teismui. Teismas rado jį kaltu ir pasmerkė nužudymu. Jis tapo pakartas Wloclawke.

|| Prie Mexikos sostinės revoliucijonieriams nepasisekė įveikti Carranzos pajiegas. Zapata mėgino veržti Mexiko miestą, kurį gynė Carranzos kariumenė, bet tapo sumuštas. Kitoj miesto pusėj tapo sumuštas taipgi mėginantis miestą veržti generolas Gonzales Garza. Zapata ir Garza nužudė daug savo kariautojų. Tarp užmuštų yra revoliucijonierių generolas Iriarte. Bet už tai pietinėse valstijose prieš Carranzą kilo revoliucija. Vera Cruz porte tapo išnaikintas Carranzos kanuolinis laivas "Progress." Pražuvo prie to 3 įgulos žmonės; kiti tapo išgelbėti. Pasiliovė traukinių bėgiojimas tarp Mexiko miesto ir Vera Cruz.

|| Kadangi Rusijoj uždraudė pardavinėti degtinę, iš ko iždas turėjo po 380 milionų rublių kasmetai, tai ten įvedama specialis karės reikalams mokestis. Uždirbantis 1,000 rublių į metus turės mokėti 6 rublius, o uždirbanti daugiau turės mokėti didesnį nuošimtį. Uždirbanti 30,000 rublių turės mokėti 200 rublių. Nuo mokesčio paliuosuotos šeimynos kareivių, dalyvaujančių karėj, ir peržengę 43 metus.

|| Vokietijoj, Schlesswigo provincijoj pritruko kerosino. Seniau gyventojai galėjo savaitei nusipirkti vieną stiklinę, bet dabar kerosino nei žibinimui gauti negali, jo visai neduoda nei už didelius pinigus.

|| Ispanijoj, vario kasyklose Cabela del Buey, 86 mylios nuo miesto Badager, atsitiko baisi expliozija, kuri išgriovė kasyklas, o jose užberta, o gal užmušta, 1,600 darbininkų; iš lauke buvusių užmušta 3 žmonės, o dikčiai sužeista.

|| Netoli Yokosuta, Japonijoj, i jures nupuolė japoniško laivyno aeroplianas ir jame buvę du japoniški orlaivininkai prigėrė.

|| Iš Londono pranešama, jog Portugalijos republika suskilo į dvi dali—į pietinę ir šiaurinę. Prezidentu šiaurinės Portugalijos tapo išrinktas generolas Antonio Zavier Corrcia Bareto.

|| Mexikoj vėl prasidėjo tokia anarchija, kad Suv. Valstijos bene turės įsikišti į to krašto reikalus ir padaryti šiokią-tokią tvarką.

Utarninke prezidentas sušaukė savo kabineto posėdį speciališkai Mexikos reikalų apkalbėjimui. Vienas kariškas Amerikos laivas jau išsiųstas į Vera Cruz, Mexikon, ir dar du, sakoma, netrukus taps išsiųsti apsaugojimui gyvasčių amerikonų ir svetimtaučių, esančių Mexikoj.

Prezidentas Wilsonas nusiuntė Mexikos generolui Carranzai notą, kuri yra lygi beveik ultimatumui, reikalaudamas nuo jo apsaugojimo gyvasčių svetimtaučių.

Europos viešpatijos oficiališkai užklausė Suvienytų Valstijų, ką jos mano daryti ir ar jos apsaugos Mexiko mieste tų viešpatijų ambasadas ir pavaldinius. Tas reiškia, kad jeigu Amerika nepasirupins įvesti tvarkos Mexikoj, tai kitos viešpatijos pradės tai daryti.

IŠ LIETUVOS.

VILNIUS.

— Įsteigta du nauju Draugijos Lietuvių nukentėjusių nuo karės šelpti skyrių Virbaliuje ir Kaupiškyje; pašelpos paskirta: Kaupiškio skyriui—500 r., Marijampolės—2,000 rub. Kun. Olšauskis įgaliotas steigti skyrius Kauno gub.

Draugijos įsteigtasai Vilniuje skyrius išrinko savo valdybon šiuos žmones: kun. d-rą A. Maliauskį, P. Dovidaitį, B. Žižytę, kun. J. Kraujalį, kun. Pr. Bieliauskį, kun. d-rą M. Reinį, Lebkauskienę, Biržanskiutę, K. Daunorą, Kaupytę, Vadoklaitę, V. Kapką.

— Sausio 13 d. per Vilnių pravažiavo 63 Prusų Lietuvos gyventojai, vežami, kaipo belaisviai. Amžiaus jie daugiau 45 metų, jų tarpe 20 senų moteriškių.

— Karei prasidėjus, kai-kurie priešininkų valstybių pavaldiniai prašėsi priimti Rusijos pavaldiniais, jų tarpe 116 Vokietijos pavaldinių, 101—Austrijos ir 7—Turkijos. Išklausyta 31 prašymas tik slavų tautybės.

— Vilniaus gubernatoriaus patvirtinta nauja Lietuvių Globos drja, kuri rupinsis Prusų lietuviais belaisviais. Jos įgaliotiniai, gubernatoriui leidus, gali lankytis belaisvių buvimo victose ir teikti jiems šiokią ar kitokią pagelbą. Draugijos įsteigėjai: F. Bortkevičienė, E. Landsbergienė ir pris. advokatas J. Vileišis.

— "Lietuvių Draugijos nukentėjusiems nuo karės šelpti" įsteigta nauji skyriai Vištytyje, Paistryje, Papylėje, Panevėžyje ir Laukuvoje. Kybartų skyriui pašelpos paskirta 3000 rub., skyrium žmonėms—280 r. Nutarta kreiptis per M. Yčą į Tatjanos komitetą dėl pašelpos padididinimo ir į Amerikos lietuvius, pranešant apie dr-jos veikimą ir nurodant reikalą šelpti tiek Didžiosios, tiek Mažosios Lietuvos nukentėjusius ir prašant atsiųsti pašelpos.

Dr-jos adresas: Vilno, Blagoviešščenskaja, 24 b. 1.

— Tatjanos komiteto skyrius, gavęs 36 tukst. rub., paskirstė juos tarp Vilniaus šelpimo įstaigų. Iš lietuvių draugijų gavo pašelpos 15 tukst. rublių Lietuvių Draugija nukentėjusiems šelpti; pagal įsakymo iš centro "Žiburėlio" draugija, vietoje prašytųjų 2000 rub., tegavo 500 rub., bet skyrius nutarė kreiptis dėl padidinimo pašelpos į centrą. Pagaliaus po 1000 rub. paskirta kas mėnuo Vilniaus dr-jai maitinimo ir gydymo pagelbai teikti.

— *Augštesnieji komercijos kursai.* Pramonės ir prekybos veikėjų tarpe kilęs yra sumanymas išsirupinti, kad Vilniuje butų įsteigti augštesnieji komercijos kursai; mat, karei pasibaigus, to krašto pramonė ir prekyba turės labjau iškilti, taigi, reikės to reikalo žinovų žmonių.

— *Lenkų legionai.* Vilniuje žadama taipgi greit įtaisyti biurą lenkų legionams rengti.

— *Lietuva—Lenkijai.* Vilniaus gub., kaip rašo "V. Gaz.," surinkta yra nukentėjusiems nuo karės Lenkijos gyventojams apie 50 tukstančių rublių, tam skaičiuje 10 tukst. davusi Vilniaus dviejų dienų rinkliava, 20 tukst. Vilniaus gub. bažnyčių rinkliavos ir apie 20 tukst. šiaip aukos, surinktos redakcijų ir Vilniškio skyriaus Petrogrado dr-jos įgaliotinių.

— *Švietimo reikalai.* Mokslo stovis Vilinaus gub., pagal valdžios žinių, buvęs toksai: liaudies mokyklų buvę 884, ir mokinosi jose 41,442 vaikinai ir 17067 mergaitės. Mokykloms užlaikyti valdžia tais metais davusi 925 tukst, rub. Mokytojų vyrų buvę 787, moterių—468, tikybos mokytojų-kunigų—310, stačiatikių šventikų—363.

TELŠIAI.

Čia pradėjo sirginėti rauplėmis; kitas ir mirė. Žmonės sako, buk šiemet ir naujokų Telšiuosna nešauksią, bet perkelsią šaukimą į Plungę. Bet kiek žinia teisinga, dar sunku pasakyti.

Adomas iš Rojaus.

KRONYS, Trakų apskr.

— *Vilkai.* Netoli Kronių miestelio 7 vilkai užpuolę buvo medininką A. Babianskį. Išpradžių jis šaudė vilkus, paskui gi įšoko medin, kur ir išsėdėjo visą naktį, kolei ant rytojaus jo kiti žmonės nenuėmė.

UKMERGĖ.

— *Rinkliavos.* Ukmergės apskričio dvarininkai mezliavomis surinko nukentėjusiems nuo karės 2369 rub. Tuos pinigus išsiuntę Varšavos Centraliniui Visuomenės komitetui.

ŠILALĖ, Ras. apskr.

— Pajuto karę ir musų 2-kliasė mokykla. Du mokytoju (rusas ir lietuvis) pašaukta į karę, beliko viena mokytoja rusė. Prieš piet mokina 1-sios kliasos 3 skyrius, o po piet 2-rą kliasą.

SUVALKIJOS KARĖS NUOSTOLIAI.

A. Žmuidzinavičiui, antrą kartą bevažinėjant nukentėjusiųjų dėl karo reikalais, teko aplankyti dar šias Suvalkijos vietas ir patirti jų nuostolių dėl karės.

Rumbonių parap. Daujotiškės ir Mažiukų mažažemių kaimuose išardyta 6 sodybos; Sabališkių dvaro iškirsta miško už 10 tukst. rublių. Sunaikinta kasimais ir išmindžiota daug laukų.

Udrijos valsčiuje sudeginta: Svirniškių sodžiaus 4 ukininkų sodybos, Kabinių—14, Duselnykų—3 ir 1 suardyta, Karklynų—1. Paimta daug pašaro, gyvulių, bulvių ir kitos gėrybės. Valsčiuje padaryta nuostolių už 53 tukst. rub.

Balbieriškio valsčius nukentėjo mažiau. Pirklio (žydo) Čardi sudeginta prie Nemuno medžių už 14 tukst. rublių. Ivonkiškio dvarui padaryta nuostolių už 6679 rub. Balbieriškio dvarui už 2560 rub. Iš ukininkų labjau nukentėjo Pupius, kuriam išnešta ar sunaikinta turto už 871 r. Visame valsčiuje padaryta nuostolių už 35 tukst. rub.

Igliaukos apielinkėje sušerta pašaro, iškasta bulvių, paimta gyvulių, išplėšta bičių ir t.t. Miestelyje buvo žvalgų kova. Sunaikinti labai kasimai ir šiaip laukai: Igliškėlių, Marguvos, Slovančių, Sakališkių ir kitų.

Plutiškių parap. rekvizicijos paimta nedaugiausia.

Mikališkės valsčiuje nukentėjo nuo kareivių Mikališkės dvaras už 17441 rub., Jiestrakio dvaras ir kaimas už 13137 rub.

Skriaudžiuose sušerta žmonėms daug pašaro ir paimta įvairios gėrybės, vienok didelės bėdos nėra.

Veiveriuose stoka pašaro ir sėklų.

Pažerių parapijoje buvo dalinė rekvizicija. Nukentėjo nedaug.

Zapyškyje sudeginta Pyplių kaimo 14 ukininkų. Sugriauta naujos (dar nepabaigtos) bažnyčios bokštai, kurios nuostoliai siekia 35,000 rub.

Garliavos miestelyje sugriauta bažnyčios bokštai ir stogas. Sienos suskilusios ligi pamatų. Bažnyčios nuostoliai 110 tukst. rub. Be to, nemažai nukentėjo Aglinskio vaistinė, kurios nuostoliai siekia 3000 rub., klebonija ir t.t. Visoje parapijoje sudeginta 65 ukininkų gyvenimai. Nuostolių išviso padaryta už 330 tukst. rublių.

Tokių pat nuostolių prityrusi ir *Augštoji Panemunė*, kur sudeginta 61 sodyba, sugriauta—39 namai. Nuostolių padaryta išviso už 408 tukst. 500 rub., neskaitant sugadintųjų laukų ir išgrobtojo turto. Triobos griaunamos ir dabar. Valsčiaus raštinė išskaičiusi nuostolių už 320 tukst. rub.

Kampiškės apielinkėje žygiavusi kariumenė. Nuostolių padaryta nedaug.

PANEVĖŽIS. Pedagogijos kursai prie Kauno augštosios pradedamosios mokyklos dėlei karės buvo perkelti iš Kauno į Panevėžį, kur ir veikia jau nuo galo rugsėjo mėnesio. Mokinasi juose išviso 39 žmonės. Iš jų 14 klausytojai II-jo kurso ir 25—I kurso.

Lietuvių yra II-me kurse 3 (1 mergina ir 2 vyru) ir I-me kurse 16 (4 vyrai ir 12 merginų). Kaip matome, šiemet nemažai įstojo į kursus lietuvių. Pirmame kurse lietuviai sudaro maž-daug du trečdalių visų klausytojų, įstojusių į kursus šiemet. Mat, iš 25 I-jo kurso klausytojų yra 4 antramečiai, taip kad šiemet tejstėjo į kursus 21 klausytojas, jų gi tarpe 16 lietuvių. Tiesa, įstojusių šiemet lietuvių tarpe yra kokie 4—3 sulenkėję, bet jie visgi prisipažįsta esą lietuviai ir moka šiaip-taip lietuviškai. Pirmiaus gi į tuos kursus iš lietuvių tejstodavo po 2—3 kasmet, taip kad lietuviai sudarydavo tik kokią dešimtą ar aštuntą dalį visų klausytojų. Dėl ko gi šiemet daugiau lietuvių bus į tuos kursus? Be kita ko, man rodos, bene padėjo čia kiek ir laikraščiai, kurie ragino stoti lietuvius į tuos kursus ir daugiau apie juos rašė, tokiu budu išplatino apie juos žinių.

Tarp kita išguldoma čia ir lietuvių kalba, jos lekcijų paskirta net po 5 valandas į savaitę kiekvienam kursui. Išguldo irgi, rodos, žmogus, kaip reikiant, išmanąs savo dalyką. Lietuviai ligšiol gramatikos mokinosi pagal Damijonaičio vadovėlį; žadama, jei bus dar laiko, mokintis ir sintaksės.

V. Zb.

MARIJAMPOLĖ, Suvalkų gub. Pastarąjį laiką pradėjo pirkti javų, kurių anksčiau kuone visai buvo nustoję reikalauti. Kai-kurių javų kainos pusėtinos. Už 3 pūdus kviečių moka 4 rub., o arčiau didesniųjų malunų (Kalvarijoj) ir brangiau. Reikalaujama

taip-pat ir avižų, bet jų nedaug teliko: daug avižų vokiečiai sušėrė, ar rusų kariumenė išpirko. Daugelyje pasienio vietų nė sėklai avižų nebtusią. Visai nereikalaujama miežių, todėl ukininkai rengiasi juos gyvuliams šerti vietoje šieno ar dobilų kurių mažai pas ukininkus esama, ir kariumenė dabar už tuos pašarus brangiai moka. Perkamieji javai sunaudojami vietoje ir tik dalimis (avižos) superkami kariumenei. Pabrango taippat ir gyvuliai, kurie perkami mėsai. Už sutaisytos kiaulienos pudą kai-kuriose vietose mokama iki 8 rub. Raguočiai taippat perkami daugiausiai mėsai. Žmonės anksčiau, bijodami prusų, pigiai parduodavo gyvulius, o išdalies ir dabar mažina gyvulių skaičių. Viena, ir pašaro pradėjo trukti; antra, karės baimė verčia ukininkus parduoti net tuos gyvulius, kurie anksčiau patiems buvo reikalingi. Pavasarį, jei susitvarkys Suvalkų gub. gyvenimas, gyvuliai dar labjau pabrangs, nes patįs valstiečiai turės pirkti juos ukio reikalams.

Pasišalinus dėlei karės daugeliui žydų perkupčių, dabar daugiau ir lietuvių ėmė javais ir gyvuliais pirkliauti.

PETROGRADAS.

Technologijos Instituto mechnikos skyrių šiemet baigė du lietuviu: J. Graurokas ir Biržiška; abudu dar turi apginti projektus.

— Studentai matematikai J. Višniauskas ir Jonunas imami kariumenėn, abudu stoja karės mokyklosna.

Pereitais metais baigęs matematikos fakultatę F. Treigys gavo mokytojaus vietą "ant Uralo." Ir-gi pereitais metais baigęs matematikos fakultatės kursinius kvotimus Orlauskas gavo mokytojaus vietą "ant Kaukazo."

— Lietuvos žinica —

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ WILKES-BARRE, PA.

Šis tas. Ateina šventa dieňa. Namie nuobodu buti. Sumanau ir nueinu pas savo draugą,—bet ir ten nubosta besėdint. Pakviečiu draugą eiti pasivaikščiotų. Išeiname į gatvę. Mane draugas pakviečia užeiti pas jojo pažįstamą. Aš sutinnku, ir štai kur jismane nuveda: tiesiog į smuklę. Aš tuomet užklausiu draugo: "Kokią ,tamista, turi pažintį su velšiu smuklininku?" Draugas atsako: "Jis geras žmogus, nedėldieniais leidžia į saliuną." (Pennsylvanijoje nedėldieniais saliunai turi buti uždaryti). Saliunas, kurin inėjome, pilnas žmonių. Tarp jųjų daugelis lietuvių. Apsidaitęs, palieku draugą ir išeinu lauk. Beeidamas gatve, susitinku kitą draugą ir pareiname į jo namus. Tenai, inėjęs kambarin, pamatau tokį reginį: trįs vyrai pasistatę butelį, prie stalo susėdę ir sveikina vienas kitą. Pažvelgiu kampan. Ten ant kedės sėdi jaunas vaikinas ir kas žin ką sau kalba. Paskui žiuriu ant žemės. Vienas guli, butelį rankoj laikydamas. Tai mano pažįstamas. Kartą jį suėjęs, pakalbinau laikraštį paskaityti. Jo atsakymas buvo: "Ar laikraštis duos duoną?"

Negaliu čia visko aprašyti. Pasakysiu tiek, kad panašus į augščiaus apipieštąjį vaizdai yra čia paprastu, ant kiekvieno žingsnio užeinamu apsireiškimu. Neatkreipia atydos nei į tai, kad laikai blogi ir kad sunkiai uždirbti neskaitlingi skatikai dabar yra ytin brangus. **Pilvicitis.**

IŠ PAINSDALE, MICH.

Gausi auka. Vietos lietuviai pilnai parodė, kad jie plnai supranta tą baisų nelaimės verpetą, kurin ir Lietuva likosi įtraukta. Jie supranta, kad brolis turi gelbėti brolį. Tą susipratimą jie prirodo savo auka, paskirta nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Nedidelė čia lietuvių kolionija, ir todėl šimtų ir tukstančių doliarių negalima buvo tikėtis surinkti iš kelių lietuvių darbininkų, kurie čia gyvena. Bet vietos žmonės dėjo savo centą savo brolių šelpimui nuoširdžiai. Paėmus omenin vietos lietuvių skaitlių, negalima sakyti, kad auka butų maža. Žemiaus seka aukavusiųjų surašas:

Po $1.00: I. Mankauckas, J. Gienis, B. Purlus, A. Šniras, A. Gibavičius, J. Meilus, W. Taraškevičius, A. Taranda, K. Tvarkunas, S. Valakas, M. Maslauckas, R. Pociunas, W. Markunas ir J. Plerokas.

Po 50c.: A. Mickus, P. Mackevičius, W. Paciunas, V. Grigas, R. Liškauckas, A. Bakučonis, B. Pavidis, D. Melnikas, R. Šakalienė, K. Paknis, I. Augutis, A. Piragienė, F. Illa, A. Mickevičius, R. Ivanauckas, J. Mimas, K. Medeiša, A. Tvorijonienė, S. Kapočkis, J. Pivovarcukas, J. Dabevlinski, S. Kapočius, I. Meilus, I. Loska, A. Kvielkauckas, V. Purlus, F. Karablikov, F. Loska, P. Baranauckas, P. Kadielekas, K. Veitkunas, I. Veitkunas, I. Repečka, J. Jaknunas, K. Voverunas, J. Laurukėnas, K. Veitkunas, I. Slavinckas, I. Šakalis, N. Paukštis, A. Jaknunas, I. Vilutis, I. Markunas, Z. Juknis, I. Pelrikas, P. Karvelis, I. Markunas, B. Dukas, V. Leita, R. Sievinckas, S. Gibavičius, P. Čereška ir A. Mišauckas.

Po 25c.: B. Mickus, A. Klimas, A. Purlus, V. Stabnonis, S. Purlus, S. Bulka, Z. Bulkenia, P. Buleika, I. Pavidis, M. Rutkauckas, K. Sarpa, K. Masiunas, J. Masiunas, K. Tama, F. Vilimas, I. Kalkus, I. Kapočius, S. Markunas, J. Kuksda, A. Kazlauckas, A. Katinas, A. Razinckas, A. Šledžutis, J. Užusenis, I. Čimbolas ir V. Sejonas.

Viso labo — $47.00.

Pinigai pasiųsta Pittstonan, Pa., Tamui Paukščiui, Lietuvos Gelbėjimo Fondo iždininkui.

B. Ališauckas, Sekr.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Elgėta užpuolikas. Miesto dalyje Port Richmond lietuvis Mikolas Oleknavičius buvo elgėtos užpuoliko užkluptas. Jeigu kaip užpultamjam butų galėję buti visai blogai. Dalykas buvo taip. Į Oleknavičiaus galanterinių daiktų krautuvę, prie Richmond gatvės, netoli Allegheny ave., atėjo neva pavargėlis ir pasiulė krautuvninkui, kad šisai pirktų iš jojo juosčiukių čeverykams. Kuomet krautuvninkas atsakė, kad jam jų nereikia, tai atėjusis žaibo greitumu išsitraukė peilį ir pradėjo juom badyti Oleknavičią. Šisai besigindamas ir besišaukdumas pagelbos, įspruko virtuvėn. Užpuolikas paskui jį. Oleknavičius nuomininkė (namo dalis išnuomuota svetimiems), tą viską pastebėjus, pašaukė pagelbon savo vyrą. To buta nesilpno vyro, ir jisai kaip bematant nuramino valkatą-užpuoliką. Greitai likosi pašaukta policija, kuri užpuoliką nugabeno kalėjiman. **Philadelphietis.**

IŠ UTICA, N. Y.

Susitvėrė Liet. Teatral. Muz. Draugija "Milda." Vasario 21 d. P. Dilio namuose buvo vietos lietuvių susirinkimas dėlei sutvėrimo LTMD. "Milda." Nors buvo daug priešų minėtos draugystės uždėjimui, bet susirinkiman visgi atėjo burelis žmonių, ir tapo sutverta nauja Lietuviška Teatrališka Dr-ja "Milda." Šitos draugijos tikslas yra: a) lavintis bažnytiniame giedojime bei lietuviškame dainavime; b) organizuoti lietuviską orkestrą; c) rengti lietuviskus vakarus ir vaidinti dorus veikalus, ir d) platinti tarp Uticos lietuvių apšvietą ir lietuvišką literaturą. Sekantis susirinkimas tapo sušauktas vasario 28 d. 6 val. vakare, p. Saldžio svetainėje, 730 Whitsboro st. Šiame susirinkime likosi išrinkta sekanti draugijos valdyba: pirmininku—Alfonsas Vilčinskas, jo pagelbininku—Leonas Dilis, protokolų ir fin. sekr.—Adomas Mackevičia, jo pagelbininku—Franciška Stanislavičiukė, kasierium—Antanas Dzvonkus, kasos globėjais—Jonas Mačis ir Aniela Bučinskaitė. Tarp čionykščių lietuvių senai buvo reikalinga tokia dr-ja, kurioje butų suvienytos spėkos ir galima butų savitarpinėje meilėje, kaip tikri tėvynainiai, dirbti pažangos ir savo brolių labui.

Linkėtina naujai draugijai geriausio pasisekimo ir kiekvienam vietos lietuviui prisirašyti prie jos. **Motinos Sunus.**

IŠ CAMBRDIGE, MASS.

Bendrai surengtos prakalbos. Vasario 28 d. buvo surengtos prakalbos rupesčin visų vietos draugijų, išėmus vieną tiktai Lietuvos Sunų ir Dukterų draugiją. Šioji draugija, kaip spėjama, atsisakė nuo prisidėjimo prie bendro darbo todėl, kad aukos buvo renkamos nukentėjusiems nuo karės ir nesiunčiamos socialistų fondo kasieriui Šidlauskui.

Surengtosios prakalbos pavyko puikiausiai: aukų tapo surinkta $75.00. Tos aukos bus laikomos pas vietinį tam tikrai išrinktą kasierių, ir bus pasiųstos stačiai į Lietuvą. **Socialistas.**

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Didelės imtynės. Vasario 25 dieną didžioje Mechanics Building'o svetainėje—vienoje didžiausiųjų visame mieste—buvo didelės imtynės tarp ristikų, pagarsėjusių visame pasaulyje. Išviso dalyvavo imtynėse 7 poros, tarpe jųjų ir lietuvių pora: pp. P. Žilinskas, kurisai nesenai atvyko Suvienytosna Valstijosna ir čia tarp amerikonų yra daugiau žinomas vardu kazoko Ivan Michailoff, ir A. Kandrotas iš Brooklyn, N. Y. A. Kandrotas yra žinomas kaipo lietuvių ristikų čampijonas. Kaip tiktai Žilinskas atvažiavo, jisai užsimanė paveržti iš Kandroto lietuvių ristikų čampijono diržą ir tuom tikslu viešai pakvietė Kandrotą citi su juom persiimti. Kandrotas nuo pakvietimo neatsisakė, ir ristynės galop atsibuvo Bostone augščiaus pažymėtu laiku. Nors Žilinsko pakvietimas buvo tokios dvasios, kad greičiaus butų tikęs neapribuotas imtynių laikas, tačiaus imtynių vedėjas (manageris) aprubežiavo jas 30 minutų. Abu lietuviu drutuoliu pasirodė verti tos garbės, ant kurios jie pretenduoja. Nei vienam iš jųjų nepavyko paveikti antrojo į paskirtąjį 30 minutų laikotarpį. Lietuvių ristikų čampijono diržo likimas tokiu budu likosi nenupręstas. Iš to mienama, kad abu šiuodu lietuviu drutuoliu turės dar kartą persiimti ir nuspręsti lietuvių ristikų čampijonystės likimą. Imtynėse, nors jos ir nebuvo galutinai išrištos, matėsi šiek-tiek Žilinsko viršus. Pabaigoje Kandrotai matomai jau sunku buvo laikytis. Tam, rasi, kiek buvo kaltas ir petys, kurį Kandrotas gan smarkiai užsigavo. Žilinsko imtynes sporto mėgėjai vadina labai gražiomis ir vikriomis. Apie patį Žilinską, kaipo ristiką, buvo atsiliepiama, kad jisai .imasi labai džentelmoniškai, be to šiurkštumo ir žiaurumo, kurisai pastebiama abelnai tarp Amerikos ristikų. Žilinskas iki šiolei pasirodė labai laimingu ristiku: iš 50 imtynių, kurias jisai turėjo gruodžio, sausio ir vasario mėnesiuose, jisai pralaimėjo tiktai dvejas, ir tas pačias gruodžio mėnesyje, kuomet jisai prie amerikoniškojo budo ristis dar nebuvo pripratęs, **Žiurėtojas.**

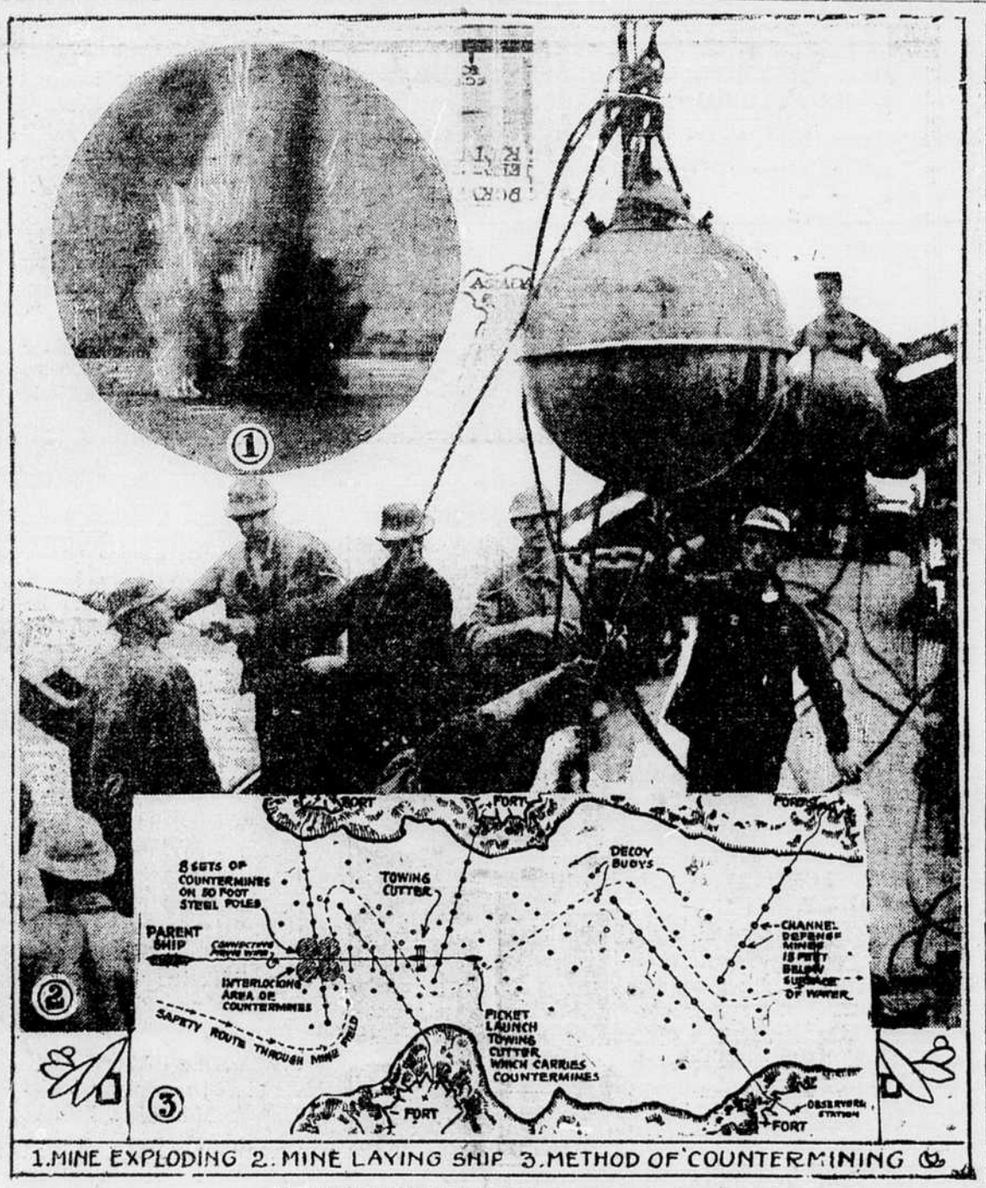

1. MINE EXPLODING 2. MINE LAYING SHIP 3. METHOD OF COUNTERMINING

POVANDENINIŲ MINŲ DĖJIMAS.

1. Povandeninės minos sprogimas.
2. Dalis laivo povandeninėms minoms dėti.
3. Linija su ritinukais rodo povandeninių minų eiles.. Taškuota linija rodo kelią, kuriuom laivas gali išvengti minų.

Dar Liet. Labdarystės Draugijos reikaluose. Atitaisymas. "Lietuvos 9-tame numeryje buvau rašęs Lietuvių Labdarystės drjos reikaluose. Tos pačios Labdarystės dr-jos reikaluose norėčiau dar šį-tą parašyti. Dalykas tame. Kuomet 1913 m. L. L. D. pirko namą, tai kitos dr-jos aukavo ir skolino pinigus. Tuomet ir D. L. K. Vytauto dr-ja paaukavo $200 ir paskolino $500 iki liepos 28 d., 1916 m., L. D. V. dr-joje šeimininkauja socialistai. Nors iki 1916 metų dar toli, bet L. L. D. gavo laišką iš D. L. K. Vytauto dr-jos. Laiške komisijos reikalaujama, kad L. L. D. atmokėtų D. L. K. Vytauto dr-jai $800. Jeigu L. L. D. neduotų atsakymo iki vasario 18 d., tai, kaip laiške grąsinama, jinai butų patraukta teisman. Tą laišką direktorių taryba apsvarstė ir nutarė pasiųsti laišką pačiai D. L. K. Vytauto dr-jai (ne komisijai) su užklausimu, kokių pinigų reikalauja ir kaip, nes laiške neaišku dėlto, kad reikalauja, idant LLD. išduotų 4 morgečių, kurio jau nėra. L. L. D. nieko nelaukiant liko patraukta teisman. Kaip užsibaigs visas dalykas—kol kas nežinia. Nežiurint kokia bus bylos užbaiga, įdomu yra pamatyti, kaip tuli žmonės (šiame atsitikime socialistai) supranta aukavimą. Štai visai padovanoja $200, $500 paskolina, o reikalauja atgal $800. Negana to, kad neišlaukę laiko reikalauja paskolintųjų pinigų, bet dar reikalauja tų, kurie yra paaukauti. Jeigu toks paskolos budas išsiplatintų, tai butų įdomu: šiądien dovanoja, o rytoj jau atgal nori padovanotų pinigų ir reikalauja priedo. D. L. K. Vytauto dr-jos komisijoje, kuri prisiuntė L. L. Dr-jai tą reikalavimą, yra p. Gegužis, vienas "Keleivio" stulpą. Čia pat vietoje yra ir kitas "Keleivio" stulpas, lietuvių socialistų advokatas Bagočius. Visas D. L. K. Vytauto dr-jos komitetas susideda iš socialistų. Socialistai viešpatauja šiądien Vytauto dr-joje, kurios iždo pinigus sudėjo tautininkai su katalikais. Bepigu valdyti, kuomet pinigų yra sudėta. Turbut niekur taip nesikarščiuoja musų socialistai, kaip So. Bostonė. Ypatingai nuo to laiko, kuomet kasierius Kaz. Šidlauskas likosi prašalintas iš LLD. kasierystės. Visokiais budais bandoma atkeršyti už tai LLD. Tačiaus musų žmonės jau aiškiai mato socialistų darbus ir jų vaisius ir ant kiek jiems rupi darbininkų gerovė bei artimo meilė. Jiems rupi biznis, tamsesnių žmonių išnaudojimas. Jiems nerupi kultura, apšvieta. "Apšvietą" jie platina neteisingomis korespondencijomis, kurios sukiršina ir suerzina žmones. Skaitydamiesi darbininkų užtarytojais ir draugais, o katalikų tikėjimo naikintojais ir priešais, musų socialistai neužmiršta, kad galima pasinaudoti iš katalikų "tamsumo." Jeigu kas netiki, tegul užeina į vietinio socialistų organo "Keleivio" kromą. Organas šaukte šaukia apie katalikiškus "prietarus," o organo krome katalikui pasiuloma pirkti tų prietarų pavidaie katalikiškų ražančių, maldaknygių ir t. panašių daiktų. Biznis, o ne idėja stovi pirmoje vietoje tiems, kurie taip šaukia apie kitų parsidavimus ir savo beidėjingumą. Neva bekovodami su kapitalistais, jie patįs išlėto žengia prie to, kad susikrauti sau smagų turtelį, kiek nors to taip nekenčiamo ir keikiamo kapitalo.

Šiuomi atitaisau klaidą "Lietuvos" 9-tame numeryje tilpusioje mano "Polemikoje." Buvo vartojama Kaulinaitis: turėjo buti *J. Raulinaitis.*

S. Mockus, L. L. D. sekr.

IŠ YONKERS, N. Y.

Aukos. Vasario 21 d. buvo čia prakalbos, kurias surengė vietinės draugijos. Kalbetojais buvo pp. Pruseika ir Jukelis. Kalbėdami jie aukų rinkimą, ir užsukę ant esančių fondų, jie, žinoma, stengėsi pirmon vieton išstumti socialistų Liet. Šelp. Fondą ir perstatyti jįjį visuomeniškų, bepartyvišku. Kaip teko girdėti, šv. Petro ir Povilo dr-ja iš savo iždo paaukavo naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje $25, o šv. Jono dr-ja paaukavo $10. Aukų prakalbose surinkta $21.55. Surinktieji pinigai pasiųsta socialistų Liet. Šelp. Fondan per to fondo iždininką p. Šidlauską. **Jauniklis.**

IŠ TOPEKA, KANS.

Lietuviai. Darbai. Šisai miestelis lietuviams, rods, yra visai nepažįstamas. Bent laikraščiuose nieko apie jįjį negirdėt. Teisybę sakant, nėra kam nei garsintis, nes lietuvių visai mažas burelis. Lietuviai pradėjo čia apsigyventi tik 1910 metais. Jau buvo susispietęs šioks-toks burelis: apie 15. Dabar liko tik trįs šeimynos; nevedėlių nėra nei vieno. Esantieji čia lietuviai gyvena pasiturinčiai. Visi apsipirkę namus, kurių vertė išviso siekia arti $8,000.

Laikraščiuose tenka skaityti, kaip rytinių valstijų ir didelių miestų lietuviai dažnai nusiskundžia dėlei darbo stokos. Čia tokių dejavimų nesigirdi. Yra čia visokių dirbtuvių, kaip ir kitur, tiktai nėra degtinės nei alučio. Tos priežasties dėlei turbut nei lietuviai čia neapsigyvena. Tarp vietinių dirbtuvių žymiausią vietą užima Sante Fe geležinkelio kompanijos dirbtuvė. Šioji kompanija neblogai atsineša į darbininkus, ir darbininkas čia gali šiek-tiek ir susirinkti vargo dienai. Uždarbiai yra geri. Atvažiavusieji iš Europos, kiek teko pastebėti, darbą lengvai gauna. Nesenai atvažiavę iš Lietuvos į šią vietą vyrai labai džiaugdavosi ir gindavosi, kad čia jie, budami paprastais darbininkais, gauną tiek, kiek kitur esą mokama amatninkams. Darbo diena paprastai aštuonios valandos. Dabar esantieji čia lietuviai visi yra amatninkai: vienas coach'ų (kočių) teptiotojas, o du yra medžio darbo amatninkai. Dienos uždarbis yra $4.50—$5.00. Žmonių čia neatleidinėja iš darbo, kaip tai yra kitur. Jeigu darbo mažai, tai sutrumpina darbo valandas. Priegto, darbininkai, dirbantieji prie geležinkelio kompanijos darbų, turi tiesę naudotis uždyką kompanijos geležinkeliu. Jeigu apsivedęs žmogus atvažiuoja į čia ir gauna darbą, tai toksai, padirbėjęs kelias dienas, gauna tikietus savo šeimynai parsigabenti.

Jeigu kam iš lietuvių tektų atvažiuoti į šį miestą ir jie norėtų rasti čia gyvenančius lietuvius, tai tegul pamena, kad lietuviai gyvena piet-rytinėje miesto dalyje trįs bliokai nuo geležinkelio stoties prie Bronner st., tarp Trečios ir Ketvirtos gatvių. Lietuviai gyvena pagreta trijuose namuose po numeriais 313—315—317. **J. K.**

IŠ KENOSHA, WIS.

Nelaimė. Seredos, kovo 3 d., vakare atrado netikėtą mirtį čia lietuviams gerai žinomas lietuvis Fr. Mockus. Sakoma, jog jisai ėjęs su viedreliu (blekine) alaus parsinešti. Jisai užėjęs ant Northwestern geležinkelio bėgių, kame tuom tarpu ėjęs pasažierinis traukinis. Mockus nepatėmijęs besiartinančio traukinio. Traukinis pagavęs ir primušęs jįjį. Nelaimingasai, bevežant jį į ligonbutį, pasimirė. Vėlionis buvo nevedęs ir buvo senas šio miesto gyventojas. Viešais lietuvių reikalais nesirupino. Vėlionis likosi palaidotas be bažnytinių apeigų miesto kapinyne.

P. V.

IŠ CICERO, ILL.

Vakaras knygyno naudai. Cicero Lietuvių Draugija savo nesenai laikytame susirinkime nutarė šurengti vakarą kovo 14 d. Programas susidės iš vaidinimo veikalo "Saliamono Sapnas" ir taip visokių margumynų, kaip tai: dekliamacijos ir t.t. Bus priegto dar ir prakalbos. Vakaras nutarta rengti Jukniaus svetainėje. Pradžia 6:30 val. vakare. Visas vakaro pelnas eis naujai įsteigtojo knygyno naudai. Manoma, kad ciceriečiai, prielankiai iki šiol rėmę knygyną, ir šį kartą neatsakys savo malonioje priejautoje jaunutėliui knygynui.

Knygynas, kurio naudai šisai vakaras rengiama, jau yra nuo šio kovo 1 d. atidarytas ir veikia. Paprastomis dienomis, išskiriant subatas, knygynas yra atdaras nuo 7 iki 10 val. vak. Subatomis knygynas atdaras nuo pietų iki 10 valandai vakare. Nedėldieniais knygynas yra atdaras nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Knygyno prižiurėtojai, kurie yra kiekvienai dienai iš Knygyno Draugijos paskirti, augščiaus pažymėtomis valandomis buva knygyne, ir norintieji gali gauti pas juos knygų iš knygyno pasiskaityti. Už skaitymą, pat knygyne arba namon parsinešus, nieko neimama. Iš nesančių knygas namon reikalaujama vien, kad jie paliktų pas prižiurėtoją knygos vertės kauciją. Knygynas randasi krautuvėje prie 15-tos gatvės, tarp 48th Ct. ir 49th av. Knygyne iki šiolei yra jau apie 200 knygų, kurias teikėsi suaukauti prielankus knygyno idėjai žmonės. Knygyno nauda vietos lietuviams neabejotina, ir todėl tikimasi, kad ciceriečiai savo atsilankymu į rengiamąjį vakarą parodys reikalo supratimą ir priejautą jam. **J. A.**

IŠ ELIZABETHPORT, N. J.

Darbai. Moterų judėjimas. Darbai pas mus truputį pasigerino. Visgi jie nėra taip pasigerinę, kad galima butų patarti į čia važiuoti darbo jieškoti.

Vietos lietuvių moterįs pradeda judėti. Nesenai susitvėrė moterių kuopa, kurios tikslu yra išgavimas lygių teisių moterims. Vasario 28 d. kuopa buvo parengusi prakalbas, kuriosna kalbėtoju pakvietė p. Pruseiką iš Brooklyn, N. Y. Žmonių buvo apie 300. Kalbėtojas sveikino dr-ją ir kalbėjo už vyrų ir moterių teisių sulyginimą. *Girios Gegutė.*

IŠ ROSELAND, ILL.

Pasiuntė auką Lietuvos Gelb. Fondan. Kovo 7 d. SLA. 139 kp., sulyg nutarimo, padarytos susirinkime vasario 14 d., turėjo extra susirinkimą. Susirinkimo tikslu buvo galutinas sutvarkymas reikalų, surištų su pinigais, kurie buvo surinkti laike vakaro, kurisai įvyko sausio 10 d. šių metų. Svarbiausis klausimas buvo tame, kur siųsti pinigus: tautiškan Lietuvos Gelbėjimo, ar socialistiškan Lietuvos Šelpimo Fondan. Pirmutinis kuopos nutarimas, padarytas dar prieš minėtąjį vakarą, buvo toksai, kad rengiamojo vakaro pelnas ir surinktos laike jo aukos eitų p. T. Paukščiui, Lietuvos Gelbėjimo Fondo ir podraug SLA. iždininkui. Įvykus minėtam vakarui, pasirodė, kad aukų yra $62.70, tame skaitliuje svetainėje aukų buvo surinkta beveik $18, o likusiųjų dalis susidarė iš kuopos aukos ($25.00) ir vakaro pelno. Susirinkime, kurisai buvo po vakarui, vasario 14 d., vėl buvo pakeltas klausimas apie tai, kuriam fondui siųsti aukas, nors tas, kaip augščiau matėme, jau buvo išanksto nutarta. Šiame susirinkime reikalą pradėjo socianstai, kurie, prie progos pasakytina, visai mažai kuopos susirinkimus lankė ir abelnai mažai beidomavo kaip abelnai Susivienijimo, taip ir kuopos reikalais. Tačiaus šisai susirinkimas jiems parupo, ir jie išnaujo pakėlė nutartą ir, rods, užbaigtą reikalą. Kaip iš viso socialistų pasielgimo galima buvo matyt, jie buvo iškalno susitarę ir susirikimuan atėjo su vienintėliu tikslu—pervaryti savo nusprendimą. Kadangi kuopos nariai apie ką nors panašaus nemanė, tai mažai narių teatsilankė susirinkiman, ir todėl socialistai turėjo kelių balsų daugumą. Nariai, pamatę į kur socialistai taiko, pakėlė balsą prieš panašų socialistų pasielgimą. Kuopos organizatorius, p. T. Žemaitis, vienas seniausiųjų ir daugiausiai pasidarbavusiųjų kuopos narių, kuris daug prisidėjo prie to, kad kuopa pasiekė dabartinio savo bujojimo laipsnio, atsistojęs paaiškino susirinkimui, kad kuopa jau turi padariusi tame reikale aiškų nutarimą, ir pabarė socialistus, kam jie, nesilankydami į susirinkimus ir nesirupindami kuopos reikalais, norį dabar nutarti likimą vaisių darbo, prie kurio jie nieko neprisidėję. Susirinkimas galop priėjo prie sutarimo, kad butų šauktas extra susirinkimas, kurisai ir buvo kovo 7 dieną. Čia buvo patvirtintas pirmutinis nutarimas, kurinom pinigai paskirta Lietuvos Gelbėjimo Fondui. Nutarimas nubalsuota 14 balsų prieš 9.

Prie šios progos vertėtų pažymėti, kad socialistai savo spaudoje varė agitaciją už tai, kad pinigai tektų jųjų fondui, ir visai nekaltai apkalbėjo poną Žemaitį. Jisai buvo perstatytas tartum koksai tai žmogus be nuomonių, triukšmadaris, kurisai klausosi, ką kiti pasakys, ir paskui tą kartojąs. Tai labai neteisingas ir neužtarnautas užsipuolimas. Vietos lietuviai senai žino p. Žemaitį, kaipo veikų ir sąžiningą lietuvį, kurisai visuomet aukavo savo triusą viešiem reikalams. Vietinė kuopa yra labai daug ką kalta p. Žemaičiui už dabartinį gerą savo stovį. Jeigu ne p. Žemaičio triusas, mažai abejonės tebėra, kad kuopa taip nebujotų kaip kad dabar jinai bujoja. Ponams, kurie užsimano rašyti į laikraščius apie asmenis, reiketų geriau apsižiurėti pirmiau, negu žeminti užsitarnavusių musų visuomenės darbininkų vardus.

Rosciandietis.

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti. Redakcijos žinoti, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

"Tautos Tarybai" nepritariama. Nesenai susitvėrusioji "Tautos Taryba" išsaukė visoje Amerikos lietuvių spaudoje tokių arba kitokių atsiliepimų apie ją. Išskiriant dešiniuosius, kurie tą "tarybą" sutvėrė, ir dešiniąją spaudą, nieks dabartinei "Tautos Tarybai" nepritaria. Praeitame "Lietuvos" numeryje buvo paduotos nuomonės, kurias du vidurinėsės sriovės laikraščiai išreiškė apie tą "Tautos Tarybą." Nors įvairioje formoje, bet abi nuomonės savo pamate sutiko ir "Tautos Tarybą" dabartinėje josios išvaizdoje nepripažįsta vykusiu paties sumanymo įkunijimu. Vėliaus pasirodę musų spaudoje balsai taipogi sako, kad dabartinėji "Tautos Taryba" yra nevykusi.

"Tėvynė" šiaip atsiliepia apie dabartiniąją "tarybą" ir josios organizatorius:

Jei T. Tarybos organizatoriams butų rupėję sudaryti tikrai bepartyvišką Amer. lietuvių centrą, tai jie ir įsteigamąjin susirinkiman butų pakvietę tas musų organizacijas, kurias jie kviečia dabar, kada jau net įstatymus surašė. Tai vienas dalykas.

Antra—patįs tie organizatoriai atstovavo **didžiąsias** ("Dr.") organizacijas: Vyčius, Blaivininkus, Federaciją ir SLRKA. Ir jie savo protokole pabriežia, kad į Tautos Tarybą rinks savo atstovus "didžiosios legališkos Amerikos lietuvių organizacijos, turinčios teisę steigti kuopas Suv. Am. Valstijose..." Legališkomis organizacijomis, turinčiomis teisę steigti kuopas Suv. Valstijose, mes rokuotume tas organizacijas, kurių čarteriai yra įregistruoti Suv. Valstijose, pagal tų valstijų įstatymus. Tokiomis teisėmis, kiek mes žinome, naudojasi tiktai trįs organizacijos: SLA., TMD. ir LSS. Sulyg 4-ių organizacijų (išskyrus SLRKA.), kurios organizuoja T. Tarybą, nieko aiškaus nežinome; bent neturėjome progos matyti jų organuose pranešimų, kad jos butų, musų supratimu, legališkos. Kaslink-gi SLRKA.—ta organizacija yra visiškai nelegališka, net stovi ant tokio kelio, kuris yra griežtai priešingas šios šalies įstatymams. Taigi atrodo gana juokinga, kad nelegališkų organizacijų atstovai ėmėsi tverti svarbią lietuvių įstaigą, nepakvietę prie to darbo legališkasias. Vietoje to jie primeta joms savo nutarimus ir—"byt po semu!"

Mes prisibijome, kad iš tos T. Tarybos išeis toks pats "fiasko," koks išėjo ir iš kitų bandymų (musų seimuose) vienyti srioves. Gal buti dar ir dabar galima priėiti prie to susivenijimo. Siulytume—nors nelabai tetikime, kad į musu pasiulijmą atsižvelgtų dabartiniai Tautos Tarybos tvėrėjai,—šitokį planą: 1) atšaukti pirmosios Tautos Tarybos pirmojo suvažiavimo nutarimus; 2) sušaukti suvažiavimą atstovų tų organizacijų, kurios yra legališkos ir jau dabar kviečiamos prie T. Tarybos; 3) visiems išvieno sudaryti Tautos Tarybai pamatą.

Tiktai tokiu budu galima butų prieiti prie sutarimo ir bendro darbo.

Vidurinėji sriovė vienbalsiai dabartiniąją "Tautos Tarybą" atmeta kaipo visuotiną Amerikos lietuvių įstaigą, nepripažįsta jos tokia. Kai-kur jąją net ir pašiepia.

Socialistai ir-gi yra priešingi šiai vadinamajai tarybai. Kai-kurie jųjų laikraščiai tą "tarybą" gan aštriai pajuokia.

Tokiu budu naujai sutvertoji organizacija nesutiko pritarimo niekur, išskiriant siaurutį dešiniųjų burelį. Priežastis tam nepritarimui buvo "Lietuvoje" ir kituose laikraščiuose užtektinai pilnai ir plačiai išdėstytos. Iš to visko, kas apie susitvėrusiąją "Tautos Tarybą" buvo rašyta, tvėrėjai galėjo pamatyti, kad sumanymo nepasisekimas paeina vien dėlei jų pačių, tvėrėjų, kaltės. Jeigu ištikrųjų buvo noras sutverti įstaigą, kuri butų visoms sriovėms centru, kuri butų visiems bendru tribunalu, butų, kiek galint, Amerikos lietuvių sumatizuotos opinijos reiškėja ir viešojo musų gyvenimo tvarkytoja, tai dabartiniems organizatoriams reikėjo griebtis už darbo iš kito galo ir pat pradžių. Į tai buvo pačioje "Lietuvoje" nurodyta, kaip tiktai išėjo cikštėn sumanymas. Tačiaus visų nurodymų nepaisyta, ir "Tėvynės" spėjimas, kad iš viso reikalo gali išeiti "fiasko" (nepasisekimas), mums rodosi, jau bene išsipildė. Be abiejų kitų sriovių pritarimo, dešinieji negali sutverti Tautos Tarybos, arba, teisingiau sakant, Amerikos lietuvių tarybos, kadangi Amerikos lietuviai turi teisę kalbėti tiktai savo bet jokiu budu ne visų lietuvių, vardu. "Tėvynės" pasiuilymas atšaukti dabartinės "tarybos" nutarimus ir pastatyti visą darbą į tikras ir tvirtas vėžes, mums rodosi labai išmintingu ir sektinu. Jeigu dabartinieji "Tautos Tarybos" organizatoriai skaitosi su faktais, su sveiku protu, tai jie pamatė, kad jųjų pradėtasai darbas yra nepasisekęs ir kad reikia visai išnaujo pradėti visą darbą, jeigu norima prieiti prie kokių nors geresnių pasekmių.

Iki šiolei "Tautos Tarybos" organizatoriai mažai ką atbojo į tą, ką kiti iššalies pasakė. Nežiurėdami nieko, jie varėsi tuom keliu, kurisai jiems iš pačių pradžių pasirodė tinkamu. Dabar, apsireiškus kitų srovių atsinešimui į jųjų darbą, jie, rods, turėtų sustoti. Viešoji opinija, kaip netobula jinai nebutų pas Amerikos lietuvius, visgi yra jiega, su kuria dešiniems privalu butų skaitytis. Tatai, iš susidariusiųjų dalykų stovio yra du išėjimu: 1) dabartinei įstaigai atsisakyti nuo tautos tarybos vardo ir ją prisipažinti vien tuom, kuom ji ištikrųjų yra, taigi vien dešinėsės sriovės, klerikalų, centru; arba 2) sulyg "Tėvynės" patarimo, pradėti visą darbą išnaujo. Amerikos lietuvių visuomenė, męs neabejojame, neleis mažam bureliui žmonių kalbėti josios vardu, neturint įgaliojimo. Todėl, jeigu dabartinieji organizatoriai visgi užsikirstų atkaklume ir, nežiurėdami plačios visuomenės nuomonės, pradėtų kalbėti ir daryti viską visų vardu, tai pasipriešinimas, kurisai kiltų tarp Amerikos lietuvių prieš panašų pasielgimą, reikalinga bus skaityti tiktai valymu to, kas buvo dabartiniųjų organizatorių pasėta. Šie žodžiai nėra grumojimu kaip, rasi, vienas-kitas norės juos išaiškinti. Tai yra geras sergėjimas, kurio sveikas protas liepia paklausyti.

Ar partijos yra kenksmingos? Męs, lietuviai, nežiurint to, kad esame dideli peštukai, visgi, rods, norime ir taikos. Peštynės matomai nusibosta. Todėl, gerai pasipešę ir vienas kitam gerai antausius apdaužę—nors ir liežuviu ar plunksna,—pradedame šaukti prie susitarimo, taikos ir vienybės. Be abejonės, tai yra gera ypatybė, geresnė, neg jeigu visuomet peštumėsi ir vis daugiau norėtume peštynių. Geri norai,—o jų, be abejonės, yra šaukimuose prie vienybės,—yra labai geras dalykas. Bet dar geresnis dalykas, kuomet žiurima, ar tie geri norai, jeigu įvyktų, turėtų geras pasekmes ir kartais neįneštų ko nors blogo.

Šaukimuose prie vienybės labai dažnai girdėtis užsipuldinėjimų ant partijų. Paprastai juo karštesnis šaukimas prie vienybės, juo didesnis "partyviškumo" pasmerkimas. Kvietimuose prie vienybės dažniausiai guli noras, kad partijos ir partyviškumas visiškai išnyktų iš lietuvių tarpo ir lietuviai susivienytų vienan broliškan burin, kuriame jokių o jokių skirtumų nebutų. Vadinasi, vienybės idėja yra skaitoma griežtai priešinga partijoms. Iš vienybėje gyvenančios tautos tartum reikalaujama, kad jąją sudedančios dalįs atsisakytų nuo savo ypatybių ir visos susilietų vienon masėn.

Toksai vienybės supratimas yra visiškai klaidingas. Patarlė sako: 'Genys margas, svietas dar margesnis." Kiekvienas žmogus turi savą supratimą apie pasaulį, savas pažiuras, savaip mato gerasias ir blogasias gyvenimo puses, savaip mato kelius ir budus, kuriais gerosios pusės butų tobulinamos ir blogosios naikinamos. Ar gali žmogus atsisakyti nuo to visko, ką jisai mano šventai teisingu esant? Ar gali žmogus išsižadėti savęs, nes savo pasaulėžvalgos išsižadėjimas yra išsižadėjimas savęs? Galop, jeigu jisai išsižadėtų savo nuomonių, ką turi jisai jųjų vieton? Ar priimti svetimas nuomones, kurias jisai skaito klaidingomis? Tai reikštų teisybės išsižadėjimą ir svetimų, to žmogaus nuomone klaidingų, pažiurų priėmimą. Tai reikštų, kad štai aš, Antanas ar Juozas, skaito savo nuomones teisingomis, o jojo klaidingomis, bet vienok aš išsižadu savųjų ir priimu anas, klaidingas, nuomones. Ar tai galima? Ar tikintis žmogus, nepersitikrinęs, gali virsti laisvamaniu, arba laisvamanis tikinčiu? Ar gali socialistas, be gilaus persitikrinimo, atmesti savo pažvalgas ir priimti tokias, kurias jisai skaitė griežtai klaidingomis? Ar gali juodas virsti į baltą, ar baltas į juodą be tam tikros priežasties?

Ne, negali. Žmonės įvairiai mato pasaulį, įvairiai jį supranta ir įvairiai vertina. Žmonės, kurie pasaulio supratime yra daugmaž vienodi, bendri, sueina kruvon ir bendrai dirba. Susidaro partija. Tai yra naturalis, prigimtas dalykas, ir jojo męs jokiu budu neišvengsime.

Partijos yra naudingos. Jos įvairina gyvenimą, padaro jįjį sudėtingesniu, gilesniu, platesniu. Partijų įvairumas skatina prie veiklumo. Be partijų gyvenimas butų vienodas, nejdomus, nepažangus.

Blogumas su partijomis pas mus yra tame, kad dažnai kovojama ne už principus, kurie sudaro partijų pamatą, bet, taip sakant, už tuščius vėjus, nukryptama į asmeniškumus, kerštavimus grynai asmeniško pobudžio. Dažnai prisileidžiama nelabai kulturingų kovos budų. Tas yra bloga, bet ne partijos.

Naujas laikraštis. "Vienybėje Lietuvninkų" pranešama apie naują laikraštį, kurio pirmasai numeris išėjęs Rygoje. Naujasai laikraštis esąs pilnas paveikslų apie karę, bet esą ir taip pasiskaitymo. Naujojo laikraščio vardas esąs "Musų Amžius."

LIETUVIAI! REMKITE LIETUVOS GELBĖJIMO IR AUTONOMIJOS FONDĄ.

Aukas siųskite šiokiu budu: Money Orderius, Čekius ir t.t. išrašykite vardu T. Paukščio, Pittston, Pa., ir pasiųskite J. O. Širvydui, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Kiek Lietuvos kampeliai nukentėjo nuo karės.

Lietuvių Draugijos Komitetas Dėl Karės Nukentėjusiems Šelpti pasiuntė keletą savo atstovų į tas Lietuvos vietas, kurios nukentėjo nuo karės laike pirmutinio vokiečių įsigrudimo Lietuvon. Kai-kurie tų atstovų atliko savo užduotį ir, apvažinėję jiems paskirtas vietas, pranešė apie tai, ką jie tose vietose prityrė. Žemiaus paduodame dviejų atstovų, dailininko A. Žmuidzinavičiaus ir p. Pr. Penkaičio, tyrinėjimo pasekmes, kaip jos pranešta "Vaire" ir "Liet. Žiniose."

P-as A. Žmuidzinavičius važinėjo išdalies Suvalkų, išdalies Vilniaus gubernijoje. Bevažinėdamas tose vietose, jisai įsteigė Draugijos skyrius septyniose vietose. Bevažinėdamas po jam paskirtasias vietas, p. Žmuidzinavičius buvo sugrįžęs Vilniun. Čia telpa tai, ką jisai prityrė iki savo sugrįžimo Vilniun. Vilniaus gubernijoje jisai važinėjo Trakų paviete; Suvalkijoje—Seinų ir Kalvarijos pavietuose.

Štai kaip išrodė tos Suvalkijos dalįs po pirmam vokiečių įsiveržimui Suvalkijon:

Simne ukininkai buvę turtingi, bet dabar labai nukamuoti karės. Pašelpa jiems butinai reikalinga. Visi susirupinę ukiu: ateis pavasaris, o sėklų nėra.

Didžiausia viltis, tai geri kaimynai, iš kurių laukia ir tikisi užuojautos. Kaip Simne, taip kitose Suvalkų gubernijos gminose esą įsisteigę Kunigaikštytės Tatjanos komiteto skyrių, kuriuose pirmininkauja dažniausia klebonai, o komiteto nariais esą vaitai ir raštininkai. Tie gminų viršininkai, budami ir be to darbu apkrauti, žiuri į jiems pavestąją pašelpos pareigą, kaipo į sunkią naštą, todėl ir nepaslenką, kaip reikiant, darbuotis. Suvalkų komitetas siuntinėjęs gminoms blankų rašyti gyventojams, nukentėjusiems dėl karės; pirma buvę vieni blankai, paskui kiti, vienus buvę liepta sunaikinti, kitus palaikyti. Raštininkai neatspėją ir darą darbą apgraibomis, neiškvotę karės padarytų nuostolių. Mėginimai steigti lietuvių draugijos skyriai prie gminų nepavykę; vaitai kratąsi, sakydami, kad ir be to jiems esą darbo pervi š

Udrijos apielinkė dar labjau nuniokota; sudeginti 23 ukininkai. Tatjanos komitetas pirmą mėnesį kiek pašelpęs padegėlių šeimynas, skirdamas priaugusiems po 1 r. 50 k., o suaugusiems po 2 rub. ar 2 r. 80 k. Toliau pinigais nebešelpiąs, o žadąs duoti duonos, miltų, bulbių.

Tokios pašelpos žmonėms neužtenka, kad ne giminės ir kaimynai; bet ir kaimynai, davę prieglaudos padegėliams, ima jais bodėtis, o vaitai, Suvalkų komiteto skyrių nariai, maža tesirupina Jei kurs padegėlis kreipiasi į gminą, tai maža ką tepeša. Kas kad, girdi, tavo triobos sudegintos! Gyveni pas kaimyną, tai ir gyvenk. Vis šiaip-taip pramisi ir badu nemirsi.

Alytuje (Suv. gub.), sudeginta 40 ukininkų; Manciuna, Kurnėnai ir kiti sodžiai. Šelpiąs Tatjanos komiteto skyrius, bet, kol-kas, labai šykščiai. P. Žmuidzinavičiui teko čia įsteigti lietuvių draugijos skyrius.

Slabadoje ir-gi panašus karės eibių paveikslas. Sudeginta kelios dešimtįs ukininkų, dangstosi pas kaimynus. Bažnyčia sugriauta. Dabar gminos viršininkai blankais rašinėją žmones, kiek kas nukentėjęs, siulą grudų ta sąlyga, kad paskui po karės atsilygintų tie, kurie ims. Ukininkai bijo rašytis ir nenori imtis skolos, važinėja padegėliais į kaimynus, o šie duoda jiems dykai grudų ir drabužių.

Čia taip-pat įsisteigė lietuvių draugijos skyrius. Žadėjo daug padėti simpatingas dvarininkas reformatas Petras Stebuta, kurį maža tekliudė karės nelaimės.

Seirijuose, kaip ir daugelyje kitų Lietuvos miestelių, musų inteligentų nėra, todėl sunku buvo steigti draugijos skyrius ir nejsteigė, tik kunigas Markelis įstojo draugijos nariu.

Seirijuose buvo vokiečiai, kovėsi ties Gervėnų sodžiumi. Sudegintos 4 ukininkų triobos, 7 ukiai labai sunaikinti. Tuo tarpu nukentėję žmonės gavę iš Suvalkų Tat. komiteto skyriaus pašelpos rugiais po pudą.

Meteliai, 8 verstai nuo Seirijų tarp ežerų. Vokiečiai, išbuvę 6 dienas, kurį laiką stovėję rusų kareiviai. Nemajunų 9 ukininkai nustoję mantos, vertinamos 1,500 rb., Agarinės 8 ukininkams pridirbta karės eibių ant 2,000 rublių. Taip-pat kliuvę ir Babrų sodžiui. Žmonės nepratę gyventi visuomenės gyvenimu, manosi kas sau ir nesispiečia kruvon. Meteliai, turbut, sudarysią vieną draugijos skyrių su Seirijais.

Lazdijai didžiai pavargę. Visas miestelis nuniokotas: tvoros sudegintos, visa suvalgyta. Ypač nukentėję žydai ir šiaip miestelėnai ukininkai. Lazdijai ketina steigti lietuvių draugijos skyrių, susidėję išvieno su Šventežeriu. Prusai tebuvę dvi dieni. Tatjanos skyrius davęs 25 rub., kuriais šelpiamos 2 šeimynos. Be to, tom šeimynom šelpti buvę surinktą bažnyčioje 15 rublių.

Veisėjus ir Kapčiamiestį maža tepalietusi karės viesula. Leipalingio lietuvių draugijos skyrius, kurs jau įsisteigė, šelps ir tiedvi apielinki. Veisėjuose vokiečiai išbuvę 6 dienas. Buvusi kova, miestelyje kritusios kelios bombos. Kapčiamiesčio apielinkėje sudegė 14 ukininkų. Tatjanos komiteto skyrius davęs nukentėjusiems po du rūbliu.

Leipalingio apielinkėje sudegė Cimaniunų sodžius, yra 10 šeimynų apiplėštų.

Daugiausia nukentėjusi Liškevos apielinkė. Sudeginta 147 sodybos: Ricielių sodžiuje 23, Gailiunų 23, Janopolėje 48 triobelninkai ir kiti. Prusams atėjus, buvę daug baimės žmonėms. Bet paskui atsipratę. Vokiečiai patarę šalintis kovos, kitus priėmę į savo apkasus.

Liškevos gyventojai nemėgstą pasakoties savo nelaimių. Kačia, girdi, sakysiu ponui. Jau kelis kartus čia važinėjo visokių komitetų ponų, važinėjo, klausinėjo, o bet-gi ligšiol nieko nedavė.

Druskininkų pašelpos organizacija lenko klebono Valciūnos rankose. Gardino miestas paskyrė 5,000 rub., caras 3,000 rublių, o klebonas paskirstė pašelpas. Didelio skurdo nėra.

Ratnyčios parapijoje (Trakų apskr.) sudegintas Vieciunų sodžius. Dviem šeimynom tuojau ir labai reikia pašelpos, nes neturi ko valgyti. Visa parapija gerokai apiplėšta. Klebonas renka žinias, kiek kas yra nukentėjęs, ir globia nukentėjusius, kiek galėdamas. Įsisteigė lietuvių draugijos skyrius.

Merkinėje taip-pat įsteigtas skyrius. Miestelis apiplėštas, išplėšta ir vartotojų draugija. Nors patįs merkiniečiai sunkiai gyvena, bet žada padėti savo užnemunio kaimynams liškeviečiams, dar daugiau už juos nukentėjusiems nuo karės eibių.

Perlojuje įsisteigė lietuvių draugijos skyrius.

Trakų apskrities pradedamųjų mokyklų mokytojai esą iškelti Ašmenos apskritin. Jų vieton prašęsi keliolika mokytojų Suvalkų gubernijos. Bet jų Vilniaus direkcija kaž-kodėl nepriėmusi.

Suvalkų Tatjanos komitetas bandęs susidėti su lenkų komitetu, bet lenkai griežtai atsisakę ir dirbą skyrium lenkų apielinkėse. Lietuvių dalyje nei nepasirodę. Toliausia, kur siekę, tai apie Filipavą ir Vigriuose, kame davę šiek-tiek pašelpos.

* *

Antrasai atstovas, p. Pr. Penkaitis, važinėjo vien Suvalkijos vietose, greta su vokiečių rubežium stovinčiose. Šio atstovo kelionė parodė sekančias vokiečių įsigrudimo pasekmes:

Pr. Penkaitis, kaipo įgaliotinis Lietuvių Draugijos nukentėjusiems šelpti, apvažinėjo šias Suvalkijos vietas, kurioms teko patirti karės ugnies.

Kybartai beveik visai sunaikinti. Sudeginta apie 100 namų. Ugnies išvengė tik apie 12 miestelėnų namų, geležinkelio stotis, muitinė su sandėliais ir dar kiek triobėsių. Kybarčiukuose ir Daugėlaičiuose sudeginta 52 namu. Sveikieji namai apiplėšti; miestelis ištuštėjęs, ypač prisakius rusų valdiniams vokiečiams pasitraukti už 15 verstų nuo geležinkelio. Nuostolių skaitoma daugiau miliono rublių. Vokiečiai išbuvo Kybartuose 7 savaites. Už paimtus daiktus mokėdavo pinigais ir kvitomis. Tuščiųjosius butus plėšę. Bajoruose ir Stanaičiuose išdeginta 13 ukininkų.

Virbaliuje sugriauta tik dvieji namai. Šoviniai kliuvę ir į bažnyčią, bet didelių eibių nepadarę. Sankrovos, ypatingai vartotojų draugijos, išplėštos. Labjau nukentėjo Mažučių kaimas, kur išdeginta 19 ukininkų ir Vasilevo—13. Čia buta mušių apie 6 savaites.

Alvitas viena labjausia nukentėjusiųjų vietų. Be miestelio nukentėję šie kaimai: Kiršai (12 ukininkų), Potviečiai, Čičkai, Misviečiai, Babrava, Rutkiškiai, Patokiškiai, Skardupis, Antrieji kumečiai ir dvarai: Penkinė, Unija, Rutkiškis, Valerijanovas, Juozapavas, Purviniškiai, Klampučiai. Viso labo Alvito valsčiaus nukentėjusių šeimynų 333, žmonių gi apie 1,000. Ypač sunkus padėjimas kumečių.

Kaupiškių val. nukentėjo kaimai: Šakiai (9 ukin.), Lukšiai, Riečiunai, Daublėnai, Lazdyniškiai, Papečkiai, Karklupėnai, Kibeikiai, Romeikiai, Kurpikai, Naujiniškiai, Totorkiemis, Eglinškiai, Antovilė, Gaikiemis (visas). Vokiečiai buvo čia 7 savaites. Šeimynų nukentėjusių 117, žmonių apie 500.

Tajevonyje nukentėjo 240 žmonių šiuose kaimuose: Pajevonys, kuriame apie 60 ukininkų sudeginta, Vaišvilai, Gudeliai, Užbalis, Ciklaniškiai, Eglupis, Meštinė, Antslaukis, Stolaukis, Užupis, Budviečiai, iš dvarų: Pajevonys visai sunaikintas). Vaišvilai, Stankelis, Konstancija, Užupis, Liubiškiai. Čia visą mėnesį buvo vokiečių pozicijos, ir pirmieji mušiai prasidėjo rugpjučio 30—31 d. Antslaukyje ir Pajevonyje.

Vištytyje vokiečiai po 3 savaičių savo buvimo, išeidami iš miestelio, sudegino apie 60 triobų ir apdaužė bažnyčią.

SMAUGIMASIS.

Kuomet aš pradedu mąstyti apie unijas ir kovą—visuomet man prisimena Petro Rimšos piešinys "Gana to jungo." Ten arklys, apimtas kvaitulio, šoka "išsiliuosuot." Nerupi, kad smalkus noragai gali perkirsti strėnas. Lygiai tas pats yra ir su rubsiuviais Baltimorėje. Jau jiems šokimas į kvailą, be apsimąstymo, kovą, kad "sugriaut kapitalizmą," nesykį atvėrė baisias žaizdas. Tačiaus tas jų nepamokino, nes P. Rimšos arklys neprotauja...

Dešimts metų atgal lietuviai dirbo didžiosiose dirbtuvėse ir buvo laikomi, kaipo gabūs savo amate darbininkai—siuvėjai. Met 1905 metuose iš Rusijos čia persinešė revoliucijos kvaitulys ir lietuviai pradėjo tiesiog "bludyt." Eina į dirbtuvę ne dirbt, bet streikuot,—"griaut kapitalizmą." Nes žinomas Grigaitis, revoliucijos gadynėje atsilankęs Baltimorėje, suveju mitinge šitaip pasakė: "Laikykitės unijoje tvirtai, ir stokite vist už vieną, tai kad kuris ir nepadarys darbo—gaus užmokėt." Kaip jums atrodo šitas išsireiškimas? Jei visi nepadarys, iš kur bus imama ta užmokestis? Jei but šitą pasakęs kokis Jurgis, tai motum su ranka ir sakytum, kad kvailas, bet aš tą girdėjau iš lupų Grigaičio! Ir šita mintimi žmonės persiėmė. Taipgi Grigaitis įnešė mintį, kad amatų nėra ir visai nereik mokytis. To pasekmė štai kokia: žydai patėmijo, kad italai geresni siuvėjai ir jie kolionizuojama lietuvių vietose. Antras dalykas, tai tas lietuvių "narsumas" streikuot perstatė lietuvius firmų savininkams labai blogoje šviesoje. Streikai, vedami dėl labai kvailų priežasčių, parodė, kad žmonės nežino patįs, ko jie nori. Ir nuo tokių gaivalų firmos jau mėgina atsikratyt. Nuo to darosi pavojus, nes visa Baltimorės kolionija yra taikoma į anglių kasyklas (?).

Kad žodžiai nebutų tušti, kurinos aš pasakiau apie kvailus streikus—aš mėginsiu parodyti keletą faktų. Keli metai atgal buvo streikas pas Strausą. Streikuota už tai, kad pavarė kokį tai žydą. Vėliau ištyrė, kad žydas skusdavo firmai darbininkus, o mitinguose rodėsi darbininkų draugu. Nuo pusės streiko perkeitė reikalavimus, kad visus priimtų, — jau nereik žydo, už kurį išėjo streikuot. Laike streiko lupo nuo savųjų aukas ir šelpė žydus, nes, mat, žydai "bėdinesni." Kuomet išėjo ant streiko, tai firma prisakė, kad visų geležis, kaip tai žirkles ir operatorių geležgalius sudėt į mašiną ir nunešt į sklepą. Streikas buvo pralaimėtas, ir dingo beveik visų geležis, vertos nuo 2 iki 5 doliarių. Antras streikas buvo pas Šlosą už tai, kad pavaryt lietuvį formaną. Ne tiek kaltas buvo tas formanas, kiek "vadovas," kuris su minėtu formanu buvo ypatiškai susipykęs. Ir dėl tos kvailos priežasties tiek tąsė nekaltus žmones, o ant galo tas pats "vadovas" streiką pragėrė (?). Juk dalykas turi savyje daug blogo, ir tai kaltė darbininkų, kad duoda save užnosies vesti kokiam latrui! Kad nebut manoma, kad aš einu už tą formaną—aš pasakysiu ir apie jį žodį. Tas formanas mėgindavo įtikti firmai ir sykiu darbininkams, bet tai buvo žmogus, kuris nei vieno, nei kito tikslo nemokėjo atsiekti. Galų gale buvo du streikai, tai ne streikai, bet tiesiog bludijimas! Pas Senaboną iš trijų tukstančių darbininkų trįs šimtai išėjo streikuot. Apie tai nėra, rodos, ką ir šnekėt. Paskutinis streikas pas Šlosą vesta už tai, kad pavaryt nuo U. G. W. of A. unijos keturis narius. Tie darbininkai ir šie darbininkai. Na, ir lietuviai streikuoja už tai, kad atimti iš anų duonos kąsnį ir sugriaut organizaciją. Dargi U. G. W. of A. turėjo kokis keturis sykius daugiau narių už I. W. W. Reiškia, varlė putėsi, norėdama praryt jautį, ir besipusdama, persprogo. Rodos, šitokią klaidą padarius, reiktų tylėt nosis nuleidus, bet musų pramoniečiai dar gatavi iškepti tuos, kurie tam bludijimui buvo priešingi.

Atsiskyrimas nuo pramoniečių ir sutvėrimas U. G. W. of A. unijos skyriaus buvo ne kas kitas, kaip vartai užsidarymui nuo žmonių, kurie nieko bendro neturi su išmintimi. Ir štai "Darb. Balsas" 5-tame numeryje primeta skyriaus tvėrėjams vienybės ardytojų vardą. Pirmininką, laikiusį prakalbą, vadina žmogumi su tuščia galva. Galva gali buti ir tuščia, bet lietuvių inteligentai daugiau atkreipia atydos į ką kitą. Nedidelė nuodėmė ir už tai, kad nieko nepasakė. Stovint tarp kaladės ir tarp kirvio, nei vieno, nei antro girt negalima. Juk p. Laukis, "Darb. Balso" redaktorius, gerai mato, kad žydai, kaip darbdaviai, taip ir unijistai, nori vien pasinaudot. Jiems nerupi gyvenimą padaryt šiek-tiek geresniu, nes žydo įgimtas obalsis tai biznis. Ir štai lietuviai mokėjo į U. G. W. of America mėnesinį muitą, o kur dingo keli desėtkai tukstančių? Tai tau ir pagelba nuo organizacijos. Dabar susitvėrė nauja A. C. W. unija, ir tos vadovams rupi algos. Ar męs už tai žydus galime kaltint? Jie randa kvailius, išnaudoja. Reiškia: lietuvi, jei tu esi siuvėjas, mokėk žydui muitą už tai, kad tu esi siuvėjas. Juk tai išnaudojimas. Žydai įkalba, kad, girdi, vienoje dirbtuvėje negali buti dvi unijos. Negali buti dėl to, kad žydui kruvinas lietuvio centas yra saldus. Užtektų, rodos, principo vienybės, bet iš to žydas negali pasinaudot.

Bet ar liuosi nuo tokio begėdiško išnaudojimo ir pramoniečiai? Ar išliuosavo I. W. W. narius p. Laukis nuo tos skriaudos? Jie irgi moka nuo nario mėnesinį muitą. Už ką? Ugi už tai, kad gauna tą, taip amerikiečių akyse purviną, I. W. W. vardą nešiot. Daugelis pasako, kad vardas nieko nereiškia. Bet šitas vardas turi priėmęs, mat, principus padaužų, apie ką jau ir kongrese buvo šnekėta. O tas blogai atsiliepia praktiškame gyvenime. Streikuoja. Kas? I. W. W. nariai. Jie atsižymėjo padaužų darbais, ir visuomenė streikui neužjautėia. Nereik aiškinti, kokią didelę naudą daro visuomenės užjautimas laike streiko; žinoma, jei streikuojantieji atrodo ištikro nuskriausti ir verti pasigailėjimo. Tas daro gėdą darbdaviams. Ir štai ant grynos sąžinės gero žmogaus užkabinta toji unija, kaip baidyklė, ir už tai dar mokama mokestis. Jei lietuviai parapijos turtą užrašo airiui vyskupui, tai tokis p. Laukis, be abejonės, pajuokia žmones už tai, bet jam nei į galvą neateina, kad išgelbėt organizacijos narius nuo išnaudojimo. Mato, kad Jurgis kiampoja purvynėje, tai juokiasi, kad jo galva tuščia.

Aš turiu vaistą nuo šito. Pirmiausiai aš patariu numest tą suteptą I. W. W. vardą. Paskui susižinot su Chicagos, Brooklyno, Bostono, Philadelphijos ir Rochesterio siuvėjais ir sutvert Lietuviams savo centrą. Obalsis turėtų buti ne "kapitalizmą griaut," bet, reikalui atėjus, streikuot, kad gaut daugiau mokėt.

Ant galo pasakysiu p. Laukiui žodį. Tamsta, ne tiek daug atkreipkite atydos į žmonių pilvą, kiek stengkitės juos išvesti iš protiškojo nususimo vergijos. Padaryk, kad musų galvos nebutų tuščios... Linkiu Tamstai iš Petro Rimšos arklio nulipyt žmogų... Kitaip galite susilaukti to, kad męs švilpte galime Tamstą iššvilpti iš Baltimorės taip, kaip atsitiko Grigaičiui.

Tiek buvau parašęs, kaipo atsakymą į p. Laukio užsipuolimą 5-tame "D. B.' numeryje, bet p. Laukis straipsnį atmetė, pažymėdamas, kad nei teisybės, nei gerų norų jame nesiranda. Dagi stebisi, kad aš norįs blogoje šviesoje pasirodyt.

Apie p. Laukio mėginimą pasirodyt geroje šviesoje, aure, ką aš turiu pasakyt: Žiurėk "Darbininkų Balso" 2 numerį, 1914 m. Ten pasakyta: "Darbininkai! Jei neturite darbo ir neturite iš ko pragyvent, tai eikite į pavandenį—ten yra gėrybių—konfiskuokite! Jei neturite kur gyventi—eikite į tuščią namą ir gyvenkite, o jei kas tam priešinsis—panaudokite spėką." Ką jus pasakote ant šito?! Tai geri norai ir mėginimas pasirodyt geroje šviesoje, ar ne? Turbut nėra pasaulyje tos kvailystės, kurios "vadovai-mokslinčiai" nebut mėgine mokint lietuvius. Lietuvi! Tu buk tinginys, girtuoklis, apsileidėlis, tu už tai nesi kaltas! Kaltas tas, kuris, budamas blaivas, savo darbštumu ir pasišventimu įgijo turtą. Laukis įkalba lietuviams teisę prie svetimo turto! Juk tai kriminališkumas!

Kas butų, jei lietuviai p. Laukio kvietimą intų tiesioginiai praktikuoti? Man rodos, kad p. Laukis pirmas už tokį mokinimą eitų kalėjiman. Ir kokią baisią dėmę šitas darbas uždėtų ant lietuvių! Ne be reikalo Dr. Šliupas pasakė: "Apsaugok, dievaiti Perkune, nuo tokių dalykų."

Šį sykį tiek. *Šliburys.*

POLEMIKA.

"Laisvės" 13-tame numeryje randasi šitokis straipsnis iš Newark, N. J.: "Pas musų katalikus ir tautininkus skandalai ir skandalai; parapijoje didžiausi vaidai, biznieriai skundžia vieni kitus valdžiai; štai šiomis dienomis apskundė ponas V. A., agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų, kitą agentą, savo konkurentą V. L., kam pastarasis siunčia pinigus per pačtą kitiems be valdžios leidimo, ir kaip girdėti žmones kalbant, p. V. L. liko nubaustas."

Į tai reikia atsakyti: viena, jogei ponas V. L., apie kurį "Laisvė" kalba, nėra tokiu agentu, kokiu jį "Laisvė" stato, nes jo niekas neįgaliojo tokiu buti, tai ir konkurencijų prieš jį nėra; o antra, jog agentas V. A. visai neskundė valdžiai "V. L." už nešimą į pačtą keno nors pinigų jų siuntimui. Poną V. L. apskundė p. Kazimieras Strogis, kuris siuntė per jį pinigus 100 rublių savo žmonai Strogienė liepos 4 d. 1914 m., už tų pinigų nunešimą į pačtą. V. L. pinigus priėmė be kvitos išdavimo, tik K. Str. reikalaujant po kelis kartus, V. L. išdavė pačto kvitą, kuri yra skaitoma "perfabrikuota," svetima. Tvirtinama, kad išduotoji kvita, ant kurios pinigai buvę jau priimti; buvusi perdirbta iš 10 rublių į 100 rublių. Data, gegužio 13 d., buvusi išskusta ir perdirbta į liepos 9 d. 1914 m. K. Strogis pažinęs, kad pačto kvita buvusi sufalšiuota ir sužinojęs, kad jo moteris Lietuvoje pinigų vis negauna. V. L. vis teisinęsis, kad išsiųstieji pinigai kur nors užkliuvo.

K. S., jausdamasis apgautas, kreipėsi į pačtą ir surado, kad ant tos kvitos buvo išsiųsta 10 rublių gegužio 13 d. kam kitam, o ne jo moteriai. Tuomet K. S. afidavitu davė žinią valstijos Bankų Skyriaus Departamentui (Commission of Banking and Insurance Dept.), Trenton, N. J. Šis departamentas atsiuntė komisijonierių J. Couclin, kuris reikalą paėmė į savo rankas. P-as Couclin pasirupino, pirmiausiai išgelbėti kaip galint Kazio Strogio pinigus, $52.15. V. L., prispirtas, prisipažino kaltėje per savo advokatą J. J. Pallitta. Pačto inspektoriai pastatė V. L. išlygas: Jeigu sugrąžins pinigus ponui K. Strogiui į dvi valandas, tai pasiliuosuos nuo bylos (prosecuting). V. L. su tuom sutiko ir pinigus sugrąžino.

Važiuojant V. L. su K. S. ant tardymo į pačtą, pirmasai, sakoma, pastatęs antram tokias išlygas: girdi, "nuvažiavęs į pačtą, pasakyk inspektoriams, kad aš tau nieko nekaltas, kad pinigai priimti, o aš tau pinigus sugrąžinsiu ir dar $10.00 pridėsiu. Jeigu to nebutų išpildyta, tai p. V. L., sakoma, grąsinęs ponui K. S. nušovimu.

Tolimesni pono V. L. žodžiai perduodama šiaip: "Matai, kokią aš turiu didelę geležinę banką: tai žinai, kad aš niekur nebėgsiu." Kazimieras Strogis, išgirdęs grąsinimus nuo V. L., pabėgęs. P-as J. Couclin pavedė reikalą viešiniam prokuratoriui.

Su tokiais darbais nepašauktų pseudo biznierių neturi nieko bendro katalikai, tautininkai arba socialistai. Todėl nereikia kaltinti pavienes vietos lietuvių biznierių ypatas įskundimuose valdžiai, pamatuojant tuos apkaltinimus "konkurencija," jeigu žmogus jieškojo legališku keliu savo prapuolusių pinigų. **V. A.**

Pašnekėlių Kampelis.

577. Kur yra miestas, kurio išvaizdą galima kas nakt permainyti į visai kitonišką? Įsivaizdinkime sau miestą, kuris per vieną naktį gali buti permainytas taip, kad ant rytojaus jokiu budu negalima butų pažinti tą vietą, kurioje tiktai vakar buvai. Namai, gatvės, visas reginys yra visai kitoniški, tartum tave miegantį pervežė į visai kitą ir svetimą miestą. Bet didžiausia "štuka" yra tame, kad šio miesto reginys galima permainyti taip, kad, sulyg noro, jis išrodys, kaip, sakysime, Chicagos, New Yorko, Paryžiaus, Londono, Berlino, Rymo arba kurio nors kito didesnio miesto dalis. Šio įstabaus miesto reginiai galima permainyti ne tiktai į dabar esančiųjų, bet taipogi ir į senovės miesto reginius. Taip, tasai miestas gali buti pakeistas į senovės Atėnus, Babilioną ar kitą kurį miestą.

Tasai milžiniškas reginių permainymo darbas, suprantama, negalėtų buti atliekamas paprastuose miestuose. Pats šis įstabus miestas buvo pastatytas (teisingiau sakant, statomas) su mintim, kad jijį butų galima umai mainyti. Architektai, inžinieriai ir kiti darbininkai turi omenyje pirmiausiai mintį, kad su mažiausiu jiegų eikvojimu galima butų kuogreičiausiai padaryti permainas. Dėlei tos priežasties, kiekvienas namas mieste yra padarytas taip, kad jisai galima butų permainyti į keleriopą išvaizdą. Todėl kiekviena siena yra visai kitoniška. Tokiu budu vienas ir tas pats namas iš vienos pusės išrodo, sakysime, didelio miesto triobėsiu, iš antros pusės—kariškomis stovyklomis, iš trečios pusės—grintele kur nors tolimuose vakaruose, iš ketvirtos pusės—vėl kuom nors kitu. Sienos padarytos taip, kad jas lengvai galima perstatyti.

Visas miestas yra tartum teatro scenerija. Ištikrųjų jisai tuom ir yra. Jisai statoma krutamiems paveikslams imti. Tačiaus jisai yra drauge su tuom ir miestu, ir net, sulyginamai, nemažu: kuomet šisai miestas bus užbaigtas, tai jame galės gyventi 15,000 žmonių. Visas pastatymas apsieis apie $2,000,000.

Jau dabar miesto dalis yra gatava ir vartojama krutamųjų paveikslų ėmimui. Apie dabar esančiąją dalį bus apstatytas visas miestas.

Patsai miestas yra netoli Los Angeles, Californijoj, San Fernando tarpkalnėje. Renkant vietą, buvo daugiausia atydos atkreipta į tai, kad apielinkės reginiai galėtų buti sunaudoti tam pačiam krutamų paveikslų traukimo tikslui. Parankiausia vieta rasta minėtoji San Fernand tarpkalnė. Kadangi visako tenai vistiek nebuvo, stokavo tinkamos upės, tai stokuojantieji gamtos reginiai (pavyzdžiui ežerai ir t.t.) buvo rankomis pastatyta. Dabar didelis skaitlius vyrų dirba tam, kad iškasus nei daugiau, nei mažiau kaip upę. Per esančias upes pertiesta tiltai, kurių, kaip ir viso miesto, išvaizdą galima permainyti į visai kitoniską.

Apie miesto didumą galima spręsti iš to, kad svarbiausioji gatvė turi šešias mylias ilgumo. Visos miesto gatvės bus tinkamai išgrįstos, ir visur pravedama gazo, elektros, vandens ir atmatų triubos. Gatvių ypatybė yra tam, kad kiekviena iš jųjų yra kitokio didumo ir kitoniškos išvaizdos. Tas pat su keliais apie miestą. Statoma taipogi lenktynių plecius. Jisai taipogi bus taip sudarytas, kad vieną kartą jisai bus panašus, sakysime į senovės Rymo Coliseumą, kitą kartą—į senovės grekų Olympiko stadiumą ir t. t. Vadinasi, taipogi pritaikintas prie krutamųjų paveikslų traukimo.

Naujame mieste, kaip galima spėti, gyvens išimtinai artistai ir artistės. Prie paveikslų traukimo reikalinga įvairiausių drabužių vaidintojams, ir jau tenai yra drabužių sandėlis. Vertė drabužių, dabar esančių tenai, siekia $35,000.

Jau spėjo pasirodyti, kokią didelę naudą krutamųjų paveikslų darytojams turi naujasai miestas. Reikalinga buvo krutamuose paveiksluose atvaizdinti gaisrą, ištikusį mieste Jersey City, N. J. Žinoma, nevežti gi visus vaidintojus iš California valstijos, kame paveikslai traukta, tris tukstančius mylių į Jersey City vien tam, kad nutraukus paveikslą. Antra, nei Jersey City valdyba neleistų deginti savo miesto triobėsius tam, kad tas reikalinga krutamiems paveikslams. Vienintėlis išėjimas — tai pasinaudoti naujuoju miestu. Į 36 valandas scena buvo pilnai paruošta, ir paveikslai likosi nutraukti. Kaip tobulai buvo atliktas visas darbas, matyti iš to, kad tariamojo gaisro vietą žinantiems New Yorko gyventojams, kuriems teko buti tuom tarpu Californijos valstijoje ir matyti nutrauktuosius paveikslus, tiesiog prisiėjo čiupinėtis už ausų, kad persitikrinus, jog jie nesapnuoja. Taip didelis buvo vietos panašumas.

Prie progos galima pastebėti, kad krutamiems paveikslams padirbti išleidžiama tiesiog milžiniškos pinigų sumos. Taip, nesenai užbaigta didelė filma "Clausman," kurios dirbimas tęsėsi septynis mėnesius, apsiėjo suvirš $300,000. Galutinės skaitlinės, kaip spėjama, gali išlaidas davaryti net netoli $500,000. Buvo padaryta 100,000 pėdų paveikslų, kurie galutiname apdirbime buvo sutrumpinti iki 12,000 pėdų. Tuos paveikslus matydami už 5—10 centų, žmonės retai pagalvoja apie tai, kaip brangiai atsiėjo jųjų padirbdinimas.

□⊠□

578. Kame yra mažiausias mušio laivas drednautas? Suvienytos Valstijos turi puikų milžinišką mušio laivą, super-drednautą vardu "Massachusetts." Tai yra vienas puikiausių mušio laivų. Nesenai tulas Bostono jubilierius padirbdino to laivo modelį, miniaturą. Tai yra nedidelis žaislinis mušio laivas, kurisai visose smulkmenose panašus į savo milžinišką brolį. Šisai, tariant, drednautukas yra varomas elektros pagelba. Jisai turi pilną rinkinį kanuolių, prie kurių dirba artileristai-lėlės. Veržianties dumams iš kaminų, laivo kanuolės šaudo, ir kareiviai-lėlės maršuoja mušio laivo dėniu (paluba) tuom tarpu, kaip orkestra groja. Ankarai ir vėliavos yra pakeliamos ir nuleidžiamos. Šisai laivukas turi ir bevielio telegrafo prietaisą, prožektorių, aeroplianinių kanuolių ir t.t. Laivo "apginklavimas" susideda iš mažutėlių dvylikos 14-colinių kanuolių, dvylikos 6-colinių kanuolių, keturių greitai šaujančių kanuolių ir šešių dudų torpedoms leisti. Viskas, suprantama, yra sumažintoje formoje. Mažutis drednautas "Massachusetts" pralenkia savo didįjį brolį tuom, kad jisai turi kanuoles šaudymui į aeroplianus, tuom tarpu kaip didžiulis jo brolis tokių kanuolių neturi.

Laivukas elektros pagelba yra taip varomas, tartum jame butų prityrę laivininkai, nors visame laive nėra gyvo žmogaus. Šisai drednautukas yra padarytas iš plieno ir, kaip sakyta, visame kame panašus į tikrąjį drednautą "Massachusetts." Jisai yra 13 pėdų ilgas. Vandenyje sėdi 9½ colių gilumoje ir išspaudžia 250 svarų vandens. Nežiurint savo mažumo, jisai plaukia 14 mylių į valandą. Pirmutinis jojo plaukimas sutraukė didelias minias vaikų ir suaugusių.

□⊠□

579. Koks yra didžiausias tolumas, per kurį sus'kalbėta telefonu? Šių metų sausio 25 d. buvo pirmutinis pasikalbėjimas telefonu tarp miestų New York ir San Francisco. Tolumas tarp šių dviejų miestų yra 3,400 angliškų mylių. Tai buvo pirmutinis pasikalbėjimas per visą Šiaurinės Amerikos sauzemį—tarp žmonių, stovėjusių prie Atlantiko (New Yorke) ir Pacifiko (San Francisco). Pirmutiniai žodžiai, kurie žaibo greitumu perlėkė per visą Šiaurinės Amerikos sauzemį, buvo sekanti: "Mr. Watson, please, come here, I want you." (Pone Watson, meldžiu ateiti į čia, aš noriu tamstos), kuriuos ištarė Dr. Bell, telefono išradėjas. Pastebėtina, kad tie patįs žodžiai buvo pirmutiniai, kurie perėjo telefono vielomis.

Pirmutinį sykį tą sakinį Dr. Bell ištarė per telefoną Bostone savo draugui ir pagelbininkui Mr. Watson'ui 1876 metuose, kuriuose telefonas buvo išrastas. Dar 1875 metais Dr. Bell ir Mr. Watson buvo užimti bandymais su telegrafu. Patsai telefonas buvo išrastas netyčiomis, darant tuos bandymus. Gyvendami Bostone, jiedu pertiesė telegrafines vielas tarpu dviejų kambarių. Vieną dieną, bestovėdamas prie savo prietaisų, Dr. Bell pamatė, kad "receiver'is" vienos vielos dreba. Pridėjęs arčiaus ausį prie receiver'io, jisai išgirdo užimą, kurisai neabejotinai paėjo nuo sprenžinos drebėjimo. Kadangi niekas guzikučių, pritaikytų prie vielų, nespaudė, tai Dr. Bell dideliame nusistebėjime šoko antran kambarin, kur dirbo jojo draugas. Anasai gi turėjo kokį tai trukdėsį su sprenžinomis ir vieną jųjų gnaibė. Nuo to ir kilo užimas kitame vielos gale. Jeigu sprenžinos užimas buvo girdimas, tai kodėl negali buti girdimas ir žmogaus balsas?—protavo Dr. Bell ir pradėjo dirbti toje srityje. Kadangi abu kambariai, kuriuose daryta bandymai, stovėjo gretimai ir balsas ir be vielos galėjo buti girdimas, tai vielomis suvienyta kambarį pirmame augšte su kambariu trečiamjame. Paskui, bijanties, kad laikraščiai nepaimtų tyrinėtojų "ant dantų," abu jiedu persikraustė į paprastą "boarding house" tokioje Bostono dalyje, kur pažįstami ir laikraščių reporteriai negalėtų juodviejų trukdyti. Išpradžių galima buvo girdėti vielomis tiktai balsą, bet taip neaiškiai, kad žodžių negalima buvo atskirti. Tyrinėtojai tačiaus nenuliudo, neturėdami veikaus pasisekimo, ir dirbo sau toliaus. Tačiaus tik kovo mėnesyje 1876 Dr. Bell'ui pasisekė laimingai permesti vielomis augščiaus stovinčiąją frazą taip, kad jinai kitame vielos gale butų suprasta. Paskui Dr. Bell perdavė savo išradimą p. John J. Carty, kurisai dabar yra vyriausiu inžinierium American Telephone and Telegraph kompanijoje. Ponas Carty su savo skaitlingais tyrinėtojais veikiai ištobulino telefoną iki šiądieninio jojo stovio. Šiądien telefonas susideda iš 130 dalių. Dabar vartojama 73-čias transmiterio typas ir 53-čios rųšies receiver'is nuo 1876 metų. Telefono tobulumas galop pasiekė tokio laipsnio, kad žmogaus balsą galima permesti per tukstančius mylių tolumo. Tolumą tarp New Yorko ir San Francisco, t. y. 3,400 mylių, žmogaus balsas telefono vielomis pereina į vieną penkioliktą dalį sekundos. Kitais žodžiais tariant, balso greitumas telefono vielomis yra 56,000 mylių per vieną sekundą. Telegrafo vielos, jungiančios abu didjuriu, eina sekančiu budu: San Francisco, Salt Lake City, Denver, Omaha, Chicago, Pittsburgh ir New York.

□⊠□

580. Kokią jiegą turi balsas (garsas)? Balsas arba garsas, kaip žinoma iš fizikos, pasidaro nuo oro bangų drebėjimo. To drebėjimo jiega gali buti pastebėtinai didelė. Pasakojama apie tokį atsitikimą:

Viename traukinyje gretimai stovėjo du vagonai (karai): vienas pilnas aliejaus, kitas—parako. Aliejaus vagonas užsidegė ir susprogino vagoną su paraku. Sprogimas padarė milžiniškai daug nuostolių. Tačiaus sprogimo balsas buvo dar nuostolingesnis. Expliozija buvo girdėtis už trijų šimtų mylių. Vien balso jiega išdaužė langus ukininkų namų, stovėjusių 300 mylių atstu nuo sprogimo vietos. Namuose indai buvo išmesti iš spintų. Didžiuliai krautuvių langai 102 mylių atstume sudužo. Net už 75—100 mylių nuo nelaimės vietos kilo gaisrai.

Balso jiegą liudija dar bandymas, kurį padarė italų mokslininkas Napolini aštuonioliktojo amžiaus pabaigoje. Kalbėdamas su savo draugais, Napolini pasisakė galįs su didelio kamertono (sakučių muzikos instrumentams nustatyti) pagelba nuo dviejų mylių tolumos priversti skambėti didžiausį varpą vienoje Rymo bažnyčių. Susiginčyta ir eita laižybosna: jeigu Napolini padarytų tai, ką sako, tai draugas užmokėtų už didžiulio kamertono padirbdinimą; jeigu bandymas nepasisektų, tai Napolini turėtų užmokėti. Milžiniškas kamertonas, kokio dar niekuomet nematyta, buvo padarytas, ir prie jojo tinkamas plaktukas. Napolini su draugais nusigabeno tą komertoną užmiestin ir paskirtoje vietoje uždėjo ant stogo. Mieste saugiai dabota, kad niekas neprieitų prie varpo, kurį Napolini prižadėjo priversti gausti nuo dviejų mylių tolio. Atėjus paskirtai valandai, Napolini paėmė plaktuką ir pradėjo su lygiais protarpiais mušti kamertonan. Apie per 5 minutas nieko nebuvo girdėti. Bet paskui varpas bažnyčios bokšte prabilo, išpradžių tyliai, o paskui vis garsyn ir garsyn; galop stovėjusieji ant stogo dviejų mylių atstume nuo bokšto galėjo aiškiai girdėti varpo gaudimą. Didžiamjam varpui pradėjo pritarti ir kiti, mažesni varpai.

Sulyginamai dar nesenai, vos paskutinių 30 m. bėgyje, už balso (garso) tyrinėjimo buvo griebtasi rimtai ir nuodugniai. Tie tyrinėjimai parodė, kad balsas daro didelę ir kenksmingą įtaką į žmogų. Strytkario užimas, vežimų dundėjimas, aštrus ir garsus pardavėjų riksmas gatvėse,—visa tai kenkia žmogui, ir todėl pastaruoju laiku stengiamasi kaip galint sumažinti paprastąjį miesto triukšmą.

KLAUSIMAI.

581. Kur brangų raudonmedį vartoja kaipo malkas?

582. Ar męs savo akim matome daiktus tam padėjime, kuriame jie ištikrųjų stovi?

583. Kaip padaryti tabaką nekenksmingu?

584. Kokis parakas dabar vartojama kanuolėms?

(Atsakymai bus kitam numeryj)

ŽIBIRKŠTIS.

Policija dar nieko nesurado, kas buvo kun. Žebrio užmušėjais, o musų nekurie laikraščiai jau plaukus vienas kitam dėl jų rauja. Dar mama-policija blyno neiškepė, o vaikai jau šaukštais sau kaktas skaldos.

* *

O gal tas Kaitis pabėgo iš Chicagos todėl, kad žinoti, ką apie jį žmonės pasakos. Bagočius anuomet dėlei to paties tikslo net "numirė."

* *

"Draugas" su savo pagelbininkais sudirbo "Tautos Tarybos" plianą, visas roles išskirstė ir sako: "Koman, dirbsime visi sykiu! Tik jųs turite taip daryti, kaip męs jums čia paliepėm. Jusų įsatarimo męs nereikalaujam. Męs busim bosai, o jųs turit but tik gizeliai. Bet dirbsim išvien."

Šitą žmonės ir vadina klerikalizmu.

* *

Kaip pailsi skaitydamas žinias apie karę, skaityk knygą "Bagočiaus Išpažintis"—atsilsėsi.

* *

"Naujienų" du lapeliai tyčiojasi iš "Amerikos Lietuvos," kad turi tik vieną lapą.

Tas man primena aną pasakėčę apie tai, kaip jautis gyrėsi veršiui, kad jis turįs du ragu, o veršis nei vieno. Į tai veršis atsakė:

— Tu manai, kad iš tavo dviejų ragų didelė nauda. Žmones tik badai ir žiurėk, kad tau jų nenupielavotų.

* *

Kur ten girdėjau, kaip vienas garsus kalbėtojas šitaip mokino klausytojus apie tėvynę:

"Ne, mums darbininkams yra ten tėvynė, kur uždirbam geresnį kąsnį duonos. O tikros tėvynės, tai męs darbininkai neturime."

Sulyg mano menko supratimo, darbininkas nėra blogesnis už šunį, o ir šuo turi prisirišimą prie savo namų. Šlektas mokslas, kuris iš pilvo paeina.

* *

"Naujienos" padarė tikrą naujieną. Pradėjo talpinti humbukiškų daktarų apgarsinimus.

* *

Kas dris sakyti, kad Clevelandas atsilikęs nuo mokslo! Čia tiek priviso visokių "inletigentų-fetesorių," kaip baravykų po kelmus.

* *

Iš Vokietijos praneša, kad ten suosmet yra mažiaus bedarbių negu pernai. Žinoma,—francuzai, anglai ir ruskis duoda jiems darbo pilnas rankas.

* *

"Naujienos" sako, kad išduoti rašėjo slapyvardį galima. Žinoma, kad galima. Galima ir ant sienų spjaudyti. Tiktai to nedaro vyrai.

* *

Reikia prijausti turkų sultanui, kad žmogus nenori kojų užversti. Tik pamislyk! Išsykio du ar trįs šimtai našlių liktų.

* *

Kalbėtojas: Aš dabar jums paaiškinsiu apie mokslą.

Iš publikos: Sei, o ar gavai pats jo nors pauostyti?

Teisybė. Daugelis lietuviškų kalbetojų tlumočina "apie mokslą," nors pats kaip višta koja tašo.

* *

Su Lietuvių Tautiška Taryba išeina, kaip su kačių muzika morčiuje—daug spiegimo ir draskymosi. **Jurgis Spurgis.**

* *

"Draugas" džiaugiasi, kad tautininkai ir socialistai dabar seką paskui klerikalus... Jei tas butų teisinga, reikėtų manyti, jog klerikalai galų-gale pataikė ant "plataus kelio." Sulyg šv. Rašto—platus ir lygus kelias veda stačiai į peklą.

* *

Tikri lunatikai, daugiau nieko! "....eina klerikalai, paskui juos tautininkai ir socialistai...." Išrodytų lyg anie istoriški keliaujanti trįs karaliai, su tuom skirtumu, kad pirmutiniams švietė žvaigždė, o šiem dabartiniams šviečia.... mėnulis. **Spurgutis**

L. G. ir A. Fondo Atskaita.

Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo sekretorius, p. J. O. Širvydas, garsina "Vien. Lietuvninkų," kad šiame fonde yra $3344.00 aukų. Paskutinis lakštas —vienuoliktas— paduoda sekančias žinias:

Lakštas XI:

Penna Station, Pa., SLA. 56 kp.	13.25
Braddock, Pa., SLA. 152 kp.	16.00
Erie, Pa., SLA. 216 kp.	10.50
Ad. Kisielius, Marshalfield, Ore.	1.00
L. Šveistris, Burns, Ore.	5.00
Dayton, Ohio, SLA. 105 kp:	16.36
Vanamie, Pa., per P. J. žiurį: Juoz. Franka, St. Franka, F. Gudrevičius, S. Žalnieraitis, M. Karalius—po $1; J. Franka, J. Mačiulka, J. Karalevičius, A. Karalevičius, J. Dupkevičius, J. Stankevičius, St. Peters, F. Franka, P Sinderel, P. Karskas—po 50c.; smulkių — 2.15.	Viso 12.15
Scranton, Pa., lietuvaičių "Živilės" Choro vakarienėje, per M. Kašubiutę: P. Teleišienė, A. Nemetkevičius, A. Janušaitis, M. Kašubiutė, J. Stanevičius, S. Milevas, kun. Mickevičius, Th. Paukštis—po $1; Dr. J. Šliupas, J. Juozapaitis, V. Stelmokas, S. Matulevičius, S. Vilčinskas, K. Genis, Prof. Musaeus, Prof. Alv. Korn, Ray Smith, J. Kazakevičius, J. živatkauskas, Draugas, Draugas—po 50c. J. Zalieckas 25c.	Viso 14.75
Viso per savaitę	89.01
Buvo Lakšte X	2987.07
Viso Buvo įplaukę Fondan	3076.08
Vasario 24 d. tapo sulygintos knygos tarpe iždininko Th. Paukščio ir fin. sekr. J. O. Širvydo. Viskas sutiko, tik pas sekretorių buvo įtrauktos du sykiu aukos p. F. Kibarto iš Chicagos—$10, į Autonomijos Fondą. Todėl knygas sulyginus ir $10 ištraukus pasilieka Autonomijos Fonde	267.97
Viso abiejose Fondo dalyse	$3344.05

J. O. Širvydas,
L. G. ir A. F. sekr.

SNIEGAS YRA ORO VALYTOJAS.

Kad lytus svarbią žemės gyvenime lošia rolę, tą visi žino; be lytaus nieks ant žemės neaugtų, ji pavirstų į tyrus ir žmonės ant žemės išnykti turėtų. Nemažą rolę lošia ir sniegas. Apart to, kad iš jo darosi taip augmenims, žvėrims ir žmonėms reikalingas vanduo, kad sniegas uždengia kaipi užklovalu laukus ir žiemos laike saugoja lepesnius augmenis nuo iššalimo, sniegas dar turi kitą gamtos jam paskirtą užduotį—jis valo orą ir daro jį žmonėms sveikesniu.

Profesorius Dr. Thrambart, tyrinėjęs sniegą mieste Hagen, sako, jog kiekvienas sniego puolimas mieste Hagen paima iš oro 39,420 kiliogramų dulkių, taigi tiek, kiek pervežti gali du geležinkelio vagonai ir jas nustumia zemėn ir orą nuo vodingų dulkių išvalo. Miesto laboratorijoj surinkę nuo vieno ketvirtinio metro sniegų, ir jį sutarpinę, persitikrino, jog jo iš oro paimta nuo kiekvieno ketv. metro po 1.2 gramo dulkių, tai ant vieno hektoro išpuola 12 kiliogramų. Kadangi miestas Hagen užima plotą 3,283 hektarų, tai vien ties tuo miestu nupuolęs sniegas iš oro paima vodingų sveikatai dulkių 39,396 kiliogramus. Tas pats pasirodė ir kituose miestuose, kur tas klausimas buvo tyrinėjamas.

Londone, ant stogo redakcijos mediško laikraščio "Lancit" buvo tyrinėjamas oras ir persitikrino, kad ore, apart nevodingų ir vodingų bakterijų, yra visoki teršianti jį gazai, dumai, anglių dulkės, sieros rugšties gazai, ammoniak, chlor, kurių daug paima nupuolęs sniegas ir tokiu budu orą padaro daug sveikesniu žmonių kvėpavimui, jį išvalo. Sniegas ypač valo ties dideliais ir pramoniningais miestais, kur yra daug fabrikų. Todėl rolė sniego prie išvalymo oro nuo vodingų dulkų yra labai svarbi. Puolantis sniegas iš oro paima visokias dulkes ir kitokias nereikalingas medegas, tame ir visokių ligų bakterijas ir su jomis nupuola ant žemės ir ten jas pakloja. Nuo čia, sniegui tirpstant, jos su vandeniu miestuose suplaukia į kanalus, arba su sniegu jas išveža ir suverčia į upes ir kitokius vandenius. Jeigu ne sniegas, šaltose žiemos dienose, kuomet nėra išvalančio šiek-tiek orą vėjo, oras prisipildytų visokiais vodingais žmonių plaučiams nuodais, miestuose ypač oras butų labai nesveikas, nes žiemą ir naikinanti ligų sėklas saulė veikia mažai ir trumpai; sniegas iš oro greitai viską vodingą prašalina iš miestų į laukus ir girias, kur augmenys tai sunaudoja ir tokiu budu orą ir laukuose išvalo. Miestuose išvežimas sniego rods reikalauja nemažų išlaidų, bet jos apsimoka, nes gyventojams užčėdija išlaidų daktarams ir vaistams.

Panašiai veikia ir lytus. Ir jis iš oro paima daug vodingų dulkių ir taipgi išvalo orą ir jį sveikesniu padaro.

VIETINĖS ŽINIOS.

Taxų mokėjimas žinotina. Nuo kovo 10 d. iki gegužio 1 d. šių metų renkama miesto ir podraug viso Cook pavieto taxos (duoklės, mokesčiai). Iki šiolei taxas turėjo gyventojai patįs nunešti pas pavieto iždininką. Kadangi praeitais keliais metais taxų mokėtojų susigrudimas pavieto iždin. ofise buvo labai didelis ir pertai buvo daug neparankumų ir trukdėsio kaip patiems taxų mokėtojams, taip ir iždininko ofiso tarnautojams, tai šiais metais senoji tvarka yra pakeičiama nauja, kuri prašalins buvusius kitais metais nuo susigrudimo neparankumus. Įvairiose Chicagos dalyse įsteigta eilė vadinamų stočių, kuriose taxų mokėtojai gali užsimokėti savo taxas, be jokių važinėjimų didmiestin. Tose stotyse taxos bus priimamos kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. By kurioje žemiaus pažymėtųjų stočių galima pažymėtose valandose užsimokėti visas taxas:

Pietinė miesto dalis.

Peoples Stock Yards State Bank, 47th str. ir Ashland ave. Sixty-Third & Halsted Street Savings Bank, 63 & Halsted streets. South Side State Bank, 43rd str. & Cottage Grove ave. Koch & Company (Bankers), 2603 So. Halsted str. South Chicago Savings Bank, 92nd str. & Commercial ave. Roseland Bank, 11108 Michigan ave.

Šiaurinė miesto dalis.

Aetna State Bank, Lincoln ave. & Halsted str. P. Philip State Bank, 7005 North Clark str. Ravenswood Nataional Bank, Wilson ave. & Ravenswood Park.

Vakarinė miesto dalis

Lawndale State Bank, 3113 W. 22nd str. Madison & Kedzie Bank, Madison str. (arti) Kedzie ave. Logan Square Trust & Savings Bank, 2569 Milwaukee ave. Home Bank & Trust Company, Milwaukee & Ashland ave. American

State Bank, 1825 Blue Island ave Jefferson Park National Bank, 4815 Milwaukee ave.

Norkus ir Bancevičia. Chicagoje, tarp daugelio kitų lietuvių drutaolių, yra P. V. Norkus, atsižymėjusis nepaprastu savo drutumu kilnojime didelių sunkumų, ir Juozas Bancevičia, pasižymėjusis savo vikriomis ristynėmis.

Juozas Bancevičius tvirtina, kad jo dar nepaklojęs nei vienas lietuvis ir todėl jis turįs pilną tiesą vadintis lietuvių čampjonu.

Bancevičia per J. Kulį ir pats kvietė P. V. Norkų imtynėsna.

Mačiau laikraščiuose, sako Bancevičia, kad pats esi labai drutas vyras, o tarp lietuvių dar nebuvo tokių, kurie mane paristų, tai aš noriu, kad su manim persiintum.

Aną dieną drutuolis Norkus užėjo į musų Redakciją ir sako:

— Ar negalėtut Tamistos man patarnauti?

— O kame dalykas, p. Norkau?

— Na-gi, štai Bancevičius viešuoda man ramybes. Pats rašė ir per J. Kulį—turbut jo agentas, ar manadžierius—vis kviečia, kad aš su juom pasimėginčiau, kuris iš mudviejų drutesnis. Tai ar aš negalėciau jam per laikraštį atsakyt?

— O ką-gi tamista norėtum jam atsakyt?

— Aš norėčiau tik trumpai atsakyt. Draskytis aš neliubiju, o čia amerikoniškose ristynėse tai daugiaus nieko ir nedaro, tik draskosi. Jeigu p. Bancevičiui labai norisi pamėgint, kuris iš musų drutesnis, tai jis turbut žino, kad aš savo drutumą rodau ne draskymusi, bet kilnojimu vogų ir sunkumų. Jeigu jis tame nori su manim pasimėgint ir pažiurėt, kuris iš musų daugiaus pakels, tai aš visuomet galiu su p. Bancevičium susitikti. Arba jeigu p. Bancevičius nori pasimėginti imtis greko-romanišku budu, kur viens kito nedrasko, tai ir su tuom aš sutinku. Bet "draskytis," kruvintis, arba kojas laužyti, tai aš neliubiju. Sylą, matai, ir be to galima parodyt.

— Tai tamista manai, kad Bancevičius bereikalingai į akis šokinėja....

— Valia daryt, kas ką nori, bet, matote, jeigu mano speciališkumas yra vogų kilnojimas ir greko-romaniškas budas ristynių, tai žmogus privalo mane tam dalykui ir šaukti, o dabar išeina visvien, kaip ristikas Gočas šauktų boxerį Jack Johnsoną.

TMD. 28 kp. vakaras. Tėvynės Mylėtojų Draugystės 28-ta kuopa rengia vakarą kovo 14 d. 2-rą val. po pietų Gavrilavičiaus svetainėje ant West Side. Teko girdėti, kad rengėjai deda pastangas, kad rupestingai surengus gražų programą. Linkėtina, kad kuoskaitlingiausiai atsilankytų, ypač tie, kurie nėra arčiau susipažinę su taip prakilnia organizacija, kokia yra Tėvynės Mylėtojų Draugija.

Eskulapas.

Paskaitos. Mark White Square svetainėje, kertė 29-tos ir Halsted gatvių, sekantį nedėldienį, kovo 14 d., 2 val. po pietų bus Lietuvių Moterų Draugijos "Apšvietos" parupinta paskaita temoje "Moterų ligos ir kaip apsisaugoti nuo jų." Paskaitos pasiklausyti bus leidžiamos tiktai moterįs ir merginos, nejaunesnės kaip 16 metų. Vyrai ir merginos, jaunesnės kaip 16 metų, nebus įleidžiama.

Antra paskaita bus kovo 21 d., ned., 2 val. po pietų, toje pačioje svetainėje. Tema: "Kudikių auklėjimas." Abi šias paskaitas skaitys Dr. A. L. Rutkauskaitė-Šliakienė. Po paskaitų galima užduoti klausimus.

Toje pačioje svetainėje kovo 28 d., 2 val. po pietų bus debatai temoje "Ar reikalinga moterims dalyvauti politikoje." Moterų dalyvavimą gins ponia H. Mankevičienė, prieš dalyvavimą stos Dr. K. Drangelis. Antron pasilaiton, kovo 21 d., ir debatuosna yra kviečiami visi: moterįs, vyrai ir merginos. Paskaitų, ir ypatinngai debatų, butų naudinga kiekvienai ir kiekvienam pasikiausyti. Įžanga į paskaitas ir debatus yra uždyką. Visi užprašoma kuoskaitlingiausiai atsilankyti. — **"Apšvietos" Komit.**

Ristynės. Šį nedėldienį, kovo 14 d., žada buti didelės ristynės J. Hrjincevich svetainėje, 1843 So. Halsted st., kertė 19-tos gatvės. Ristynėse dalyvaus ir gerai žinomų lietuvių ristikų. Juozas Bancevičius risis su Kazimieru Kavalskiu, lenku ristiku iš Pittsburgh, Pa., sveriančiu 190 svarų. Antra pora bus Petras Katauskas su K. Martiu. Trečia pora bus B. Slepauskas su K. Doici.

Lietuvių Diena Chicagoje. Praeitos savaitės ketverge buvo švęsta "Lietuvių Diena," laike kurios visoje Chicagoje (išskiriant didmiestį, "loop" distriktą) rinkta aukos Tautos Fondui. Aukų rinkėjų—merginų ir moterių—buvo apie 380. Bridgeporte buvo 73 rinkėjos, kurios surinko $833.90. Prie 18-tos gatvės surinkta apie $600; Town of Lake—$400. Kitose parapijose daug-maž po šimtą. Išviso rinkėjos surinko $2,810. Tą dieną visose Chicagos lietuvių parapijose vakarėliai, kurie visų aukų sumą pakėlė augščiaus $3,000. Rinkėjos darbavosi daug-maž nuo 9 valandų ryto iki 6 val. vakaro. Daugiausia aukų surinko p-lė H. Tananevičiutė—$121.68 ir ponia Mažeikienė—$37.41. Mažiausia suma, vienos rinkėjos surinkta, buvo 85c.. Rinkėja buvo parėjusi iš mokyklos merginukė, kuri rinko tik apie 2—3 valandas. Vakare rinkėjos buvo pp. Mažeikos ir Tananevičiaus ir dar vieno žmogaus automobiliais parvežtos namon. Rinkėjos, buvusios francuzų apgyventose vietose, sakė, kad francuzai labai prielankiai į jas atsinešę. Visą aukų rinkimo reikalą vedė komitetas, susidedąs iš: p. P. Mažeikio—pirm., p. S. P. Pananevičiaus—ižd., p. J. Kaupo—rast., p. P. Baltučio ir kitų.

Vakaras. Saldž. Šird. V. J. Drja, iš Cicero, vaidino "Genovaite" M. Meldažio svetainėje. Vaidinimas, abelnai imant, gerai pavyko. Ypač gerai vaidino p-lė M. Daujotaitė—Genovaitės rolėje, p. B. Liebonas—Goliaus rolėje, p. K. Matulis—Sigyto rolėje ir eilė kitų gerai vaidinusių. P-lė L. Jucevičiutė graziai padekliamavo "Kada Lietuva Kariavo." *L. Vytautas.*

Gausi Englewoodo lietuvių auka. Kovo 6 d. šios apielinkės drįjų komitetas, susitvėręs rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje, laike savo susirinkimo p. Baukaus svetainėje, pakėlė kalusimą, į kurį fondą siųsti aukas. Po neilgo svarstymo buvo nutarta siųsti į Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondą, kurį visi delegatai pripažino atsakančiausiu, kadangi jojo valdyba susideda iš gerai žinomų Amerikos lietuvių visuomenei veikėjų. Komitetas yra tikras, kad paskirtieji pinigai bus teisingai sunaudoti sušelpimui musų kenčiančių brolių ir išgavimui laisvės musų tėvynei Lietuvai. Englewoodiečiai gerai pasidarbavo: bėgyje 3 mėnesių jie surinko apie $280.00. Tikimasi, kad Liet. Gelbėjimo ir Autonomijos Fondan galima bus pasiųsti pilnai $300, iš kurių $50 skiriama autonomijos reikalams, o likusioji dalis musų brolių šelpimui. Imant omenin, kad šioje apielinkėje lietuvių gyvena apie 70 šeimynų ir du kartu tiek pavienių, reikia pripažinti, kad englewoodiečių auka yra labai ir labai graži. Socialistai atskirai renka. Kiek teko sužinoti, jie surinko apie $20, kuriuos siųs savan Liet. Šelpimo Fondan.

Garbė englewoodiečiams!

Paskutinį vakarą naudai nukentėjusių nuo karės parengė SLA. 182 kuopa vasario 28 d. Programas susidėjo iš vaidinimo keturveiksmės pasakos "Jonukas ir Marytė," dekliamacijų ir dainų. Viską atliko vaikai, SLA. 182 kp. nariai ir keletas pašalinių. Dr. K. Drangelis kalbėjo dviemi atvėjais: apie naudą prigulėti prie SLA. ir apie karę bei Lietuvos reikalus. Prakalbos žmonėms patiko. Vaidinimas ir dekliamacijos, kaipo vaikams, pavyko neblogai. Publikos buvo apie 150. Aukų svetainėje surinkta $5.45. Po programui, p. Krukui vadovaujant, buvo įvairios žaismės. Publika išsiskirstė apie 12 val. *Senis.*

Koncertas. Praeitą nedėldienį šv. Jurgio parapijos svetainėje buvo koncertas, kurį parengė lietuvos Beethoveno Konservatorijos mokytojai. Koncerte dalyvavo p. A. A. Aleksandravičius, p. S. Bartkevičius, ponia O. Pocienė, p. J. Jakaitis ir p. A. Pocius. Turėjo dar dalyvauti p. B. Ežerskis, bet jisai, kaipo buvo publikai paaiškinta, negalėjęs dalyvauti dėlei lupų sopėjimo (atsisakiusis yra trombonistas). Ponas A. Aleksandravičius (piano) patiekė Liszt'o "Nokturno," A. A-vičiaus variacijas temoje "Oi eisim, eisim, mes čia nebusim" ir Fieldhouse'o koncertinį valsą E Flat. Pianistas vietomis buvo truputį aštrus, šicktick stokavo švelnumo, tačiaus technika abelnai parodyta gera, taipgi geras veikalų supratimas. Antrasai jojo numeris buvo lietuviškas, variacijos gerai pažįstamos dainelės temoje. Pianistas stovėjo savo augštumoje, bet pačiu variacijų mažas įvairumas buvo kliutim. Ponas Bartkevičius (klarinetas) parodė neblogą techniką ir toną, bet su taktu vis pynėsi. Ponia Pocienė buvo kaip ir visuomet. Ponui Jakaičiui pavyko "Bežodė daina," kurios antrą dalį jisai buvo priverstas pakartoti. Pono Pociaus technika, kaip ir visuomet, buvo puiki. Koncertas užsibaigė sudėtinu Bach-Gound trio "Ave Maria." Prie muzikalio programo buvo prikergta prakalba temoje "Muzika, kaipo kulturos veiksnys." Kalbėjo p. J. A. Chmielauskas, "Lietuvos" redakcijos narys. Koncertas abelnai pavyko ir išskirtinas iš paprastųjų musų "koncertų." Publikos buvo nedaug, ir ta pati galėjo užsilaikyti daug rimčiau, negu užsilaikė. *Atsilankęs.*

Pazyzdingos Krikštynos. Pas p. D. Varną, gyvenantį prie 4316 W. 37th Pl., laike krikštynų T. Žemaitis paragino svečius neužmiršti Lietuvoj kenčiančių musų brolių ir seserų. Visi susirinkusieji prielankiai sutiko sumanymą. Aukavo $1.00—F. Biliauskas; po 50c.—T. Žemaitis, P. Shukis, K. Shukis, D. Varnas, M. Varnienė ir T. Elinovskis; 10c.—N. N. Viso labo $4.10. Pinigai, sulyg aukavusiųjų noro, pasiųsta Lietuvos Gelbėjimo Fondan. **T. Ž.**

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. S. Gelež—as (Detroit, Mich.). Tokios milžiniškos skaitlinės praktiškame gyvenime nevartojama, bet astronomijoj gal ir gali pasitaikyti. Tokio didumo žmogaus vaidentuvė negali apimti, vienok tokią skaitlinę, susidedančią iš vienutės ir 42 nulių, įvardinti galima. Galite savo draugui pasakyt, kad bus teisinga, jeigu jųs tą skaitlinę pavardinsite vienu tukstančiu bilijonų oktalijonų, arba vienas trilijonas oktalijonų. Dalykas tik tame, ar jis tai supras.

p. Kaimynas (Newark, N. J.). Raštelio negalime sunaudoti. Tačiaus dėlei to nenuliuskite. Pabandykite toliaus rašyti. Mums rodos, kad toliau Tamstai seksis geriau.

p. F. A. Rymas (Pittston, Pa.). Tamistos prisiųstąjį laišką perdavėme "Amerikos Lietuvos" redakciai.

p. Eskulapas. Apie koncertą dedame anksčiaus prisiųstą žinutę. Ačiu.

p. J. Savage (Senecaville, O.). Įdėsime kitan numerin

p. Pilvicitis (Wilkes-Barre, Pa.). Ačiu. Prašome dažniau parašyti. Tiktai, meldžiamasai, pasirinkite gražesnį slapyvardį.

p. Socialistas (Cambridge, Mass.). Apie "mufinimąsi" ir jojo pasekmes esame priversti išleisti, nes ištikrųjų tai yra menkutis dalykas, asmeniškas kivirčas, kurisai pašaliniam visai nejdomus. Keista, kad kuopos savo susirinkimuose pakelia tokius klausimus ir juos "ilgai" svarsto. Už raštelį ačiu. Meldžiame dažniau parašyti.

Čia neminėtiems. Peržiurėsime ir ką galėsime, sunaudosime sekančiam numeriui.

Apgarsinimai.

ILGAS KENTĖJIMAS.

P-as Jos. Koscis iš Westville, Ill., kentėjo skausmus savo pilvo bėgyje trylikos metų, pakol jis atrado pagelbą. Jis šiaip pasakoja apie tai: "Tai buvo daug kančių su mano pilvu per trylika metų, pakol aš atradau pagelbą Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixire. Kada aš pamėginau jį, pasijaučiau daug geriau ir todėl vartoju jau nekuris laikas. Daug dėkavoju. Jos. Koscis, P. O. Box 2, Westville, Ill. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras gerai veikia ant skaudžių, silpnų vidurių ir ant nedirbimo jų. Jis išvalo žarnas, per ką skausmas ir silpnumas bus prašalinti. Jie reguliuoja virškinimo organus, pacaro apetitą. Prašalina užkietėjimą vidurių ir kitokias jų ligas. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Kada tik pajausi skausmą kokioj nors kūno dalyj mėgink Trinerio Liniimentą. Įtrink jį gerai į odą ir taš tuoj pagelbės. Kaina 25 ir 50c.; per krasą 35 ir 60c.

Pajieškojimai.

Aš, Ona Gabrėnaitė, po vyru Ereskienė, pajieškau savo dirmavonės motinėlės, Uršulės Bukienės, paeinančios iš Kauno gub., Ukmergės pav., Palėdinės parapijos, Didžiagrašių sodžiaus. 2 metus ir pusę gyvenome sykiu Lewiston, Me. Dabar pamečiau jos adresą ir norėčiau žinoti, kur ji gyvena. Taipgi pajieškau savo tikro brolio, Jono Gabrėnaičio, Kupiškio parapijos, Bičių sodžiaus. Turiu labai svarbų reikalą. Jie patįs, ar kas kitas, meldžiu pranešti kur jie randasi, už tai busiu labai dėkinga

Miss. Anna Gabrėnaitė,
318 Lymon Pl., Detroit, Mich.

Mano pati pabėgo:—Monika Rupkus su Stasiu Sklausteniu, taipgi pasiėmė su savim du vaikelius: vienas 6 metų, antras 4½ metų. Taipgi pačumė mano visus forničius, kurie man kaštavo $560 suviršum. Parėjau iš darbo ir radau tuščią stubą. Meldžiu, duokit man žinoti, kur ji dabar randasi šiuo antrašu:

Edward Rupkus,
2930 W. 38 str., Chicago, Ill.

Pajieškau dviejų draugų—Antano Venclovo ir Vincento Juškevičiaus. Paeina iš Kauno gub. ir pavieto, Eiriogalos par., Kalniškių kaimo; jiedu švogeriai. Meldžiu jų atsišaukti, arba kas kitas, kuris apie juos žino, pranešti, nes turiu svarbų reikalą iš Lietuvos. Greitai norėčiau sužinoti.

Juozapas Gerdzius,
Box 267. Christopher, Ill.

Paieškau Katro Galinausko labai svarbiame reikale. Jisai yra 5 pėdų augštumo, turi juodus plaukus, mėlynas akis, 33 metų amžiaus. Usus kartais nešioja, o kartais ir skuta. Turi priežodį "znočiasi, brolau." Jo pačios vardas Ksavera. Paeina iš Kauno gubernijos, to paties pavieto, Eiriogalos parapijos, Kunigiškių kaimo. Su savim nieko daugiaus neturėjo, kaip tiktai šviesų reinkotą. Meldžiu lietuvių patyrinėt, gal kur Chicagoje, ar kitame kokiame mieste dažosi. Jeigu kas užtėmytų, bukit taip geri, duokite man žinot. Jisai yra nesenai iš Lietvuos. Buvo Donoroj, o vėliaus pribuvo pas mus į Lake. Jisai nemoka nei lenkiškai, nei gerai rusiškai, nei angliškai; du metai kaip iš Lietuvos. Dėsiu gerą dovaną tam, kuris suteiks man jo teisingą antrašą.

Jonas Klaunis,
Box 4. Lock 3, Pa.

Pajieškau savo brolio, Franciškaus Truskowskio. Paeina iš Kulnių kaimo, Raseinių pav., Kauno gub. Paskiausiai gyveno Chicagoje apie 12 metų Jei kas apie jį žinote, arba jis pats meldžiu atsišaukti. Atsišaukit šiuo adresu:

Anthony Truskowski,
City Hotel, Vancouver, B. C.

Reikalavimai.

Reikalingas atsakantis vyras, kuris galėtų užimti State agentystę ir galėtų po savim valdyti nuo 20 iki 30 local agentų. Turi buti gabus vyras, mokantis angliską kalbą, ir turi turėti 500 dol. uždėti už tavorą. Šioje vietoje gali uždirbti suvirš 500 dol. algos ant mėnesio. Galite rašyti lietuviškai, arba atsilankyti nuo 10 iki 12 val. dienos laiku.

The Kerosene Specialty Co.,
3437 Wallace str., Chicago, Ill.

Reikalaujama: — mergina, mokanti vartoti typewriterį. Turi mokėti angliškai ir lietuviškai; butų gerai, jeigu mokėtų ir lenkiškai. Kreiptis antrašu:

Jos. Triner,
1333-1339 So. Ashland ave., Chicago.

Reikalinga: — Geri ir gabūs darbininkai ant moderniškų farmų; algos nuo $35 iki $45 į mėnesį. Gera proga išmokti šios šalies ukininkavimo metodą. Atsišaukit umai pas Stasį Drangelį,

Kalionizacios agentą,
3261 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Reikalinga: agentų. The Peoples Life Insurance Company of Illinois savo darbininkams gerai apmoka iškalno, arba dalinis už įrašymą naujų narių, pagal sutartį. Dėl platesnių žinių kreipkitės pas

P. Szymowicz, manager,
9370 Anthony ave., So. Chicago, Ill.
Valandos: ketvergais nuo 1 iki 7 val po pusdieniui.

Reikalingi du geri moteriški siuvėjai. Atsišaukite tuojaus pas

d. Gudą,
2431 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Reikalinga keletas gerų vyrų dėl užėmimo agentystės. Agentai, dirbdami 8 valandas dienoje, gali uždirbti nuo 30 iki 100 dol. į savaitę. O agentai, dirbdami 2 ar 3 valandas vakarais, gali uždirbti nuo 10 iki 30 dol. į savaitę. Taigi, norėdami šią vietą užimti, atsiliepkite rašydami lietuviškai, arba atsilankykite nuo 10 iki 12 val. dienos laiku:

The Kerosene Specialty Co.,
Chicago, Ill.

Reikalaujama daugiau apsigyvento jų Utah'os rusiškoje kolionijoje. Kolionija turi apie 60 šeimynų lietuvių, latvių, rusų ir lenkų. Žemė yra labai gera, nes tai yra tik viena lietuviška karčiama visam Waukegane. Atsišaukite antrašu:

M. Budrunas,
201 Sheridan Road, Waukegan, Ill.

Parsiduoda pigiai bučernė ir grosernė lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, prie pat bažnyčios. Priežastis pardavimo—nesutikimas tarp partnerių. Sužinoti galima ir per laiškus.

Gaugel ir Simonaitis,
302—5th ave., Moline, Ill.

Parsiduoda namas su saliunu geriausioj Bridgeporto vietoj. Namas naujas, saliunas puikiai įtaisytas. Pigiai parsiduoda iš tos priežasties, kad savininkas užima kitą biznį. Kiekvienas turėjęs čionai biznį yra praturtėjęs. Ateikite persitikrinti. Adresas:

840 W. 33 St., Chicago, Ill.

Parandavojimui saliunas ir pragyvenimas: 6 ruimai, piknikams dažas, arti Freight House; viskas parandavojama už 40 doliarių. Atsišaukite antrašu:

V. Ažukas,
8466 Vincennes ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigiai gražus plotas žemės, 20 akrų dydžio, arti mažo miesto Merrillan, Jackson paviete, Michigan valstijoj. Ateikite arba rašykite pas

Ernst Galnick,
3655 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda.—Greit perkant pigiai parsiduoda saliunas ant kampo, lietuviais ir lenkais apgyventoj vietoj, Gary, Indiana. Graži, švari užeiga. Ateikite, ar rašykite:

B. F. Szymanski,
1535 Adams str., Gary, Ind.

PASLAPTINGAS RAŠALAS

del rašymo nematomų laiškų; kada apturėsi plėčkutę, turėsi didelę naudą ir parodysi žmonėms didelius stebuklus. Atsiųsk 20c. krasos ženkleliais ir apturėsi vieną plėčkutę stebuklingo rašalo.

B. M. HYPNOTYK,
229 W. 109 Pl., Chicago, Ill.

NAUJIENA.

Liakėras Velykiniams Kiaušiniams.

6 buteliukai gražiausių spalvų už 25c. krasos ženkleliais; prisiųsime tuojaus. Kas atsilankys ypatiškai, gaus pigiau. Šitas liakėras yra geriausis, kokį galima gauti, nes nedažo nei pirštų, nei rubų. Taipogi šitoje aptiekoje galima gauti visokių vaistų. Visus užsakymus išsiunčiame per pačtą greitai ir sąžiningai. Pinigus siųskit "Money Order'iu," arba krasos ženkleliais. Rašykite arba ypatiškai kreipkitės

Jono Mališauskio aptiekon,
4552 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

TIKIETAS UŽDYKĄ

FARMOS 1915 FARMOS

Nepirkit prastos žemės, nes yra užtektinai geros žemės, juodžemio su moliu, arti miestų, geležinkelių, mokyklų ir bažnyčių; parduodama visai pigiai ir ant lengvų išlygų. Akras nuo 10 iki 18 doliarių valstijose Wis. ir Mich. Taipgi parduodam išdirbtas farmas su bduinkais visai pigiai. Dėl platesnių žinių kreipkitės žemiau nurodytu adresu. Žemės mapos dovanai.

CHAS ZEKAS & CO.,
127 N. Dearborn St., Room 808.
CHICAGO, ILL.

KARĖ KARĖ KARĖ

Už tiktai 35 centus pačtos markėmis pasiųsime jums 50 paskutinių fotografijinių reprodukcijų ir drauge teisingą žemlapį karės laukų Austrijoje, Vokietijoje, Rusijoje ir Francuzijoje, taipgi su ciesorių ir generolų fotografijomis

Alco Co.,
150 Nassaw str., New York, N. Y.

UŽSIPRENUMERUOKITE

Lietuvių vienintėlį bepartyvį-progresyvišką, populiariškai redaguojamą juokų ir pašaipos mėnesinį laikraštį "TARKĄ", seniau ėjusią iš Lawrence, o dabar iš So. Boston, Mass. Leidžia Jonas Kerdiejus ir Co.

Apart satyriškų ir humoristiškų straipsnių, "Tarkoj" telpa nuolatiniai tarkainių ir žinių-korespondencijų skyriai, telpa apysakaitės, pasakaitos, felejtonai, eilės, teatrališki komiški veikalai, aforizmai, juokai, juokingi išsireiškimai, galvosukiai ir t.t. Taipgi telpa lietuvių gerausių piešėjų juokingos karikaturos-paveikslai. Kartas nuo karto telpa ir humoristiškai-muzikališki dalykėliai. Prie "Tarkso" susispietė visi gabiausieji lietuvių rašytoai juokdariai. "Tarkos" kainą metams: Suv. Valstijose $1.00, užrubežiuose $1.25. Rašykite šiuo antrašu:

Tarka Publishing Co.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

P. S. Kas prisiųs $2.00, tas gaus metams "Tarką" ir "Ateitį."

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj "Išeivių Draugą," kurs 1915 metais eis kas savaitę padidintas ir padailintas. Talpins: 1. Vėliausias žinias iš karės lauko; 2. "Seno darbininko atminimus," užvadintus "Svieto perėjunas" (trankymasis po Vokietiją, Luxemburgą ir Daniją); kun. Norbuto kelionė į Lietuvą, užvardinta "Iš Škotijos į Lietuvą ant motocikletkos"; 4. "Škotijos Lietuviai" II Lanarkshire, III Linlithgowshire, IV Midlothian, V Dundee ir t.t.; 5. "Lietuviai Anglioj"; 6. Platus skyrius korespondencijų; 7. Peržvalgos ir margumynai; 8. Dainos, paveikslėliai. Tariant trumpesniai žodžiais, pasistengs tapti vienu iš įvairiausių ir skaitymui verčiausių laikraščių. Kaina laikraščio Britanijoj, Lietuvoj, Amerikoj: metams 2 dol., pusei metų 1 dol., trims mėnesiams 50c. Adresas:

Rev. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

KAS GREIČIAU.

Labai pigiai parsiduoda farma 40 akrų žemės; 20 akrų išdirbtos. Žemė juodžemis. Nauja 4 ruimų stuba, barnė, sodas. Arti prie miesto, mokyklos, bažnyčios ir bankos. Parsiduoda už $975.00. Dėl platesnių žinių kreipkitės laišku arba ypatiškai:

A. K. AUDRIK,
Grimmer Land Co., Room 1007
133 W. Washington st., Chicago, Ill.

RAŠOMOSIOS MAŠINOS.

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o niekada nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100.00. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jąja rašyti.

Katalogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, **duodam gera nuošimtį.**

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

DYKAI SEKRETAS KAIP LIKTI TURTINGU.

Mes duosime tamstai sekretą, katras bus tamstai vertas $1,000.00 ir daugiau, kaip gali padaryti pinigus liuosame laike, parėjęs iš darbo. Nereikia anglų kalbą žinoti, bet turi turėti nors kvapą bizniaviškos dvasios ir savo norą kaslink uždirbimo daugiau pinigų. Adresuokite:

THE ADVICE,
156 N. La Salle St., Room 24.
Chicago, Ill.

BUK PATS SAVO GASPADORIUM IR LAIMĖK TURTUS.

Kodėl dirbi mieste, jeigu tu gali eit ukininkauti su savo viengenčiais pietiniuose kraštuose? Reikalauk nurodymų apie kolionijas, sudarytas pagal Rock Island geležinkelio linijas Arkansase ir Louisianoje. Mes galime parodyt kelią žmogui su mažu turtu ir laimę. Malonus lengvas pasėlių į metus. Malonus lengvas klimatas, geras oras, gausys lytų išpuolimai; geros turgavietės. Pavelykite mums parupint Tamistai vietą. Antrašas L. M. Allen, P. T. M., Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago. (1)

Žieminis kosulys,

kuris kartais jokiam gydymui nepasiduoda, arba jei toksai kosulys paeina iš neprisidabojimo — gali buti greitai ir pasekmingai palengvinta ir netrukus toks ligonis atgaus sveikatą, jeigu ims vartoti

Severa's Balsam for Lungs

(Severos Plaučių Balsamą). daugelyje atsitikimuose šioji gyduolė parodė savo raminančią įtekmę, kaip štai matome iš sekančio laiško:

"Mano dukteri labai kankino kosulys nuo pat pradžios žiemos. Apturėjome Severos Plaučių Balsamą ir pirm suvartojimo dviejų bonkučių, tasai kosulys visiškai išnyko. Pas mus namieje visuomet randasi Severos Preparatai, kaip tai: Severos Reguliatorus, Severos Gyvasties Balsamas, Severos Nervotonas, Severos Skilvinis Bitteris, Severos Pigulkos nuo Kepenų ir Severos Gothardiškas Aliejus, nes šitie visi vaistai labai gerai veika."

Josephine Ratajczak,
24 E. Stanton St., Hudson, Pa.

Nuo kosulio,

kokliušio, orinių triubelių uždegimo, užkimimo ir smaugulio pamėginkite Severos Plaučių Balsamą. Kaštuoja 25 ir 50 centų.

Jei turi šaltį,

tai neužmirsk pamėginti Severa's Cold and Grip Tablets (Severos Plotkelius nuo Gripo ir Peršalimo.) Kaštuoja 25 centus.

Pavasariniai išbėrimai

arba kitokios niežtančios odinės ligos palengvinama ir pasekmingai gydoma su Severa's Skin Ointment (Severos Odine Mosčią.) Kaštuoja 50 centų.

Severos preparatai

parsiduoda kiekvienoje aptiekoje. Butinai reikalaukite Severos. Jei negalite jų gauti, tai rašykite pas

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS IOWA

P. A. Tabakiniams Šykštuoliams

Turėkite tikrą smagumą iš tabako, laikydamiesi geriausios rųšies, prie kokios jųs kuomet nors pridėjote degtuką—Prince Albert'o. Prince Albert yra kitoniškas, nes "kandimas" ir deginimas yra prašalinti pagelba patentuoto processo, kurį tik mes valdome. Jųs galite prikimšti pilnutėlę savo pypkę arba pasidaryti cigaretą iš P. A. tabako ir rukyti taip smarkiai, kaip tik norite. Jisai negali "kąsti" liežuvio. Yra daug džiaugsmo kiekviename dume tabako

PRINCE ALBERT

tautiškas linksmybės rukymas

—vėsus, kvapus, saldus kai riešutys ir tos rųšies, kurį verčia jus ilgėtis kito užsirukymo. Jokis kitas tabakas negali buti, kaip Prince Albert. Geriausis dalykas, kurį jųs galite padaryti, tai susiartinti su šiuom džiaugsmą suteikiančiu, nekandančiu tabaku ir susukti iš jo cigaretą arba prisikimšti pypkę ir žinoti, kas yra tikras užsiganėdinimas tabaku.

Pirkite Prince Albert'ą visur "toppy" raudonuose krepšiukuose, 5c.; švariose raudonose blešinėlėse, 10c., ir parankiuose svariniuose ir pussvariniuose humidoruose.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro ją daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios pėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, sonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis buti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokinamė šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokinir; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko, tai atlankyk naują

Teatrą = Milda

3138-42 S. Halsted St. Chicago

o nesigailėsi 5c., užmokėtų už tikietą. Čia už 5c. matysi geresnį teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

MILDOS teatras yra atidarytas kas vakaras nuo 7 valandos, o subatomi ir nedėliomi nuo 2 valandos po pietų.

Halsted karai atveža prie pat Teatro durių.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULE THE SUN.

Eina jau 25 metai

Utarninkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25

Adresuokit taip:

W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Įsteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MĖLDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

FARMOS GERIAUSIOS FARMOS:

Pigiai parduodu geriausias gatavas farmas su budinkais, sodnais užsėtais javais; turiu visokio didumo farmų, žemė—molis su juodžemiu ir molis su smiltimis maišyta, derlingiausi žemė; pirmo sorto visokiems javams ir šienams ir sodams. Turiu daugybę farmų neišdirbtų žemių labai pigiai parduodu ant lengvų išmokėjimų. Žemė atsakančiai gera. Didžiausioj Amerikoj lietuvių farmerių kolonijoj kur aš jau esu pardavęs 320 farmų lietuviams aplink miestą Scottville, Mason County, Michigan. Kuris yra turtingiausis farmerių miestas visame state Mich. Viduryj derlingiausių ir gražiausių, lygių laukų keliai žviruoti (plentai). Upės ir ežerai pilni žuvų. Scottville yra lietuvių kolionijos centra; randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto Ludington. Turime geriausią transportaciją vandeniu—laivais ir geležinkeliais; turime turgus, javų melnyčias, bankas, bažnyčias, geriausias mokslaines ir visas vigadas. Ilgai nelaukdamas atvažiuok pas manęs į Scottville, Mich., aš turiu geriausių žemių su moliu, juodžemiu ir maišytų žemių, geriausio gatunko, kokių gali rasti Amerikoj. Apgyventame gražiausiame krašte nusipirkęs nuo manęs farmą, pats ir tavo šeimyna džiaugsis ir tapsi bagotu farmeriu. Norinti pirkti gerų farmų rašykite tuoj, gausite žemlapį (mapą) lietuvių kolonijos ir farmų katalogą. Adresas:

ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building,
Scottville, Michigan.

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

---

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdinimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikalnose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

JUBILIEJAUS NUMERIS

Laikraščiui susilaukti jubiliejaus ir išleisti jubiliejaus numeri galima tik vieną syki į 15, 25 ar 50 metų. Toks tai retas atsitikimas.

Ir šie metai tuo yra žymus, kad didžiausias lietuvių laikraštis "Kataliko" susilaukė 15-os metų jubiliejaus ir išleidę gražų jubiliejinį numerį, pilną paveikslų ir kitokių raštų. Amžinos svarbos šitame numeryje yra ankietą į klausimą: "Kas šiądien butų svarbiausiai lietuvių kulturos pakėlimui Amerikoje?"

Šitą jubiliejinį "Kataliko" numeri kiekvienas privalo įsigyti atminčiai. Už 10c bus prisiųstas kiekvienam. Reikalaukite tuojaus, kol neišsibaigę.

Rašydami adresuokite:

J. M. TANANEVIČIA,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškos ir visokių ryšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškų maudyklių kambariai ir moterims.
Barzdaskutykla kruvoje. Chicago.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

ŠOKIŲ MOKYKLA
Pirmas lietuvių šokių mokytojas Amerikoje
Prof. Julius Šilkauskas.

Mokinu šokti valcą, two step ir visokius kitokius šokius. Lietuvių jaunimas kviečiamas lankyties kas dieną ir vakarais.

Nuo 8 iki 10 val. Adresas:
3113 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telefonas Humboldt 4532

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomenei, jog čsu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu

3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.

Liekuosi su pagarba

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlaiszkis

Generalis Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

TELEPHONE DROVER 7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

Jei nori teisingų žinių iš Anglijos, užsisakyk sau metams ar pusmečiui

"IŠEIVIŲ DRAUGĄ"

Vienintėlį Didžiosios Britanijos lietuvių-katalikų-tautininkų laikraštį, einantį kas dvi savaiti. Kaina su prisiuntimu į namus metams $1—pusmečiui — 50 centų.

Adresas:

Rever. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1113
Telephone Franklin 1173
Lietuvis advokatas, baigęs teisių mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir criminiškas visuose teismuose (sudiuose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos
Telephone Yards 2390

Liliput laikrodis, dailiai išrėžytas; europinio riešuto medžio apdirbimas. Šakutės bei numeriai yra panašus į baltą kaulą. Laikrodis yra 7 colių augščio ir 4½ colių pločio. Gvarantuotas laiko rodymas; kaip tikra gegutė (cookoo) laikrodis. Tai gražus daiktas kiekvienai stubai, arba dovana žaisluose. Kaina 90c. (Money order arba krasos ženkleliai). Adresas:

ALCO CO.,
150 Nassau St., New York City.

Tel. Canal. 2118

DR. A. YUŠKA

LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

"PASAULIS"

Visuomenės bepartyviškas laikraštis, išeina kas ketvergas, 4 didelio formato puslapių. "Pasaulis" paduoda visokias naujausias žinias iš visų svieto dalių. "Pasaulis" kainuoja į metus $1.00, į pusę 75c. Adresuokite:

C. KENTRAITIS & CO.,
448-453 Leonard St., N. W.
Grand Rapids, Mich.

Naujas Savaitinis Laikraštis

"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

K. ZURAITIS

PIRMAEILINIS BUFETAS

Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarai. Priima svečius : kuoširdingiausiai. ;

3200 SO. HALSTED ST

Ar skaitei seniausią ir rimtą populiariškai-mokslišką mėnesinį laikraštį

"LAISVOJI MINTIS"

Laisvoje Mintyje kas mėnesis telpa straipsnių iš įvairių mokslų, politikos, religijos, socioliogijos ir socialio klausimo sryčių.

Laisvoji Mintis tarnauja Amerikos lietuviams jau penkis metus.

Laisvoji Mintis yra labai didelio formato magazinas ir trumpoje ateityje mano dar padidėti.

"Lais. Min." kaina metams $2.00.
Pusei metų ..... 1.00.
Pavienis numeris ..... 20c.

Siųsk 20c kad ir krasaženkliais, tuoj gausi "Laisvosios Minties" vieną numerį. Adresas:

"LAISVOJI MINTIS"
2627 Calumet Ave. Chicago, Ill.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvom's išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

EVESKIO Dienine ir Vakarine MOKYKLA

Prekybos ir Kalbos

MOKINAMA:

Anglų kalba nuo pradinės iki augščiausiai	Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų KALBOS
Aritmetika	
Augštesn. Matematika	Knygvedyste Gražrašt.
Istorija, Geografija	Laiškų rašymas
Politiška Ekonomija	Prekybos teisės ir tt.

G. Leveskis, Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money orderi, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Phone Drover 5052

DR. K. DRANGELIS

LIETUVYS DENTISTAS

VALANDOS:-nuo 8 iki 11 ryte nuo 1 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vak. Nedėliom pagal sutartį.

3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olševskio Banką

Račiuno Naujų Paveikslų Serija

Iš

KARĖS LAUKO

Iliustruotos Kariškos Dainos ir Daugelis Kitokių Paveikslų.

ATSIBUS ŠIOSE VIETOSE:

Subatos vakare, kovo 13 d. 1915 m.
Auditorium, Scranton (Providence), Pa.

Nedėlios vakare, kovo 14 d.
Lietuvių Bažnyčioje, Hazleton, Pa.

Pėtnyčioje, kovo 19 d. 1915 m.
Du perstatymai: 2:15 val. po pietų ir 8:15 val. vakare
Hara Theatre, Shenandoah, Pa.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro geral, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos — Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

International Harvester
Smetonos Seperatoriai

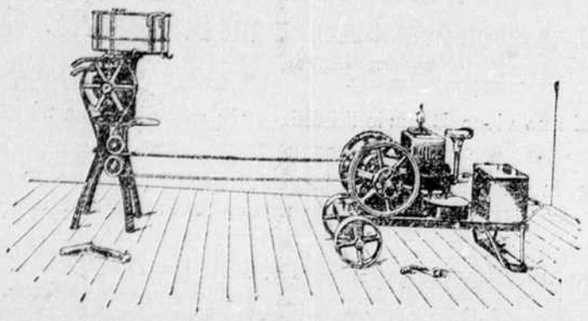

APIDĖJĘ į šalį visas mislis apie pelną, įsivaizdinkite skirtumą darbo prie pieno tarp kurio nors iš senoviškųjų budų ir tarp darbo su smetonos separatorium. Kiek darbo prie puodynių plovimo! Kiek daug kartų reikia jas čiupinėti! Kiek daug laiko užima jų pripilstymas, sudėstymas, apsaugojimas nuo susiteršimo, smetonos nugriebimas, pieno raugiuimas vėsoje, bei puodynių išvalymas sekančiam vartojimui.

Dabar įsitėmykite skirtumą. Su I H C separatorium pienas yra atskiriamas nuo smetonos, kol dar šiltas, tiesiog nuo karvių; separatorius išplaujamas į keletą minutų ir viskas gatava sekančiam vartojimui.

Kiekvienas separatorius gal jums pagelbėt truputį, bet to dar neužtenka. Jums reikia tokio, kuris jums pagelbėtų kuodaugiausiai. Apart darbo sumažinimo yra dar ir kiti dalykai, apie kuriuos reikia atminti. Tai smetonos sučėdijimas, mašinos vertė, saugumas nuo atsitikimų ir daug kitų dalykų, apie kuriuos jųs privalote pamislyti prieš pirkstant separatorių.

Pasiskaitykite užtektinai laiko separatoriaus pirkimui. Kuo atsargiau jųs prie to imsitės, kuo daugau palyginimų padarysitę, tuo aiškiau pamatysite, kad vienas iš I H C separatorių—Dairymaid, Bluebell, Primrose ar Lily— patarnaus jums geriausiai. Pasiteiraukite pas I H C pardavėją. Paslimkite nuo jo katalogus, arba rašykite mums, tai atsiųsime.

International Harvester Company of America
(Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Piano

Bell System

Bukite susinešime su jusų pardavėjais, pardavėjais keliaujančiais, agentais, prižiurėtojais ir reporteriais kelu Bell telefono Daugybė įstaigų turi papročius priiminėt raportus ir davinėt instrukcijas tam skirtais laikais *per telefoną.*

Vietinės ir tolimų distancijų linijos telefonu Bell systemos pakelia organizacijos įtekmę per prigelbėjimą Kelio žmogui but nuolatiniame susinešime su savo ofiso vadu Tai

Telefono Kelias

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

PINIGŲ SIUNTIMAS.

Kurie dabar siuntė pinigus į Lietuvą-Rusiją per A. Olszewskio Banką, jau gavo laiškus nuo savo giminių, kad pinigus priėmė.

Kurie norite, kad jusų siųsti pinigai gerai nueitų, tai siųskite per

A. OLSZEWSKIO BANKĄ,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. Canal 4052
Dr. A. K. Rutkauskas
2302 S. Leavitt St. Kampas 23-čios gat.
CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Syvesimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Dabar Galima Važuoti į Rusiją

Laivų linijos AMERICAN ir WHITE STAR dabar jau veža pasažierius ir į Rusiją. Šitų dviejų kompanijų greiti laivai plaukia iš New Yorko į Liverpoolį seredomis ir subatomis kas savaitė. Iš Liverpoolio į Gothenbergą, iš Gothenbergo geležinkeliu į Stockholmą iš Stockholmo į Petrogradą.

KELIONĖ NUO NEW YORKO Į PETROGRADĄ IMA TIK 13 DIENŲ.

Šifkortė nuo Chicagos į Petrogradą 3 kliasa kaštuoja $75.70.

Važiuojanti Rusijon turi išsiimti pasportus.

Šifkortes ir pasportus galima gauti

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago.

Mokslas apie Tautas

Kiekvienas žmogus nuo užgimimo priguli prie kokio nors sąryšio atskirų asmenų. Toki sąrysiai arba draugijos, žmonių paprastoj kalbo vadinama tautomis.

Ethnologija užsilima aprašymu tautų ir visokių sąryšių tarpe žmonių, stovinčių ant visokeriopo kulturos laipsnio. Ethnologija yra tai vienas iš jauniausių mokslų. Sutvėrimas to mokslo reikėjo suprasti ir pažinti žmonių gyvenimą ant viso žemės paviršiaus, o jis ne visur vienoks, nevisur ant žemės tie patįs žmonės gyvena, taigi tas ištirta tik pabaigoj IX-to šimtam čio. Visi žmonės vystosi ir kilo tik ne visi vystosi vienodu greitumu: vieni gaivalai su prievarta stengiasi kitus prie savo ryšio patraukti, kiti vėl stengiasi nuo to atsitolinti. Tą matome ir šiandien, susidedančioje iš nevienodų gaivalų viešpatystėje: valdanti tauta stengiasi pamustus kitokios kilmės gaivalus ne tik palaikyti po savo valdžia, bet nori juos, taip sakant, pagirdyti savo tautystės jūrėse.

Ethnologija, aiškinus sakant, užsilima aprašymu, padalinimu į naturales grupas gyvenančių kur nors ant plataus žemės paviršio žmonių ne tik dabar, bet nuo didelių atradimų, kada likos pažinti ir gyventojai pirma europiečiams visai nežinomų žemės dalių.

Pažinimas žmonių visokių tautų, jų rasių ir pobudžių yra labai naudingas ir žingeidus kiekvienam civilizuotam žmogui: nepažįstant ethnologijos, negalima savęs skaityti apšviesta žmogumi.

Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dra M. Haberlandta ir Letourneau, sutaisyta L. Šerno. Knyga didelės vertės su daugelin paveikslų įvairių rasių žmonių typų. Spauda graži ir aiški, puslapių 667, kaina.....$2.00
Su gražiais audimo apdarais.....$2.50
Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės šuoman adresu:

M. J. DAMIJONAITIS
901 West 33rd Stree, Chicago, Ill.

So. Halsted Furniture House
3224-26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Pirkdami grynais pinigais gauname geresnius tavorus ir pigiau negu kiti pirkdami ant kredito, užtai mes ir pigiau parduodame už kitus. Turime visokių naminių rakandų didžiausiame pasirinkime ir dabar parduodame labai numažintomis kainomis. Pas mus rasite pasirinkimą nuo pigiausių iki vidutinės rųšies tavorų. Mųs patarnavimas greitas ir mandagus.

Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais bei mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House
Telephone Drover 700
3224 So. Halsted St. Chicago.

Geras Draugiškumas
yra viena charakteringiausių didžiosios Vokietijos universitetų studentų ypatybių. Jie žino, kad nėra geresnio budo sustiprinti ir prailginti draugiškumą, kad pavelyti sau vidutiniškai vartoti gerą malonų alų; todėl nėra nepaprastu reginiu matyti jųjų kuopas savo gimtos šalies smuklėse ir kafejnose su stiklu jųjų mėgiamo alaus—LYGIAI kaip
ALMA MATER
Motinoms po kudikio, seniems ir žmonėms su silpstančia sveikata arba sveikstančia sveikata arba sveikstantiems iš ligos McAvoy's Malt Marrow yra stebėtinas sveikatos ir jiegos atnaujintojas. Telefonuokite Calumet 5401 arba gaukite jo iš savo aptiekorlaus.
Mc AvoyBrewing Co., Chicago

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.
Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS, S L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Woodgat.	
Phone Canal 1208	Tel. Austin 737
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Išpardavimas

Dabar laikas pirkti kožnam vienam drapanas. Esant prastiems laikams, esame priversti parduoti pigiaus negu mums kaštuoja.

OVERKAUTAI IR SIUTAI

Padirbti pagal naujausią madą iš gerausių materijų.

Pirmiaus Parsiduodavo $30.00 $27.00 $25.00
Dabar Parduodam už $17.50
Pirmiaus Parsiduodavo $20.00 $18.00 $16.50
Dabar Parduodam $13.50
Pirmiaus Parsiduodavo $15.00 $13.50 $12.00
Dabar Parduodam $10.00

Vyriškos Skrybėlės
Naujausios Mados $3.00 $2.50 $2.00
Dabar Parduodam $1.75

Vyriški Marškiniai
Visokių Spalvų $2.50 $2.00 $1.50
Dabar Parduodam $1.25

Proga visiems gauti gerus aprėdalus už mažą kainą. Pasiskubykit kol yra geras pasirinkimas.

Štoras Atdaras Vakarais
Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą inleidžia

"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1:
Užsieniuose metams $3, pusei m. $1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus mųsų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašytį čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Mokiname Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokti Anglišką kalbą, labai trumpame laike, šios mokyklos naujausia ir tobulingiausia metoda. Mokiname per laiškus, visose žalyse, už labai mažą atlyginimą; teipjau klesose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokti greitai Anglų kalba, ateik ar rašyk platesnių žinių.

American School of Languages
1741 W. 47th Street, : : Chicago, Ill.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų kningų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti anglišką kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adres:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

10 METŲ
Kaip Lietuva
Atgavo Spaudą

Visi privalo žinoti, kokią milžiniška svarbą turi spauda kiekvienos tautos kulturiškam gyvenime. Todėl patariame perskaityti labai žingeidžią ir naudingą knygą

Kultura ir Spauda.

Šitą knygelę verta perskaityti visiems laikraščių skaitytojams, korespondentams ir 10-metinio jubilėjaus atgavimo spaudos rengėjams. Knygos didumas 153 puslapiai. Kaina tik 45 centai. Imant didesnį skaitlių,—dar pigiau.

Adresuokit, kartu prisiųsdami ir pinigus:

Lietuva Publishing Co.
3252 SOUTH HALSTED STREET,
CHICAGO, ILLINOIS

Nepirk pigių daigtų kur nors, bet permatyk musų gvarantuotas prekes.

25 Brangias dovanas mes duodame kiekvienam pirkėjui musų laikrodėlių visa **DYKAI**

Tiktai pas mus gali nupirkt geriausį 14K auksuotą laikrodėlį, gvarantuotą ant 20 metų.

Nepirk pigių daiktų kur nors, bet pamatyk musų gvarantuotas prekes.

Specialis pasiulymas.—Kad pertikrint kiekvieną, jog tik pas mus jųs galite gauti geriausias prekes, ant pareikalavimo mes iš įusime kiekvienam *dailų laikrodėlį* su trimis uždaromais virseliais, artistiškai išrėžytais, vidutiniško didumo vyriką, arba mažo didumo moterišką su garsiausiu geležinkelio mechanizmu, už kurį kitos firmos prašytų mažiausiai $30, bet *musų specialės dirbtuvės kaine yra tik* $6.50; dar apart to, jeigu jųs siųsite reikalavimą tuoj dabar, tada, kaipo priedą prie laikrodžio, gausite *šitos rūšies 25 brangius daiktus visai dykai,* štai jie: gražus retežėlis su kompasu; elegantiška laikrodžinė dėžutė, dailus žiedas; dailus brasletas; spilkutė; du kolionėlai; 4 apikakliu sagutės; veidrodis su šukomis; kišeninis peilis; fountain plunksna; skustuvas; skustuvui pustas; budė, šepetėlis, policijos švilpukas, "Ventriliephone," arba paratas permainymui balso ir *gvarantuotas revolveris, padarytas iš geriausio kanuolinio plieno.*

Jeigu jųs norite pasinaudot musų specialiu pasiulymu, tai iškirpkite šį apgarsinimą ir prisiųskite mums su jųsų teisingu antrašu ir 25c. krasos žerdėliais, ar pinigais, tas mums užtikrins, kad jųs tikrai norite pirkti, su pažymėjimu, kurį laikrodį jųs norite—vyriška, ar moteriška, ir pareikalautas laikrodis bus išsiųstas jums greičiausiai kartu su 25 *brangiomis dovanomis visai dykai.* Kada jųs gausite tuos daiktus, persitikrinsite jų gerume, kaip laikrodėlio, taip ir dovanų, tada užmokėsite likusius $6.25 *už šį dailų laikrodėlį.* Taipgi mažą mokestį užmokėsite už persiuntimą dovanų, kurias mes duodame visai dykai. Dangiaus jųs neprivalote mokėt, arba mes grąžiname pinigus.

Patėmykite.—Iš tos priežasties, kad mes gauname musiskundimus ant kitų firmų New Yorke, kad jiems užsakant laikrodėlius, gauna labai menkos vertės prekes ir stiklinius revolverius, kurie tik vaikų žobovai padaryti ant pavyzdžio 32 kalibro revolverio. *Todėlei mes pranešame, kad mes neturime nieko bendro su kokia nors firma New Yorke, kurios mėgina pamėgdžiot musų bei kitų teisingų firmų apgarsinimus, ir kurios duoda stiklinius revolverius su jų laikrodėliais.* Jeigu jųs norite gaut gerą laikrodėlį ir vertas dovanas, taipgi *tikrą revolveri, padarytą iš geriausio plieno,* tai rašykite tiktai mums, irjųs persitikinsite, kad gausite viską teisingai, kaip kad mes gavsiame Visada yra geriaus užmokėt keletą centų brangiau ir gaut gerą laikrodėlį. (Iš Kanados turi buti pinigai prisiunčiami iškalno). Persitikrink, kad pažymėjai, kurį laikrodėlį nori gaut—vyrišką, ar moterišką, taipgi antrašą ėdėk.

UNION SUPPLY COMPANY, DEPT. 319, ST. LOUIS, MO.